OLAY YARATACAK BELGELER...
YAKINDA Aydınlık'TA

Aydınlık
Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!
PAZAR 27 NISAN 1980
10 LIRA

Gerginliğin artması Sovyetler Birliği'ne yaradı

ORTADOĞU ZORLANIYOR

■ *TBMM'de dış politika sorunları görüşüldü. Erkmen bilgi verdi*

■ *ABD'nin operasyon girişimi İran-Batı ilişkilerini çözümsüzlüğe sürükledi*

YORUM

Gerçek tehdit

ABD'nin başarısızlıkla sonuçlanan askeri operasyonu, birkaç aydır çözümsüzlük batağına doğru giden İran-Batı ilişkilerinde yumuşama yollarını hemen hemen tıkadı. ABD'nin operasyonu, sadece uluslararası hukuk açısından bir korsanlık olmakla kalmıyor, koca İran'ı göz göre göre olumsuz noktalara itmesi açısından da tehlike yaratıyor.

ABD'nin ticari ambargo uygulama kararı ve bu kararın Avrupa'ya da uygulatılması İran'ı Sovyetler Birliği'nin etkisine terk eden politikalardı. Bu politikaların askeri bir düzeye yükseltilmesi ise, bu yoldan geri dönüş imkanlarını yok edecek bir ortam yaratmaktadır.

Işin daha da kötü yanı, ön planda bir şeyler yapmak için çırpınan bir kovboy görünümündeki ABD'nin, zigzaglı tutumlarıyla ister istemez Sovyetler Birliği'ni güçlendirmesidir. Şimdi

(Devamı Sa. 6 Sü.1)

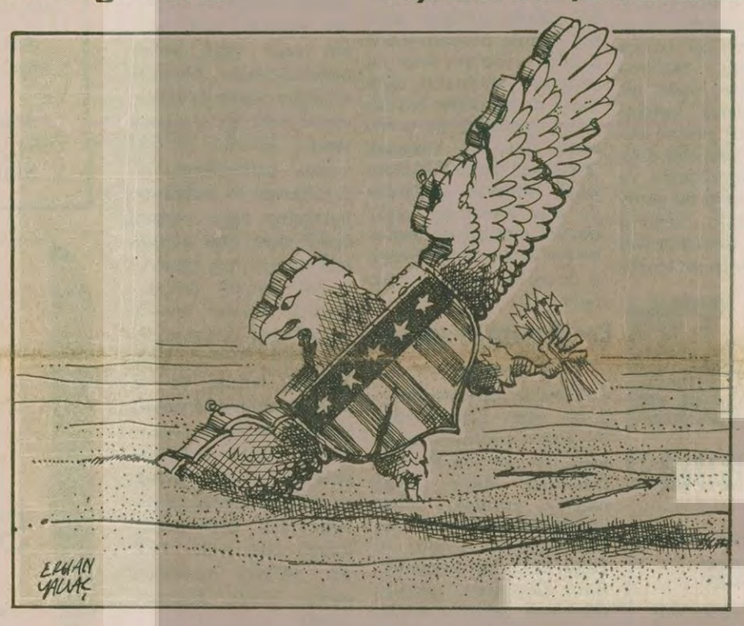

DIŞ HABERLER SERVİSİ

ABD'nin başarısızlıkla sonuçlanan operasyonu İran-Batı ilişkilerini çözümsüzlüğe sürüklerken, iki süper devlet Sovyetler Birliği ve Amerika'nın hakimiyet mücadelesi daha da kızıştı. Bölgedeki tüm ülkelerin değişik iç ve dış sorunlarla karşı karşıya bulunduğu bugünkü ortamın, yeni gelişmelere gebe olduğu belirtiliyor. ABD'nin dünya çapındaki etkinliğini yitirmesi, İran'da ABD yanlısı Şah rejiminin yıkılmasından sonraki gelişmeler, Afganistan'ın işgali, Filistin sorununun bir türlü çözülememesi ve diğer bölgesel sorunlar Ortadoğu'daki dengeyi zorluyor. Tüm bu gelişmelerin ardında Sovyetler Birliği'nin gittikçe etkinlik kazandığı ve tehdidini artırdığı gözleniyor.

Öte yandan, TBMM'nin dış politikadaki gelişmelerle ilgili birleşik toplantısında söz alan Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmen, Tahran'daki ABD Büyükelçiliğinde bulunanların rehin alınmasıyla başlayan ve ABD'nin başarısız bir operasyonuyla yeni boyutlara varan gelişmeler hakkında bilgi verdi.

Erkmen'den sonra Milli Birlik Grubu adına Selahattin Özgür, CHP grubu adına Genel Başkan Bülent Ecevit, AP grubu adına Süleyman Tuncer, MSP adına Genel Başkan Necmettin Erbakan, MHP adına Sadi Somuncuoğlu ve Kontenjan grubu adına Safa Reisoğlu konuya ilişkin gruplarının görüşlerini anlattılar.

(Geniş Haber 3.sayfada)

Bölge yeni gelişmelere gebe

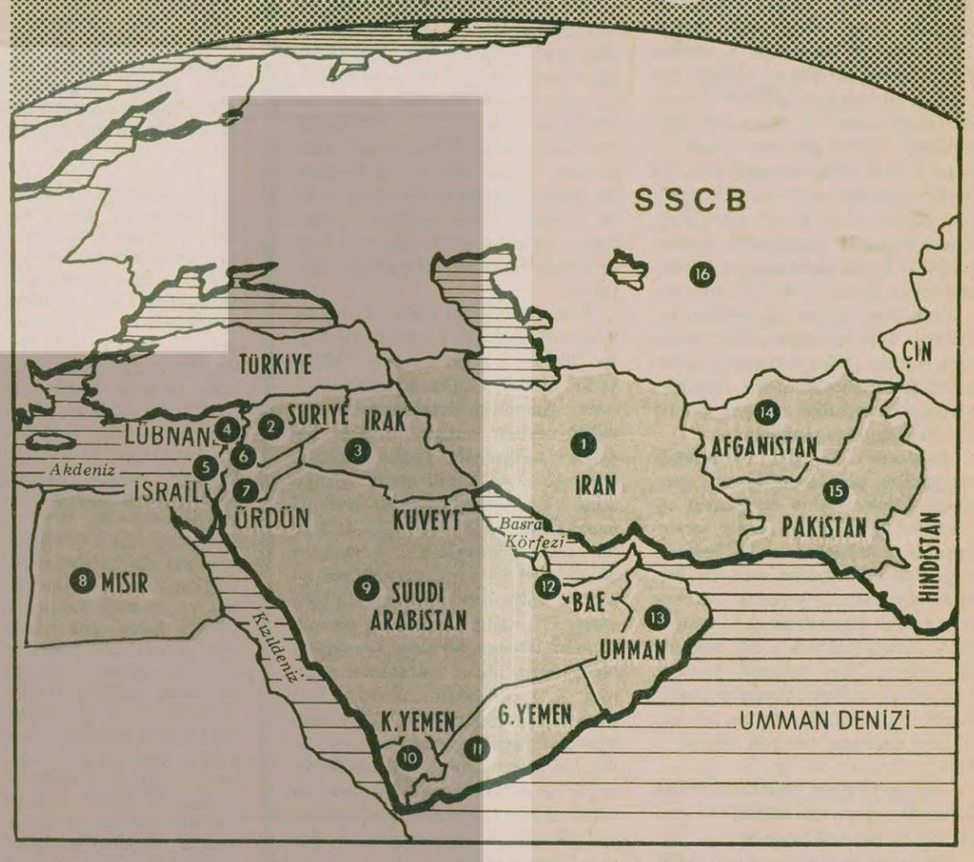

1. İRAN: Rehine olayı ve Kürt isyanları Moskova için elverişli bir ortam yaratıyor. 2. SURİYE: İç karışıklık büyüyor, yönetim Moskova'ya yanaşıyor. 3. IRAK: İç huzursuzluklar sürüyor. Komşusu İran'la başı dertte. Moskova'nın bölgeye müdahalesinden kaygılanıyor. 4. LÜBNAN: Yeni bir iç savaşa sürüklenmek isteniyor. 5. İSRAİL: Filistinlilerin haklarını gaspetmekte ve Arap topraklarını işgalde ısrar ediyor. 6. FİLİSTİNLİLER: Devlet kurma mücadelesi veriyorlar. 7. ÜRDÜN: Camp David'i kabul etmedi. 8. MISIR: Kendi başına davranarak Arap dünyasından tecrit oldu. Ülke içinde tedirginlik var. 9. SUUDİ ARABİSTAN: Anarşinin Mescit-ül Haram'a kadar uzandığı bu ülke Moskovanın gözünü diktiği yerlerin başında geliyor. 10. KUZEY YEMEN: Washington'la Moskova arasında denge kurma hayalinde. 11. GÜNEY YEMEN: Moskova'nın bölgedeki kalesi olarak görülüyordu. Son darbenin sonuçları kesinlik kazanmadı. 12. KÖRFEZ ÜLKELERİ: Zengin petrol yataklarına sahip bu ülkeler İran'daki gelişmelerden kaygılı. 13. UMMAN: ABD'ye üs verdi. Güney Yemen'in bu ülkeye yönelik faaliyetleri artıyor. 14. AFGANİSTAN: Sovyet işgali altında direnme sürüyor. 15. PAKİSTAN: Moskova'nın ilk saldırı hedeflerinden biri. İçte milliyetler meselesi ve askeri rejim huzursuzluğa neden oluyor. 16. SOVYETLER BİRLİĞİ: Ortadoğu'ya hakim olmak için pusuda bekliyor. İç kargaşalığı ve ülkeler arası çatışmaları körüklüyor.

TİKP, ABD'nin İran operasyonunu protesto etti

■ Hasan Yalçın: "Bugün en önemli sorun, Rusya'nın Ortadoğu'daki emellerine set çekmektir."

ANKARA (ÖZEL)

TÜRKİYE İşçi Köylü Partisi Başkanlık Kurulu Üyesi Hasan Yalçın, ABD'nin İran'a müdahale girişimini kınayarak böyle davranışların Rusya'ya yeni yayılma olanakları sağladığını belirtti. Hasan Yalçın'ın konuyla ilgili açıklaması şöyle:

"ABD emperyalistleri İran'ın egemenliğini hiçe sayan bir müdahale girişiminde bulunmuşlardır. Bu saldırıyı şiddetle protesto ederiz. Hiç bir gerekçe bağımsız bir ülkenin topraklarına asker indirmeyi ve emperyalist korsanlığı haklı gösteremez.

(Devamı Sa. 6 Sü.1)

THY grevinde ücret dışında anlaşma sağlandı

ANKARA (ÖZEL)

Türk Hava Yollarındaki toplu iş sözleşmesiyle ilgili anlaşmazlığın büyük ölçüde giderildiği ve bir kaç gün içinde görüşmelerin olumlu sonuçlanabileceği bildirildi.

Türk Hava Yolları personeli için Türk-İş'e bağlı Hava-İş Sendikası ile Türk Taşıt Kamu İşverenleri Sendikası arasında başlatılan görüşmelerin anlaşmazlıkla sonuçlanması üzerine 19 Şubatta Türk Hava Yollarının İş-

(Devamı sa. 6 sü. 8'de)

Kayseri Valisi Babür Ünsal, silah kaçakçısı Hacı Ömer Mirza ile birlikte bir gazinoda eğleniyor...

Kayseri Valisi, Mafia şefi ile içki masasında...

■ Vali Babür Unsal göreve atandığından bu yana, Kayseri'de işkence ve baskıların arkası kesilmiyor.

ANKARA (ÖZEL)

CHP Kayseri Milletvekili Mehmet Gümüşçü, önceki gün TBMM'de Kayseri Valisi Babür Ünsal'ın, silah kaçakçılığından yargılanan Hacı Mirza adlı bir kişi ile içki masasında çekilmiş bir fotoğrafını dağıttı.

Gümüşçü, konuyla ilgili yazılı açıklamasında da şöyle dedi:

"Kayseri Valisi Babür Ünsal ile silah kaçakçılığı sanığı Hacı Mirza'nın aynı içki masasında eğlendiklerini gösteren bu fotoğraf, aynı zamanda Kayseri'deki huzursuzluğun nedenini de belgeliyor.

"Babür Ünsal ile birlikte Kayseri'de terör, baskı ve zulüm bugüne dek görülmemiş boyutlara ulaştı.

"Kayseri halkına yaşamı zindan

(Devamı Sa. 6 Sü.2)

Gazetemizin Kayseri Valisinin halka yaptığı baskıları yansıtan yayınının kupürü.

Iranlı öğrenciler:

«İkinci bir harekatta rehineler ölür»

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Tahran ABD Büyükelçiliğindeki 50 Amerikalı rehinenin kurtarılması için yapılan askeri operasyon girişimi Amerikan kamuoyunda genellikle olumlu karşılanırken, İran'ın olaya tepkisi şiddetli oldu.

Rehineleri kurtarma girişiminin başarısızlıkla sonuçlanması İran'da sevinçle karşılandı. Onbinlerce kişi sokaklara dökülerek "Amerika bir şey yapamaz", "ABD'yi yendik, zafer bizim" diye sloganlar atarak, gösteriler yaptı.

Bir açıklama yapan Ayetullah Homeyni, Başkan Carter'ın yeniden seçilmek için herkesi öldürmeye hazır olduğunu söyledi. Homeyni ayrıca, artık öğrencileri frenleyemeyeceklerini, rehinelerin hayatından Carter'ın sorumlu olduğunu belirtti.

Amerikalıları rehin tutan öğrenciler ise, ABD'nin yeniden benzer bir harekata girişmesi halinde rehineleri öldürecekleri, şimdilik rehinelerin hayatlarına dokunmaya-

(Devamı Sa. 6 Sü.1)

Etlik katliamının Kars'taki olaylara misilleme olduğu sanılıyor

İstanbul'da 11 yurttaşı öldüren 8 komando yakalandı

TİKP Başkanlık Kurulu üyesi Oral Çalışlar, olay yerinde mahalle sakinleriyle görüşüp bilgi aldı. Mahalle sakinleri güvenlik görevlilerinin kaçan yurttaşların üzerine ateş açtığını söylediler. Ayrıca ölenlerin üzerinde darp ve kesik izlerine rastlandığını da belirttiler.

■ Sıkıyönetim Mahkemesi ÜGD Başkanının tahliye istemini reddetti.

■ Develi CHP İlçe Başkanı komando saldırısı sonucu ağır yaralandı.

HABER MERKEZİ

Ordu ve İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı, 11 yurttaşı öldüren 8 komandonun yakalandığını açıkladı. Sanıklar Şişli'de Mehmet Ayraç, Behçet Mişhar, Hasan Karakelle, Hasan Acar, Hıdır Kılıç, Servet Ünal, Osman Kabakçı, Fatih'te Barış Yıldırım, Zeytinburnu'nda Necip Bulut, Beyoğlu'nda Kubilay Yeşilkaya ve Enver Er adlı yurttaşları öldür-

(Devamı Sa. 6 Sü.4)

Demirel, Tarsus katliamının sorumlularını gizliyor

HABER MERKEZİ

TARSUS'ta 9 yurttaşın öldürülmesiyle sonuçlanan olaylardan sonra hükümet ve yetkililer hâlâ olayı açıklığa kavuşturmadılar ve "ateş emri" verenler hakkında soruşturma açmadılar. Görgü tanıkları ve mahalle sakinleri öldürülme olayının güvenlik görevlilerinin açtığı ateş sonucu doğduğunu belirtirken, Devlet Bakanı Orhan Eren ve Başbakan Demirel güvenlik görevlilerinin halkın üzerine ateş açmadığını ileri sürüyorlar.

Demirel, Tarsus olayları sırasında "Güvenlik görevlilerinin ateş açtığı şeklindeki görüşler" karşısında fikrini soran bir basın mensubuna cevap verirken şunları söyledi:

"Güvenlik kuvvetleri durup durduğu yerde kimsenin üzerine ateş açmaz. Mantığı yok bir defa, Türkiye'de bu kadar güvenlik kuvveti var, bu kadar ahali var. Nerede ahalinin üzerine güvenlik kuvvetleri ateş açıyor? Güvenlik kuvvetleri kendi kendisini mi vurmuş? Yaralı erler var. Günahtır, ayıptır. Bu

(Devamı Sa. 6 Sü.2)

1 Mayıs kutlamalarına izin verilmeyen Antalya'da AP yürüyüş yapacak

■ Sıkıyönetim bölgelerinde 1 Mayıs kutlamaları yasaklandı.

HABER MERKEZİ

ANKARA ve Elazığ-Malatya-Tunceli İlleri Sıkıyönetim Komutanlıkları da diğer Sıkıyönetim Komutanlıklarının bildirilerinden sonra birer bildiri yayınlayarak 1 Mayıs kutlamalarıyla ilgili her türlü faaliyetin yasaklandığını belirttiler.

(Devamı Sa. 6 Sü.2)

Aydınlıkta

SINA CILADIR

Müzikte ulusallık...

Bilmem siz nasıl düşünüyorsunuz? Ben kendi adıma, ülkemizi temsilen herhangi bir ekip, uluslararası herhangi bir müsabakaya çıksa ya da yarışmaya katılsa, heyecanlanıyorum. İstiyorum ki, başarılı bir sonuç alalım.

Diyelim ki, bir yazarımız uluslararası planda başarı kazandı, ya da bir filmimiz yine uluslararası planda ödüllendirildi; gururlanıyorum. Milli futbol takımımız güçlü bir rakibini alt etse ya da bir folklor ekibimiz uluslararası bir başarı kazansa, için için seviniyorum. Başarı kazanan ekibimize uzaktan uzağa, "Merhabadıyorum-, var olun sağ olun"!

Bir kaç yıl önce ünlü yazarımız Yaşar Kemal'in Nobel ödülünü kazanması eli kulağına geldiydi. Haber bültenlerini nasıl da heyecanla beklediydim! Sonra gazeteler yazdı ki, Yaşar Kemal yalnız kalmıştı oralarda. Devlet dolandırıcısı Yahya Demirel'lere selam duran devlet görevlileri, Yaşar Kemal'in yapıtlarının tanıtılması için küçük parmaklarını bile kıpırdatmamışlardı. Çok küfrettiydim..

Eurovision Şarkı Yarışmasına katılmamız aynı heyecanı yarattı bende. Ajda Pekkan şudur, okuyacağı şarkının sözleri budur demeden, merak ve heyecanla bekledim sonucu. Sonuç malum! Gerçekten üzüldüm.

Kuşkusuz, bu gibi durumlarda duygusallık tek başına bir işe yaramıyor. Çünkü üzüntü en nihayet sonuca ilişkin bir duygu. Oysa, sonuçların bir de nedenleri vardır. Nedenleri gözardı edip sadece sonuçlar üzerinde durursanız, yapacak tek şey kalır galiba: Bir arabesk şarkının eşliğinde kafayı çekmek!.. Bu, bilinçsiz ve edilgen bir tutumu yansıtır.

Eurovision Şarkı Yarışmasının sonuçları açıklandıktan sonra, bir kaç arkadaş konuları tartıştık. Biri şöyle dedi:

–Biz geri kalmış bir ülkeyiz; bütün alanlarda olduğu gibi müzikte de geriyiz. Bu bir bakıma doğaldır.

Bence bu açıklama mantıki değildir. Eğer bir ülkenin gerikalmışlığı, bütün kültürel alanlarda otomatikman bir gerilik yaratıyor idiyse söz gelimi Batı ülkelerine kıyasla geri bir toplum olan Çarlık Rusya'sının; Dostoyevski'yi, Tolstoy'u, Turgenyev'i, vb. yaratmasını nasıl izah ederiz? Aynı Rusyanın Lenin'i, Stalin'i ortaya çıkarmasını? Çin'in Mao Zedung gibi bir dahiyi insanlığa armağan etmesini? Söz gelimi futbolda Latin Amerika ülkelerinin harikalar yaratmasını? Ülkemizden bir Nazım Hikmet çıkmasını?, Gene ülkemizin dünya romancılığı içinde seçkin olabilecek bir düzeye gelmesini? Örnekler çoğaltılabilir.

Bir başka arkadaş kestirdi attı:

–Eurovision yarışmasını emperyalist tekeller organize ediyor. Bu yarışmaya katılmamız zaten hatadır! Eurovision'da devrimci bir şarkının varolma şansı bile yoktur... (Pet'r oil kastedilmiyor tabii)

Ben bu fikre de katılmıyorum. Ülkemizin ismini ve müziğini bütün dünyaya duyuracak bir yarışmadan niçin uzak kalalım? Niçin bu olanaktan yararlanmayalım? Ona bakarsanız birçok sanat ve edebiyat yarışmalarını spor gösterilerini de emperyalist ülkeler düzenliyor. Diyelim ki İngiltere bir folklor yarışması düzenledi ve bize "buyrun" dedi; İngiltere "emperyalist" diye katılmayacağız mı? Kendi kendimizi tecrit mi edeceğiz dünyadan?

Sonra "devrimci şarkı"dan ne anlaşılıyor? Sloganca bir şarkı mı? Bence "devrimci şarkı" yerine "ulusal şarkı" deyimini kullanmak daha doğrudur. Şu var ki ulusal bir şarkı, ulusal bir müziğin varlığına bağlıdır. Biz galiba Hollanda'da yanlış kulvarda yarıştık. Oysa kendi ulusal müziğimizle ya da gerçek anlamda devrimci müziğimizle değil, ne idüğü belirsiz bir müzikle gittiğimiz için mahzun döndük; bu bir yana, Türkiye müziği üzerine dünya halklarına açık bir fikir veremedik. Galiba hepsinden önemlisi budur. Derece bir yana Eurovision olanağından ulusal müziğimizi tanıtmak için yararlanamamamız... Ben uluslararası alana çıkmak için ulusallığın geniş anlamda yerelliğin şart olduğuna inanıyorum. Hollanda'da örneğin bir Zülfü Livaneli, bir Ruhi Su temsil etseydi ülkemizi, belki derecemiz yine küçük ama kazancımız ulus olarak büyük olurdu.

Uluslararası müzik birikiminin ilerici öğelerini alıp, bunu, kökü Anadolu toprağındaki müziğimizle halli hamur edebiliyor muyuz? Bu işin üstesinden gelmeye çalışanlara gerekli olanakları sağlayabiliyor muyuz? Meselenin özü budur. Müzikte de uluslararası alana çıkmanın yolu budur sanırım.

HALKIMIZA RAPOR

Basın ve özgürlükler

Geçtiğimiz günlerde Türkiye ve basın önemli bir tartışmaya sahne oldu. Aslında uzun bir siredir bazı yerlerde kapalı kapılar ardında tartışılan ve planlanan bir konu Tercüman gazetesinin düzenlediği bir toplantı ile bir ölçüde kamuoyunun önüne çıktı. Tartışmanın esas noktası özgürlükler üzerinde toplanıyordu. Bazılarına göre özlenen huzur ve siyasi istikrarın önündeki başlıca engel 1961 Anayasası ve özgürlüklerdi.

Yazılamayan, söylenemeyen ve düşünülemeyen bir ülke... Türkiye böyle bir ülke olabilir mi? Geçmişte basın özgürlüğü için hapse girmeyi bile göze almış bir Türkiye basını bunu kabul edebilir mi? Demokrat Parti dönemindeki sansür uygulaması yine gündeme gelip, bembeyaz köşeleriyle gazeteler yayınlanabilir mi? 20 yıl önce 28-29 Nisan olayları sırasında hükümetin koyduğu sansürü Türkiye'nin basını ve düşünen insanları bugün kabul edebilir mi? Türkiye'nin aydınlarına ve düşünenlerine kitap okumak, düşünmek ve konuşmak yasaklanabilir mi? Türkiye yazılamayan, söylenemeyen ve düşünülemeyen bir ülke olamaz.

Üzücü olan husus basın için en can alıcı sorunlardan birisi olan özgürlükler konusunda bir basın organının girişimde bulunması... Sevindirici olan husus da bu girişimin TRT dışında basın ve yayın dünyasının büyük bölümünden ilgi görmemesi ve hatta eleştirilmesi... Biz basın özgürlüğünün ve bütün özgürlüklerin titiz bir savunucusuyuz ve bu tutumumuzu sürdüreceğiz. Ve özgürlüklere yönelen çabaların zemin bulamayacağına inanıyoruz. Kargaşalığa karşı da en etkin silah özgürlüklerdir. Ancak özgür bir basın anarşi ile mücadele edebilir.

Yaşadığımız zor günlerde sorumlu davranmak fikri sık sık gazetelerin en üst köşelerine kadar çıkan yazılarda tekrarlanıyor. Ancak bunları söyleyenlerin, söylediklerinin gereğini yapmalarını beklemek sanırız hiç de aşırı bir talep olmaz. Geçtiğimiz günlerde her gün yaşadığımız acılara bir tanesi daha eklendi. Tarsus'ta 9 yurttaşımız can verdi. Olay büyüktü, olay değişik boyutlar taşıyordu. İlk andan itibaren hükümet yetkilileri olayı bütün yönleriyle ortaya çıkarmak bir yana tam tersine üstünü örtmeye çalışan bir tutum içine girdiler. Bu arada Tercüman ve Son Havadis gibi hükümet yanlısı gazeteler de gerçeği ve olayları bir yana bırakıp hükümetle aynı tutum içinde göründüler. Hatta daha ileri giderek aslı olmayan haberler yayınladılar. Ortada üçü çocuk 9 ölü vardı. Acılı analar, babalar vardı. Ortada daha otopsi raporları bile belli olmadan konuşan ve olayları saptıran bir bakan vardı. Ve her şeyden önce ortada 9 yurttaşımızın ölümüyle sonuçlanan bir suç vardı. "Büyük gazete olmakla övünen, "gerçek ve doğru" haber yazmayı birbirlerine bırakmayan bazı basın organlarında bu olaylar karşısında görülen tutum tam bir geçiştirmeydi. Bu tutumu Tercüman gibi saptırma noktasına kadar götürenler de vardı. Halkın gazetesi böyle mi olunur? Hükümetin gayriciddi tutumlarına ortak olmak "gerçekçilik, doğru habercilikle" nasıl bağdaşır? Olayı saptıranlar Türkiye'de anarşiye hizmet etmektedir. Susanlar veya geçiştirenler de keza daha büyük olaylara zemin hazırlamaktadırlar. Bir iktidar ve hükümet keyfilikte işi vatandaşların açıkça katledilmesi noktasına kadar götürür ve buna seyirci kalınırsa ülke de adım adım karanlığa sürüklenir. Evet özellikle bu günlerde "sorumlu" davranmak gerekiyor. Daha da önemlisi sadece bunu söylemek değil gereğini yapmak gerekiyor.

***

Anarşi bugün sadece kendisine sol diyen bazı gruplar ve komandolar tarafından çıkarılmıyor. Keyfilikte yetkililerin artık işi sorgusuz sualsiz vatandaşları katletme noktasına kadar varan tutumları da anarşiyi körüklüyor. Devlet daireleri, okullar hükümetin gözünün önünde komandoların saldırı . : üssü haline getiriliyor. Ankara'nın göbeğinde kamu kuruluşlarında üslenen komandolar terör estiriyor. Anadolu'da birçok şehir son tayinlerden sonra zorbalığın kol gezdiği yerler haline geldi. Aydınlık bütün toplumu derinden etkileyen bu sorunun üzerine eğiliyor. "Olay Yaratacak Belgeler" dizisini ilgiyle izleyeceksiniz.

düşünce dünyası

TÜRKİYE'DE ÇOCUK SUÇLULUĞU VE ÇOCUK MAHKEMELERİ

Işıl Özkan
Ankara Üniversitesi Siyasal Bilimler Fakültesi Asistanı

İnsan Hakları Evrensel Bildirisi, Avrupa İnsan Hakları ve Ana Hürriyetleri Sözleşmesi, Uluslararası Çocuk Hakları Bildirisi, İnsan Hakları Konusunda Uluslararası Sözleşmede ve daha birçok uluslararası metinde çocuğun korunması gereği ve çocuk haklarının gözetilmesi ilkesi savunulmuştur. Aynı esas, Anayasamızın 35. maddesinde de kabul edilmiştir. Buna göre, "aile Türk toplumunun temelidir. Devlet ve diğer kamu tüzel kişileri ailenin, ananın ve çocuğun korunması için gerekli tedbirleri alır ve teşkilatı kurar."

Çocukların, yetişkin hale gelinceye kadar, bakım, gözetim ve korumaya gereksinimleri olduğu açıktır. Bu gereksinim, toplumdaki ve ailedeki çarpıklıkların bedelini ödemek zorunda bırakılan suçlu çocuklar için daha fazladır. Suçlu çocuk, çoğunlukla en doğal gereksinimi olan sevgiden ana baba ilgisi ve sevecenliğinden yoksun kalmış, ezilmiş ve itilmiş çocuktur. İstatistikler, suç işleyen çocukların büyük bir kısmının ana babasız, yoksul, ana ve babası boşanmış ya da analı babalı büyüdüğü halde, aile içinde sevgi yetersizliği, baskı ve dayağın egemen olduğu ailelerden geldiğini göstermektedir. Sevgi yoksunluğu kadar, aşırı ilgi ve çocuğa düşkünlüğün de, onun kişiliğini geliştirmesini ve kendi ayakları üzerinde durmasını öğrenmesini engellediği bilinmektedir.

Suç işleme eğilimi, çocuğun fiziki ve psikolojik yapısına, beslenmesine, kendini güven içinde hissedeceği bir aile ortamının olup olmamasına, ailenin kalabalıklığına ya da ailenin herhangi bir sebeple dağılmasına, ekonomik yetersizliklere, konut sorununa, okul çevresine ve gördüğü eğitime, çalışma yaşamına bağlı olarak gelişir. Köyden kente veya yurt dışına çalışmaya göçün, çocuklar üzerinde uyumsuzluk, çaresizlik, kendi yaşamını yeni geldiği ortamla karşılaştırarak doyumsuzluk gibi suça yöneltici etkenler yarattığı görülmektedir. Suç işleyen çocukların çoğu fakir ailelerden gelmektedir. Kentte suç işleyen çocuklar daha çok hırsızlık gibi mala yönelik suçlar işlerken, köyde yaşayan çocuklar kan gütme nedeniyle adam öldürme yaralama, kız kaçırma ve cinsel suçlar işlemektedir. Gerçi ülkemiz de köyde suç işleyen çocuklar oran olarak daha fazla görünüyorsa da, bu nüfuzumuzun çoğunluğunun köyde yaşamasına bağlıdır. Ayrıca geleneksel aile yapısının ve törelerin egemen olduğu kırsal kesimde aile reisinin otoritesi, toplumsal dayanışma ve paylaşma kısmen suçu önleyebilmektedir. Ancak, çocuklara verilen cezaların önemli ölçüde hafif olması nedeniyle, kan gütme sebebiyle çocuklara adam öldürme fiilinin işletilmesinde aile büyükleri en önemli etkendir. Köyde herkesin kendi hakkını kendinin alması yönündeki eğilim de, çocukların küçük yaşta silahlanmalarına neden olmaktadır.

Bu konuda önemli bir sorun da, köylerde ve gecekondularda yaşayan çocukların çoğunun ana babalarıyla aynı odayı paylaşmak zorunda kalmalarıdır. Küçük yaşta, anne-baba arasındaki cinsel ilişkilere tanık olma, çocuğun ruh sağlığını bozucu bir etken olmaktadır. Ülkemizde hiç bir cinsel eğitimin olmadığı ve bu kesimde cinselliğin tabu sayıldığı gözönüne alınırsa, çocuk büyük bir olasılıkla önce seks filimlerinin en devamlı müşterisi olacak, sonra da, cinsel suçlar işleyebilecektir. Kırsal kesimde, erken evlenme töresi ve başlıktan kurtulma isteği kız kaçırma suçunun büyük oranda işlenmesine neden olmaktadır.

Siyasal suçlar işleyen çocuklar da çoğu kez yoksul aile kesiminden gelmektedir. Ailesinde bulamadığı sevgi ve güveni, bağlandığı siyasal örgüt içinde bulacağını düşünmektedir. Kişisel sorunlarını tek başına çözememekte, topluma başkaldırmakta, siyasi bir eyleme katılarak kendini bu grup içinde güvenli hissetmekte ve yalnızlık duygusundan kurtulmakta ve her şeyi inandığı bu görüşle açıklayarak, kendini unutma ve sorunlarından kurtulma yolunu seçmektedir.

Suçlu çocuklarda çalışanların oranı yüzde 83

Çocuk köyde olsun, kentte olsun, küçük yaşlarda ailesine katkıda bulunmak için çalışmak zorunda kalmaktadır. Köyde tarlada çalışan çocuk emeğinin karşılığını alamazken, kentte de çırak olarak düşük ücretle çalışmakta ve çoğu kez ustası tarafından horlanmaktadır. Oysa çocuğun psikolojik gelişiminde, çevresini tanımasında en önemli araç olan oyuna da gereksinimi vardır. Çoğu kez, ustası tarafından sömürülen, küçük yaşta aileyi geçindirmek sorumluluğuyla yüklenen ve gücünden fazla işe koşulan çocuklar, suç işleme eğilimi de en fazla olan çocuklardır. Suçlu çocuklar arasında, çalışanların oranı % 77,6-%83'ü bulmaktadır. Bu konuyu düzenlemek için çıkarılan çıraklık kanununa işlerlik kazandırmak gerekir.

Görüldüğü gibi, suça itilme, sosyal ve ekonomik nedenlerle olmaktadır. Hiç bir çocuk, doğduğu anda suç işleme potansiyelinde değildir. Toplum önce bu sorunları yaratmakta, daha sonra da kendisine başkaldıran, ezilmişliğinin öcünü almak isteyen, yaşamak için kendi başına hakkını yasal olmayan yollardan da olsa almaktan başka bir yol olmadığına inanan bu çocukları, suçlu damgası ile toplum dışına atmaktadır.

Çocukmahkemelerinin gereği

O halde topluma önemli bir görev düşmektedir. Bu görev çocukları suçlamak, hor görmek ve cezalandırmak değil, fakat onları yeniden, önce kendilerine sonra topluma kazandırmaktır. Bu o kadar kolay bir iş değildir. Ama denenmesi gerekir. Dünyanın gelişmiş ülkeleri, çocuk suçluluğunu ayrı bir özellik taşıdığını dikkate alarak, yıllar önce çocuk mahkemelerini, çocuk koruma ve infaz kurumlarını kurmuşlardır. Bizde ilk tasarı 1945 yılında hazırlanmasına ve Anayasa nın 135/11. fıkrasında "Küçüklerin yargılanması hakkında kanunla özel hükümler konulur" hükmünün yer almasına karşın, çocuk mahkemeleri ancak 7/11/1979 tarih ve 2253 sayılı kanunla kurulmuştur. Bu kanun yayın tarihi olan 20/11/1979 dan bir yıl sonra yürürlüğe girecektir.

Bu kanunun hazırlanması ve kabulü aceleye gelmiş ve pek çok aksaklıkları beraberinde getirmiştir. Bunlardan en önemlisi, çocuk mahkemesinde yargılanacak çocukların yaşının 15 ile sınırlanmasıdır. Oysa ilk tasarıda bu yaş 18 idi. Bu değişiklik, suçlu çocukları 11 yaşını bitirmemiş olanlar, 11-15 yaş arası ve 15-18 yaş arası sınıflara ayıran Türk Ceza Kanunu sistemine olduğu kadar, koruma tedbirlerinin çocuk reşit oluncaya kadar devam edeceğini kabul eden korunmaya muhtaç çocuklar hakkındaki kanun sistemine de aykırıdır. Zira, suç işleyen çocuklar genellikle korunmaya muhtaç çocuklar arasından çıkmaktadır.

Ayrıca çocuk mahkemeleri yargıçların da aranan çocuk sahibi olmak şartının nedenini bulmak güçtür. Önemli olan meslekte uzmanlaşmış olmasıdır. Bu mahkemelerde, yargıya yardımcı olarak yalnızca sosyal hizmet uzmanlarından bahsedilmiştir. Oysa psikolog, eğitimci, ruh bilimcilerden de bu konuda yararlanmak gerekir. Her il ve ilçede, çocuk suçluluğu konusunda uzman yargıçların nasıl bulunacağı merak konusudur. Yabancı ülkelerde bu yargılama yargıç olmayan üyelerin de katılmasıyla yapılmaktadır.

Amaç aynı zamanda suç işlemeyi önlemekti

Çocuk mahkemelerinin kuruluşunda önemli bir amaç da, henüz suçu işlememiş fakat suç işleme potansiyeli olan çocukları denetim ve gözetim altında tutarak, suç işlemelerini önlemektir. Suç işledikten sonra ise, çocuğun ilk karşılaşacağı kişi olan polisin de çocuk polisi olarak ayrıca yetiştirilmesi gerekir. Tutuklanan çocuklar için, çocuklara mahsus tutukevleri yapılmaktadır. Çocuk mahkemelerinde savcı ve avukatın karşılıklı suçlamalar yapması çocuk psikolojisi açısından zararlı olduğu için, bunların duruşmada bulunmaması ya da uzman bir savcının bulunması gerektiği fikri savunulmaktadır. Çocuk mahkemelerinde önemli bir özellik, duruşmanın gizliliğidir. Ayrıca yayın yasağı da vardır. Bu yasak, çocuğu kendisini bir kahraman gibi görmesini ya da utanmasını engellemek amacı taşır. Çocuklara ilişkin yargılamada suç üstü hükümleri uygulanmaz. Bu suçları tekerrüre esas olmaz.

Bu mahkemelerdeki amaçlardan biri de, çocuğun kişiliği, aile, okul çevresi hakkında araştırma yaparak, buna göre bir ceza veya tedbir uygulanmasıdır. Alınacak tedbirler, kanunda veliye, vasiye veya bir akrabaya teslim, güvenilir bir aile yanına yerleştirme, çocuk bakımı ve yetiştirme yurtlarına veya benzeri resmi veya özel kurumlara yerleştirme, genel ve katma bütçeli daireler, mahalli idareler, bankalar, iktisadi devlet teşekkül veya bunlara bağlı fabrika, kurum ya da meslek sahibi usta yanına yerleştirme resmi veya özel bir hastane, tedavi evi veya eğitimi güç çocuklara mahsus kurumlara yerleştirmedir. Ceza sorumluluğu olan haller TCK 53, 54'üncü maddelere uygun olarak düzenlenmiştir.

Bu cezalar, çocuk islahevi, çocuk cezaevi ve büyüklere mahsus cezaevlerinin özel kısımlarında çektirilir.

Yargılama kadar, verilen ceza ve tedbirlerin uygulanmasını denetlemek de çocuk mahkemesi yargıcının görevidir. Bu tedbirlerin iyi bir şekilde uygulanması için, bu kurumların yeterli sayıda kurulması, uzman eleman bulunması, buralarda çocuklara eğitim ve meslek öğretme yoluyla onları topluma kazandırma yolu seçilmelidir. Oysa ülkemizde çocuk suçluların çoğunun sübyan koğuşlarında birbirlerinden suç öğrenerek, çoğu zaman da büyüklerle beraber aynı koğuşta cezalarını çektikleri, çeşitli saldırılara maruz kaldıkları, yeni yeni kötü alışkanlıklar edindikleri ve suçlu ağabeylerini birer kahraman gibi gördükleri her türlü insancıl koşullardan uzakta, yüreklerindeki nefretin biraz daha körüklenmesinden başka bir şey kazanmadıkları vu buralardan çıktıkları zaman yeniden suç işleme eğilimlerinin çok fazla olduğu bilinmektedir. Toplumdaki çarpıklıkların bir sonucu olan bu çocuklar, ilk fırsatta ezilmişliklerinin acısını yine topluma ödeteceklerdir. Toplum, kendi hatasını düzeltmeli ve bu çocuklara suçlu damgasını vurarak dışlamak yerine, onların elinden tutarak ve bundan sonraki yaşamlarında onlara yardımcı olarak kurumları kurmak ve uzmanları yetiştirmek zorundadır.

HALKIN SESİ
GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

YIKILMAYA TERKEDİLEN ORTAOKUL BİNASI

Burası Muğla ili Yatağan ilçesine bağlı tarihi eserlerle dolu şipşirin bir köy. Adı Eskihisar. Elektrik, su, yol ve bir de müzesi vardır. Halkı çalışkan bir köy.

1957 yılına kadar ilk okul olarak kullanılan bina tamamen ahşaptır. Depremde büyük bir hasar gördüğünden hükümet tarafından 17 bin lira sarfedilerek onarılmıştır. Halen ortaokul olarak kullanılıyor. Ancak tekrar yıkılmaya yüz tutmuş olan bu bina sakıncalı görüldüğünden yeni bir binaya ihtiyaç olduğu ilgililere defalarca duyurulmuştur. Hâlâ olumlu bir cevap gelmemiştir.

Bu sonuçsuz başvurulardan usanan köylüler kendi güçlerini birleştirerek yeni bir bina yaptılar. Ancak çatıya kadar gelebilmişlerdir. Çatının yarısını son bir güçle yaptılar. Okulun çatısının yarısı, sıva, pencere ve kapıları halen yapılmadı.

Okul Yapma ve Yaşatma Derneği yetkilileri paralarının kalmadığını, bu hayat pahalılığında geçim sıkıntısı çeken köylü vatandaşlardan daha fazla fedakarlık beklenmemesini ilgililerin yardım etmesi gerektiğini belirttiler.

Yatağan İlçesi Eskihisar Köylüleri ve Okul Yaptırma-Yaşatma Derneği

Başan Kasabasında şişe ve Cam Fabrikası açıldı

Kuyucak ilçesine bağlı Başaran kasabasında yıllarca önce Nazillili Demirel Mehmet efe tarafından kurulmuş olan bir değirmen vardı.

Artvin'den gelerek Başaran'a yerleşen bir aile kırık cam ve şişe artıklarını değerlendirerek, İbrahim Taş ve İbrahim Kocaman adlı iki genç İstanbul'da çalıştıkları AKCAM Fabrikasında öğrendikleriyle ilçelerinde şişe ve cam fabrikasını kurmayı başardılar.

Fabrika 100 kadar köylünün katıldığı törenle açıldı. Fabrikanın açılışında bir konuşma yapan TİKP Kuyucak İlçe Başkanı bu tür çalışmaların birlik ve öz kaynaklarımıza dayanma açısından örnek alınması gerektiğini belirtti.

10 işçinin çalıştığı şişe ve cam fabrikası üreteceği malları ilçesindeki ve İstanbul'daki pazarlarına gönderecek.

Bir Okuyucu

DOST KAFTANCIOĞLU

Kahpece bir kurşun bir dostu aramızdan aldı götürdü. Bilime, düşünceye karşı olanlar, olanlar ki bunlar kendi düşüncelerinden başka düşünce kabul etmeyenler.. İşte onlar aldı aramızdan dost Kaftancıoğlu'nu..

Onu 1974-1975 yıllarında Mut'ta tanıdım. Akrabam Muhammet Gür'ün konuğuydu.. Her yıl geldiğinde erenlerin bahçesi, dostun bahçesi olarak belirttiği kayısı bahçesinde kalıyordu... Karacaoğlan'ı anmaya koşup geliyordu, İstanbul'dan.. Sonra I. Uluslararası Folklor Kongresi.. Onu izleyen yıllarda 1978'de Yakacık Festivalinde karşılaştık. Bütün yazarlarla birlikte o da gelmişti Yakacık'a.. Ağaçların altında gelenlerle söyleşi kuruyor... kitaplarını imzalıyordu durmadan.. Birçoğu halktan kaçarken Fakir Baykurt, Osman Şahin ve dost Kaftancıoğlu bir türlü ayrılmak istemiyorlardı...

Bir yıl sonra Hacıbektaş şenliklerinde onu daha değişmiş gördük.. Pir Sultan Abdal'la ilgili araştırmalarını ilk kez Hacıbektaş dostlarına sundu.. Ve yıllardır.. Pir Sultan'ı yanlış yorumlayanlara karşı yeni bir imgeyle, yeni bir aşamada bize tanıttı Pir Sultan'ı..

Köy Enstitülerinin bir ürünüydü.. Öyküleri buram buram Köy Enstitüleri kokuyordu... Kars'tan ayağı yalın çıkan kulaklarımıza programlarını sundu... En büyük özelliği kimseye yaranmak için uğraş vermediği... Cesur ve atılganlığı onun üzerine şimşekleri çekiyordu.. Hakullah'ında dönemecinde bu özelliği daha belirginleşmişti... Uzun yıllar tüm özlemi TRT nin başında halka, halkın müziğini, kültürünü verecek, verdirecek bir genel müdür görmekti... Gazetelerde gelen Genel Müdürleri eleştiriyor, bazen de bizzat yüz yüze eleştirilerini sunmadan çekinmiyordu...

İşte onu aramızdan alanlar, onun bu cesur atılımlarından korktukları için, onu hedef seçtiler.. O halkının kültürünü araştırıp, yine halkına sunmayı kendine görev addetmişti... Bu yolda yıllardır uğraşısını verdi...

Tüm insanları dost kabul edip onları bağrına basabilen bu özelliği benliğinde bulan Kaftancıoğlu'nu aramızdan alanlar bilsinler ki... O tek bildikleri düşünceleri, düşünce değil bir saplantıdır.. Bu saplantı kör kuyunun dibindedir. Boşuna uğraşmasınlar kör kuyudan çıkamazlar... Bir Kaftancıoğlu gider... Bin Kaftancıoğlu gelir... Kaftancıoğlu ailesine başsağlığı diler, Kaftancıoğlu ağabeyimize Tanrıdan rahmet dilerim... Sen aramızdan ayrılsan da Pir Sultan Abdallar aramızda sizin belirlediğiniz gibi yaşayacaktır...

Celal Necati ÜÇYILDIZ

İltica ederek çalışmaya kimse gelmesin

24 Mart 1980 tarihinde Almanya'ya geldim. Geldiğime çok pişmanım. Samimi söylüyorum. İltica edenler sürü halinde dolaşmaktadırlar. Bu insanların çoğunluğu sokaklarda yatıyorlar. Sizden ricam şu, iltica ederek kimse buraya gelmesin.

Ellerine geçeni kamplara götürüyorlar. Her iki ülkenin sahtekarca kurdukları bir tuzaktır iltica.

Sosyal hakları yok, çocuk parası yok ve istediği aylığa işçileri çalıştırıyorlar. Zor işte çalıştırdıkları gibi en fazla bir senede çalıştırıyorlar. Ondan sonra da bir tekme vurarak işten atıyorlar. Gerçek bu.

İltica edip kimse çalışmaya gelmesin, çünkü buradakilerin hali çok perişan.

Abdullah Sınacı

demokrat gözüyle

lütfü oflaz

Fark nerede?

"Halka kalkan eller kırılır" diyenlerin bir halk çocuğunu öldürmeleri cidden düşündürücüdür.

Hele hele bu olaya Dev-Yol'un adının karışması gerçekten üzücüdür

Olayı biliyorsunuz: Ankara'da İnayet Bilgiç isimli bir devrimci genç, Dev-Yol'cular tarafından öldürülüyor...

"Olur mu böyle olur mu, devrimci devrimciyi vurur mu?" diye sorulduğunda da, bazı Dev-Yol'cular şu cevabı veriyor:

"Sanırız bunu aramıza sızanlar yaptılar..."

Aramıza sızanlar!
Peki ama kimdir bunlar?
Neyi amaçlıyorlar?
Devrimcilerin arasını açmayı mı?
Böylelikle de, devrimcileri birbirine düşürüp, kırdırmayı mı?
Yani bir taşla iki kuş vurmayı mı?
O halde son derece dikkatli olunmalı...
Bu tip tertiplere karşı uyanık davranmalı...

Hepsinden önemlisi, halka el kaldıran halk düşmanlarıyla aynı duruma düşmemek için çaba harcanmalı...

Yoksa, yapılan işin devrimcilikle bir alakası kalmaz.

Devrimcilerle, karşı-devrimciler arasındaki fark anlaşılmaz.

Hatırlarsınız.. Dün, Pazarcıklı devrimci Mehmet Çetin, kafasına saplanan bir jandarma kurşunuyla can vermişti...

Bugün, Ankaralı devrimci İnayet Bilgiç, kafasına saplanan bir Dev-Yol'cu kurşunuyla hayatını kaybetti...

Soruyorum şimdi: Her iki devrimcinin kafasına kurşun sıkanlar arasında ne fark var?

Artık bunun muhasebesini Dev-Yol'cular yapsınlar.

Şimdilik bu kadar.

★
TÜRKİYE İŞÇİ KÖYLÜ PARTİSİNİN SİYASİ ÇİZGİSİ
• Merkez Komitesi Raporu
• Tüzük • Program
• Toprak Devrimi Programı
Genel Dağıtım: TUR-DA
Hamam Sok. No: 4 Cağaloğlu/İSTANBUL
Tel: 27 25 22
60 LIRA
TİKP YAYINLARI
YENİ ÇIKTI

BULMACA

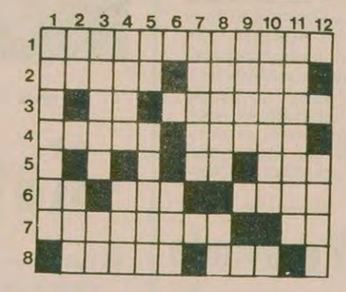

SOLDAN SAĞA: 1) 2. Dünya Savaşı sonrası Avrupa'da hızla yayılan ve geçtiğimiz günlerde ölen Jean Paul Sartre'nın kurucusu olduğu felsefi akım 2) Yönetim- Ödenti 3) TERSİ beyaz- Yoldaş, yaren 4) TERSİ çeşitli tablolar şeklinde düzenlenmiş projeksiyon filmi- Trenlerin yanaştığı kaldırım 5) Dışın tersi- Ankara Belediyesine bağlı bir işletme 6) TERSİ ineğin çıkardığı ses- Maden Tetkik Arama Enstitüsünün kısa yazılışı- TERSİ yeterli 7) Afganistan krallarından biri- TERSİ bir şeyin en kenarı 8) TERSİ katı- Sopa, baston

YUKARDAN AŞAĞI: 1) Herhangi bir müzik aletini büyük bir ustalıkla çalabilen kimse 2) İsim- TERSİ şan şöhret 3) TERSİ beceriksiz- Bir ünlem 4) Bir erkek ismi- Çok güzel kokulu 5) Bir harfin okunuşu- Bir cins ceket 6) Büyük sevgi 7) TERSİ TPAO'nun İzmit'teki rafinerisi 8) TERSİ bir şeyi çakmaya yarayan alet- TERSİ bir ünlem 9) TERSİ bir zamanlar Fenerbahçe'de kalecilik yapan Yugoslav futbolcu 10) TERSİ bir toplum sisteminin niteliği 11) Çekingen insan 12) Mektep.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Y	İ	R	M	İ	Ü	Ç	N	İ	S	A	N
2	A	Ç	I	■	Ç	■	A	■	D	M	D	■
3	S	E	Z	G	İ	N	■	S	K	A	R	■
4	A	L	A	S	K	A	■	H	İ	K	İ	F
5	M	■	R	■	S	P	L	İ	T	■	S	E
6	A	K	İ	D	E	■	A	■	S	İ	■	T
7	■	A	T	A	■	İ	N	R	A	L	İ	■
8	A	S	■	S	A	M	A	N	Y	O	L	U

Fransa ile Rusya, Afganistan konusunda anlaşamadı, "detant"ta birleşti

PARİS

Fransa Dışişleri Bakanlığı yayınladığı bildiride, Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanı Andrei Gromiko ile Fransa Dışişleri Bakanı Jean François-Poncet arasında yapılan görüşmelerde, "Afganistan sorunu üzerine tarafların görüşlerini açıkladıkları" belirtildi.

Bildiride, tarafların Afganistan konusunda anlaşamadıkları, ancak "detant" (yumuşama) konusunda anlaştıkları ifade edildi.

Taraflar, Helsinki Antlaşmasının uygulanmasına ilişkin Madrid toplantısının hazırlık çalışmalarını gözden geçirdiler, Avrupa'da silahsızlanma ve güvenlik ile askeri durum konusunda Madrid toplantısında kabul edilebilecek bir kararlar, bir konferans düzenlenmesi yolunda ortak dilekte bulundular.

Fransa Dışişleri Bakanlığı bildirisinde, "Dünyanın şu karışık anında, Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanının Paris'e yapmış olduğu ziyaretin özellikle zaman açısından önemi" belirtildi.

Sovyetlerin Afganistan'ı işgalinden sonra Gromiko ilk kez bir Batılı ülkeyi ziyaret etti.

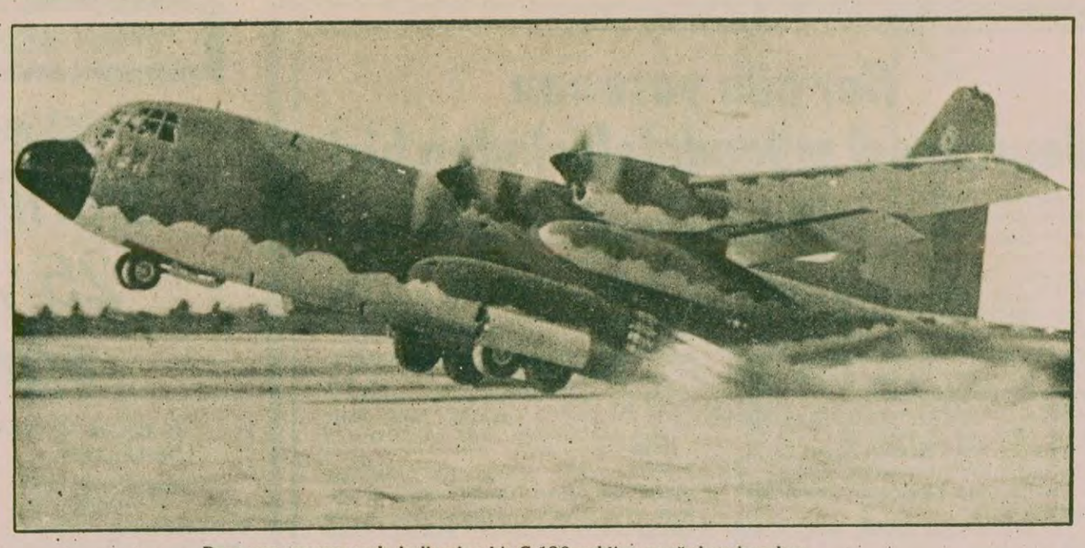

Başarısız operasyonda kullanılan bir C-130 nakliye uçağı havalanırken.

Başarısız operasyon nasıl yapıldı?

DIŞ HABERLER SERVİSİ

ABD'nin Tahran Büyükelçiliğinde bulunan 50 rehinenin kurtarılması için düzenlenen başarısız operasyon konusunda daha ayrıntılı bilgi verildi.

ABD Savunma Bakanının açıklamasına göre operasyon şöyle gelişti:

ABD'nin Körfez bölgesinde bulunan bir uçak gemisinden kalkan 8 helikopter ve C-130 nakliye uçakları İran'ın Tabas kentinin 62 kilometre batısındaki Dest-i Kebir Çölüne indiler. Yaklaşık 300 kilometre uzaklıktaki Tahran'da bulunan rehineleri kurtarmak için harekete geçmek üzere iken 3 helikopterde meydana gelen mekanik arızalar nedeniyle geri dönüş emri verildi. Uçaklar geri dönerken bir helikopterle C-130 nakliye uçağı çarpıştı. Çarpışmada 8 Amerikalı asker yanarak öldü, birçoğu da ağır yaralandı. Amerikalılar yanan uçakları ve ölüleri geride bırakarak, İran topraklarını terkettiler. Bu arada özel eğitimden geçmiş Amerikan deniz piyadeleri olay yerinden geçmekte olan 50 İranlıyı bir süre tutukladıktan sonra giderlerken serbest bıraktılar.

Öte yandan, İran Devrim Konseyi üyesi Bahonar, kurtarma harekatına 600'ü aşkın Amerikan askerinin katıldığını, kazadan sonra ise bir düzine Amerikan askerinin geride kaldığını ve bunların aranmakta olduğunu ileri sürdü.

Daha sonra da İran savaş uçakları çölde bulunan Amerikan helikopterlerini bombalayarak tahrip etti.

Gromiko Paris'te ne yaptı?

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanı Andrei Gromiko, Fransız Sovyet antlaşmaları gereğince Paris'te resmi temaslar yaptı.

Afganistan işgalinden sonra, bir Kremlin yetkilisi ile Batılılar arasında ilk kez yapılan bu görüşmelerde Afganistan sorununun yanı sıra, İran ikili ilişkiler, silahsızlanma ve yumuşama meseleleri ele alındı.

TASS ajansı, Gromiko/François-Poncet görüşmesinin "Son derece açık, yapıcı ve yararlı" bir şekilde geçtiğini ileri sürerken, Paris'teki resmi çevreler ilginç bir suskunluk içindeler. Afganistan konusunda anlaşamadık ama yumuşama ve diyalogun sürdürülmesi konusunda tamamen hemfikiriz deniyor.

Gromiko'nun Paris'i ziyaret ettiği şu günlerde Batı Avrupa'da çeşitli bölünme faktörleri görülüyor:

** İran ve Afganistan sorunları nedeniyle Washington ile AET arasındaki görüş ve tutum ayrılıkları,*

** AET içinde tarım siyaseti yüzünden ortaya çıkan İngiliz-Fransız anlaşmazlığı,*

** NATO'nun orta menzilli füzelerine karşı Hollanda'dan sonra Belçika ve Batı Almanya'da da şüphelerin doğması,*

** Moskova Olimpiyatlarını boykot konusunda ABD ve İngiltere ile diğer Batılı ülkeler arasında farkların bulunması.*

Kuşkusuz bütün bu bölünme faktörleri arasında en önemlisi genel olarak Batı Avrupa ile ABD arasındaki ayrılıklardır.

Ancak yüksek seviyede yapılan iki resmi görüşmeden sonra Sovyetlerin Afganistan'ı işgal etmesini "kabul edilmez" bir müdahale olarak niteleyen Fransız yönetimi, şimdi de "Özellikle bunalım dönemlerinde Moskova ile diyalogun sürdürülmesinin" gerekliliğini anlatmaya çalıştı. Ancak Kremlin Babrak Karmel ile Sovyet birliklerinin Afganistan'da üslenmesi konusunda bir antlaşma imzalamışlar. 24 Sovyet tümeni İran sınırına dayanmış, bütün bu gelişmeler Paris'in pek umurunda değil. Bu yetmiyormuş gibi, Fransız yönetimi, ticaret ve yumuşama gibi gerekçeler öne sürerek, Sovyetler Birliği'nin Afganistan'dan geri çekilmesini sağlamak amacıyla Moskova'ya yaptırım uygulanmasına karşı çıkıyor.

Fransız yönetimi gerçeklerden kopuk bu tutumunu sürdürürken, basın ve kamuoyunda Gromiko'nun ziyaretine karşı tepkiler var.

Sosyalist Partiye yakın olan "Le Matin" gazetesi, Giscard d'Estaing yönetiminin "ABD'ye bağımlı olmamak" gerekçesiyle Afganistan işgali konusundaki pasif tutumunu eleştiriyor.

"L'Aurore" gazetesi ise, Gromiko/François-Poncet görüşmelerini "Sağırlar diyalogu"na benzetmiş.

Ve Gromiko'nun başlıca amacı bütün bu çelişmeleri tek tek şiddetlendirmektir. Sovyet Dışişleri Bakanı Fransa'nın ABD'den "bağımsız" siyasetini överek, Batı dünyası içindeki çatlakları daha da derinleştirmek için çaba sarfetti.

Sedat: «İsrail, Arap topraklarında işgali sürdürürse ortak savunma gerçekleşmez»

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Mısır Devlet Başkanı Enver Sedat, "Arap toprakları İsrail'in işgali altında olduğu sürece, İsrail'le, İran ve Afganistan'dan sonra başgösteren tehditleri göğüslemek için, ortak savunma önlemlerinin alınması imkansızdır" dedi.

Meksika Televizyonunda yayınlanan röportajda, "Kahire Sovyet tehdidini önlemek için, İran ve Afganistan'daki duruma katkıda bulunmak amacıyla İsrail'le ilişkileri güçlendirir mi?" sorusuna, Sedat şu yanıtı verdi:

"İran ve Afganistan'daki durum bizi tehdit ediyor. Fakat, bunca yıl sonra ve ister Golan tepeleri, Gazze şeridi, isterse Batı Şeria olsun madem ki Arap toprakları İsrail tarafından işgal edilmiştir, o halde ve özellikle İsrail'de son yönelim nedeniyle bu durum bizi herhangi bir ortak savunma tedbiri alma fırsatını vermeyecektir. Çünkü, ilk önce bize düşen görev barış üzerine bir anlaşmaya varmak ve barış içinde yaşama sorunudur. Bundan sonradır ki dış tehdidi önlemek için böyle bir önleme başvurabiliriz. Yalnız bu demek değildir ki biz ilişkileri durduracağız. İlişkiler doğal olarak sürecektir. İşte bu kadar, daha fazla değil."

DÜNYA BARIŞI TEHLİKEDE!

Ortadoğu zorlanıyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Bugün Ortadoğu tam bir kaynayan kazan görünümünde. Kimilerine göre ise bir barut fıçısı. Bölgedeki ülkeler tek tek ele alındığında ve bu ülkelerin süper devletlerle ve kendi aralarındaki ilişkiler incelendiğinde ortaya çok karmaşık ve gittikçe gerginleşen bir durum ortaya çıkıyor.

FİLİSTİNLİLER

Filistin halkı 1947'de Birleşmiş Milletler kararıyla bölünen daha sonra da İsrail tarafından işgal edilen anayurtlarına kavuşma mücadelesi yürütüyor. Kendi kaderlerini tayin hakkını savunuyor ve bir devlet kurmak istiyorlar.

Dünya ülkelerinin çoğu Filistinlilerin bu haklı isteğini destekliyor. Son zamanlarda Avrupa ülkeleri de Filistinlilerden yana bir tutum içine girmeye başladı. ABD ise Filistinlilerin yasal haklarını ve Filistin Kurtuluş Örgütünü tanımamakta ısrar ediyor. ABD'nin bu tutumu bölge ülkeleriyle Moskova'ya karşı birleşmesini engelliyor.

FKÖ'yü ancak 1976'da tanıyan Moskova ise, ABD'nin bu zayıf yanından yararlanarak bölgedeki mevzilerini güçlendiriyor. FKÖ içinde de Moskova yanlısı örgütlerin varlığı bilinmektedir.

Filistin meselesi, Ortadoğu'da istikrar açısından kilit bir mesele olarak nitelendiriliyor.

İSRAİL

Begin hükümeti, işbaşına geçtikten sonra, Mısır'la imzaladığı Camp David anlaşmalarından sonra yayılmacı siyasetini yoğunlaştırdı. İşgali altındaki topraklarda yerleşim merkezleri kurmaya hız verdi. Ne var ki İsrail'i ABD içinde bile tecrit eden bu siyasete muhalefet artıyor. İsrail Savunma Bakanı bile erken seçim çağrısında bulundu. Önümüzdeki aylarda Begin hükümetinin istifa etmesi ve Filistinlilere özerklik verilmesi konusunda daha ılımlı bir tutum izleyecek bir hükümetin işbaşına gelmesi olasılığından söz ediliyor.

ÜRDÜN

Nüfusunun yüzde 60'ı Filistinli olan bu ülke bu aşamada Camp David'e katılmayı kabul etmiyor. Bu yüzden Batıya yakın olan Hüseyin yönetiminin ABD ile arası açık. Sovyetler de Ürdün'e yakın davranıyor. Amacı bu ülkede bir üs elde etmek.

SURİYE

İç karışıklık artıyor. Halk üzerinde etkisi olan Müslüman Kardeşler Örgütünün yanı sıra, aydınların muhalefeti de genişliyor. Devlet Başkanı Esad Moskova'ya yanaşıyor. Suriye'nin Lübnan'da bulunan 30 bin askerini çekeceğini açıklaması bölgedeki huzursuzluğu artırdı.

LÜBNAN

Müslümanlar ve Filistinlilerin oluşturduğu kampla İsrail'in desteklediği Hıristiyanlar arasındaki gerginlik artıyor. Ülkenin güneyinde İsrail yanlısı Binbaşı Haddad'ın kuvvetlerinin BM Barış Gücüne saldırıları gerginliği daha da artırdı. Ülkedeki Arap Barış Gücüne bağlı Suriye askerlerinin çekilmesi halinde iç savaşın yeniden başlayabileceği söyleniyor.

IRAK

Saddam Hüseyin yönetimi bölgedeki en istikrarlı rejim olarak nitelendirilirken, İran'ın Iraklı Şiileri kışkırtması üzerine ülke karıştı. Öte yandan, Irak'ın, İran'daki Arap azınlığı desteklemesi iki ülke arasındaki gerginliği sınır çatışmalarına kadar ulaştırdı. Irak'ın Suriye ile birleşme girişimleri, Suriye yönetiminin Moskova yanlısı bir çizgiye girmesi üzerine gelişme göstermedi. Irak Körfez bölgesine yapılacak bir dış müdahaleye karşı Araplar arası ortak bir güç oluşturulması görüşünü ifade etti. Sovyetlere karşı uyanık bir siyaset izliyor.

İRAN

Bir yandan azınlıkların özellikle Kürtlerin başlattığı hareketler bir yandan Amerikalı rehineler meselesi, bu ülkenin Şahın devrilmesinden sonra istikrara kavuşmasını engelledi. Ayetullah Beheşti'nin başını çektiği aşırı dincilerle Moskova yanlıları ülkenin istikrara kavuşmasının önünde baş engel olarak duruyor. Rehineler konusunda izlenen hatalı siyasetler bu ülkeyi Moskova'ya yanaştırdı ve bölgedeki savaş bulutlarının yoğunlaşmasına yol açtı.

KÖRFEZ ÜLKELERİ

Bahreyn, Kuveyt, Birleşik Arap Emirlikleri ve Katar'dan meydana gelen bu ülkeler zengin petrol yataklarına sahip. Artan petrol gelirlerine rağmen iç huzursuzluklardan kaygı duyuyorlar. Özellikle İran devrimi bu ülkelerin gözünü korkutuyor.

UMMAN

Bölgenin en geri ve feodal ülkesi. Bu durum Güney Yemen'in kışkırttığı iç karışıklık için uygun bir ortam yaratıyor. Geçenlerde Umman Sultanı Kabus, ABD'ye üs vermeyi kabul etti.

SUUDİ ARABİSTAN

Batıya yakın bir siyaset izlemekle birlikte Suudi Arabistan yönetimi Filistinlilerin başlıca destekleyicilerinden. Sovyetler Birliği bu ülkede istikrarsızlık çıkarmaya çalışıyor. Son Mekke baskını bu çerçevede değerlendirildi. Kral ailesi, son zamanlarda bazı reform girişimlerinde bulundu, bir danışma meclisinin kurulacağı açıklandı. Bu arada Suudi Arabistan ABD'nin talep ve baskılarına karşın üs vermemekte ısrar ediyor.

GÜNEY YEMEN

Sovyet yörüngesinde. Çok sayıda Rus ve Kübalı askeri danışman ülkede üslenmiş durumda. Son zamanlarda bir darbeyle Devlet Başkanlığına gelen Ali Muhammed'in daha "ılımlı" ve Suudi Arabistan'a yakın bir siyaset izleyeceği söyleniyor. Ancak bu konuda kesin bir yargıya varmak için henüz erken.

KUZEY YEMEN

Geçen yıl Güney Yemen yönetiminin saldırısından sonra Devlet Başkanı Ali Saleh, Moskova karşısında daha uzlaşıcı bir çizgi izlemeye başladı. Örneğin Afganistan'ın işgali karşısında sessiz kaldı. Bu arada Saleh, Sovyetlerden askeri malzeme almaya karar verdi. Bunun üzerine bu ülkeye yapılan Suudi Arabistan yardımı durdu. Ancak son zamanlarda bu yardımın tekrar başladığı belirtiliyor. Öte yandan Saleh'in iki Yemen'in birleştirilmesi görüşmelerini sürdürdüğü biliniyor.

MISIR

İsrail'le Camp David Antlaşmalarını imzalayarak, Arap dünyasında tecrit olan Sedat yönetimi, devrik Şahı kabul ederek içteki muhalefeti de körükledi. Ülkenin güneyinde aşırı Müslüman öğrencilerin gösterileri artarken, eski Genelkurmay Başkanı Şazli Sedat'a karşı bir muhalefet hareketi oluşturacağını açıkladı. Şazli, bu arada Arafat'la da bir görüşme yaptı. Öte yandan, Moskova yanlısı güçlerin bir darbe peşinde koştukları ve bunun için Nasırcı unsurları kazanmaya çalıştıkları gelen haberler arasında.

TAHRAN'DAKİ KURTARMA OPERASYONU NASIL YAPILACAKTI?

DIŞ HABERLER SERVİSİ

ABD'de yayınlanan "Washington Post" gazetesi, rehinelerin kurtarılmasına ilişkin operasyonun ayrıntılarını açıkladı. Buna göre "kurtarma operasyonu" şöyle olacaktı:

Özel kurtarma ekibi, gece yarısı helikopterlerle Dest-i Kebir çölünden hareket ederek Tahran yakınlarına inecek ve daha sonra, helikopterlerin içinde günün geçmesini bekleyecek.

Tahran içinden de yardım alacak olan kurtarma ekibi gece hava karardıktan sonra özel arabalarla Amerikan Elçiliğine gidecek ve İranlı öğrencileri bayıltıcı gazlarla etkisiz duruma getirdikten sonra rehineleri kurtaracak.

Daha sonra helikopterler ABD Elçiliğine gelerek rehineleri ve özel kurtarma ekibini Tahran yakınlarındaki başka bir yerde bekleyen C-130 tipi nakliye uçaklarına taşıyacak. Sonra İran'dan ayrılınacak.

Plana göre, kurtarma operasyonunun ardından helikopterler İran topraklarında bırakılacaktı.

ABD'nin İran'a karşı başarısız operasyonuna tepkiler

DIŞ HABERLER SERVİSİ

ABD'nin İran'daki 50 ABD'li rehineyi kurtarmak amacıyla giriştiği başarısızlıkla sonuçlanan askeri harekata tepkiler sürerken, İran'ın Londra'daki Büyükelçiliğinden bir yetkili, askeri harekat girişimi üzerine, "Carter aklını kaçırmış olmalı" dedi.

Elçilik basın ataşesi olduğu bildirilen Dr. İzzeti, böyle bir operasyon sırasında rehinelerin zarar görmesinin sorumluluğunun da Başkan Carter'a ait olacağını söyledi. Olayla ilgili diğer tepkiler şöyle:

FKÖ

Beyrut'taki FKÖ temsilciliğinden yapılan açıklamada, FKÖ'nün askeri harekatı şiddetle kınadığı ve İran devriminin desteklendiği bildirildi.

SURİYE

Suriye, Amerikan operasyonunu Mısır ve İsrail'in desteklediği bir korsanlık olarak niteledi.

PAKİSTAN

Pakistan ve Hindistan'ın ABD'nin askeri harekat girişimini kınadıkları ve İran'ı destekledikleri bildirildi.

KURT WALDHEIM

BM Genel Sekreteri Kurt Waldheim, meydana gelen son olaylardan derin kaygı duyduğunu belirtti ve temkinli davranılması için çağrıda bulunarak İran-ABD bunalımını barışçı yollardan çözmede yardımcı olabileceğini bildirdi.

ABD'nin askeri harekatının başarısızlıkla sonuçlanmasından sonra Waldheim'ın ABD Dışişleri Bakanı Cyrus Vance ve İran Dışişleri Bakanı Sadık Kutbzade ile telefon görüşmeleri yaptığı bildirilirken, Carter'ın İran'daki harekatla ilgili olarak Waldheim'a önceden bilgi vermediği öğrenildi.

JAPONYA

Japonya Dışişleri Bakanı Saburo Okita, başarısızlıkla sonuçlanan kurtarma girişiminden, "derin üzüntü duyduğunu" açıkladı ve ülkesinin olaydan daha önce haberdar olmadığını söyledi. Okita, gelecek hafta ABD'yi ziyaret edecek olan Japonya Başbakanı Masayosi Ohira'nın Carter'dan temkinli olmasını isteyeceğini de açıklamasına ekledi.

SİNHUA

Yeni Çin Haber Ajansı (Sinhua) ise, olaya ilişkin, İran ve Amerikan haberlerini herhangi bir yorum katmaksızın yayınladı.

TASS

Sovyet resmi TASS ajansı ise, bu konuda uzun bir yorum yayınladı. Yorumda, ABD'nin tüm uluslararası yasaları çiğnediği ve dünyada yeni bir sıcak savaş bölgesi yaratarak bugünkü Amerika'nın dış politikasının ana çizgisini gözler önüne serdiğini söyledi.

İNGİLTERE

İngiltere Başbakanı Margaret Thatcher'ın Başkan Carter'a İran'da bir kurtarma harekatı düzenleyecek cesareti göstermesinden ötürü bir kutlama mesajı gönderdiği bildirildi.

KISSINGER

ABD eski Dışişleri Bakanı Henry Kissinger, Amerikalıları başarısızlıkla sonuçlanan kurtarma harekatının ertesinde Başkan Carter'ın arkasında birlik olmaya çağırdı. Kissinger, "Amerikan halkı arasında görüş ayrılıkları belirmesinin, rehinelerin kurtarılmasını ve bu konuda ABD'nin kararlılığını tehlikeye sokacağını" söyledi.

ABD eski başkanlarından Richard Nixon ise, Carter'ın askeri harekat girişimini tamamen desteklediğini açıkladı.

İSRAİL

İsrail Başbakanı Menahem Begin de, operasyondan haberdar edilmediğini söyleyerek harekat sırasında 8 Amerikalının hayatını kaybetmesinden "derin üzüntü duyduğunu" bildirdi. Begin, bu olayın, Amerika'nın dünyadaki yerini sarsmayacağını umduğunu kaydederek, bu sorunun herkesin başına gelebileceğini söyledi.

İNGİLİZ BASINI

İngiliz gazetesi "Daily Express", "Sabrın yerini panik almamalıdır. Panik İran bunalımını bir savaşa dönüştürebilir. Dünya üzerindeki etkin liderlerden Jimmy Carter'ın ABD sınırını aşan sorumlulukları vardır" dedi.

Gazete daha sonra, ABD'li diplomatların rehin alınmasını "uluslararası bir rezalet" olarak nitelediklerini ancak İran'la diplomatik ilişkileri kesmenin İran'ı Sovyetlere gün geçtikçe daha da yaklaştırdığını ifade etti.

"Daily Express" bu konudaki yorumunu şöyle sürdürdü: "Başkan Carter henüz politika ya da strateji oluşturmuş değildir ve sadece karşı harekata neden olabilecek bir seri yerine oturmamış eylemler ilan etmiştir. Birşey söylemeden ya da yapmadan önce Batılı müttefiklerine özel olarak danışması gerekiyordu."

«Filistin devletinin Sovyet üssü olacağı koca bir yalandır»

Amerikan "Newsweek" dergisi son sayısında Filistin Kurtuluş Örgütü lideri Yaser Arafat'la bir söyleşi yayınladı. Arafat bu söyleşide çeşitli konulardaki görüşlerini açıklıyor:

SORU: İsrail Başbakanı Menahem Begin, Washinton'da yerleşim merkezleri siyasetinin aynı hızla yürütüleceğini söyledi FKÖ'nün buna cevabı ne olacak?

ARAFAT: Camp David anlaşması, halkımıza yeni kölelik biçimi getiren bir tertiptir. İsrailliler, toprağı, halkı, güvenlik kuvvetlerini ve askeri bölgeleri, kısacası herşeyi denetleyecek. Yeni yerleşim merkezleri kurmayı sürdürecek. Onlar, su kaynaklarını denetleme konusunda bile ısrar ediyorlar. Dünyada içme suyu kaynağını denetleyemeyen bir köy var mı?

SORU: Burada Amerikan'ın rolü ne?

ARAFAT: Amerikan vergi yükümlüleri her İsrail vatandaşı için günde 3 dolar ödüyor. Filistinlileri ve Arapları köşeye sıkıştırıyorsunuz. Bugün İsrail'de olanlar çağdaş tarihe aykırıdır. Bu, ABD'nin Ortadoğu'daki çıkarlarına da aykırıdır. Çünkü siz Amerikalılar gerçek çıkarlarınızı bir yana, yaramaz, şımarık İsrail bebeğinizi bir yana koyuyorsunuz.

SORU: Eğer bağımsız bir Filistin devleti kurulursa İsrail'in güvenliği nasıl sağlanacak?

ARAFAT: Saçma bir soru bu. İsrail, Birleşmiş Milletlerde sınırlarının haritası olmayan tek ülke. İsrail, güvenilir sınırlar, savunulabilir sınırlar, askeri sınırlar ve Tevrata göre sınırlardan söz ediyor. Şimdi de yeni sınırlar çıktı. Bu füze çağında hiç bir devletin güvenliği kalmamıştır.

SORU: İsrail, silahlarınızın çoğu Rusya'dan geldiğine göre, bir Filistin devletinin Sovyetler Birliği'yle yakın ilişkilere gireceğini ileri sürüyor. Ne dersiniz?

ARAFAT: Bu da başka bir şaka. Ben bir komünist değilim. FKÖ'de demokrasi var ve demokrasimizden gurur duyuyorum. Bu bölgede komünist olmayacak iki yer var: Suudi Arabistan'daki Mekke ve Filistin'deki Kudüs. İsrail, Filistin devletinin bir Sovyet üssü olacağı şeklindeki bu büyük yalanları zaman kazanmak için söylüyor. Filistin meselesinin çözümü geciktikçe, radikalizm tohumları da o kadar gelişiyor.

SORU: Camp David'i reddettiğimize göre, Filistin meselesine hangi çerçevede bir çözüm bulunabilir?

ARAFAT: Birleşmiş Milletlerde.

SORU: Fakat, ABD, Güvenlik Konseyinde FKÖ yanlısı karar tasarılarını veto etme siyasetini sürdürecek gibi gözüküyor.

ARAFAT: ABD'nin Arap dünyasındaki dostları Amerika'nın bu çirkin yüzünü göreceklerdir.

SORU: Şu ana kadar Avrupalılara yönelik diplomatik stratejiniz Amerikan siyasetini etkileyemedi.

ARAFAT: Arap olduğumuzu unutmayın. Sabırlı insanlarız biz. Develer gibiyizdir. Bir Arap atasözü "Sabrım taşana kadar sabrederim" der. Kaygılanmıyorum. Eninde sonunda amacımıza erişeceğiz.

SORU: FKÖ, Arap dünyasındaki müttefiklerini petrolü bir silah olarak kullanma konusunda neden ikna edemedi?

ARAFAT: Amacımıza ulaşma stratejimiz çerçevesinde, kardeşlerimizden sadece petrolü değil bütün ekonomik unsurları kullanmalarını istiyoruz. Amerikan çıkarlarına aykırı olan bir fırtına bulutları toplanıyor.

TAŞINIR MAL SATIŞ DUYURUSU
EYÜP İCRA MEMURLUĞUNDAN
1980/25 T.

Bir borç nedeni ile Memurluğumuzca el konulmuş olup satılarak paraya çevrilmesine karar verilen 50.000,00 TL olası değerdeki bir tane Juki marka DDL-555 Tip Düz diker sanayi dikiş makinasının birinci açık artırması 28.4.1980 günü saat 16.15-16.30 arasında Eyüp Adalet Dairesi bahçe kapısı önünde yapılacaktır. Birinci açık artırmada olası değerin % 75'i fiyat olarak önerilmediğinde, ikinci açık artırma 29.4.1980 günü aynı yerde ve aynı saatler arasında yapılacak ve bu günde yukarda anılan makine en fazla fiyat önerene kesin olarak satılacaktır. Satış koşul yazısı dosyasındadır. Fazla bilgi almak isteyenler dosyamızı inceleyebilirler. Duyurulur.

(Basın: 3603-443)

BUHAR KAZANI TAMİR ETTİRİLECEKTİR

Santral işletmemizde mevcut Babcock Wilcox (Rus Menşeli) seksiyonlu su borulu döner ızgaralı 2 adet buhar kazanı tamir ettirilecektir.

Firmalar kazanları yerinde görüp malzemesi müessesemizce verilmek kaydıyla şartnamemize göre teklifte bulunacaklardır.

İş üzerinde kalan firma bildirim tarihinden itibaren teklif tutarı üzerinden % 15 teminat yatırarak 1 hafta içinde Müessesemizce gerekli sözleşmeyi imzalayacaktır.

Teliflerin 12.5.1980 tarihine kadar Müessesemize müracaatları rica olunur.

Sümerbank
Nazilli Basma Sanayii
Müessesesi

(Basın: 13939-446)

İLAN
İSTANBUL BİRİNCİ SULH HUKUK SATIŞ MEMURLUĞUNDAN
1980/4 SATIŞ

Müteveffa Eşref Kaptan ve kardeşi Nihat Kaptan'a ait Karaköy Necatibey Caddesi Karaali Kaptan Sokak 13 numaralı atölyede bulunan torna tesviye işlerinde kullanılan torna tezgahı ve aksesuarlarının mahallinde açık artırma suretiyle satılmasına karar verilmiştir.

Birinci satışın 29.4.1980 Salı günü saat 13 ila 13.30 arasında ikinci satışın 30.4.1980 Çarşamba 13 ila 13.30 arasında yapılacaktır.

İsteklilerin yukarda yazılı yer ve zamanda hazır bulunmaları satış bedeli peşin, belediye dellaliye rüsumu mahkeme damga resmi alıcısına ait olduğu hususları ilan olunur. 25.4.1980

(Basın: 3059-444)

GÜNDEM dışı

ŞAKA DEĞİL!

Bir devlet aiansının haberidir

TAHSİLDARLIK SINAVINA GİREN ADAYLARA AJDA PEKKAN'IN LAHEY'DE KAÇINCI OLDUĞU SORULDU

MERSİN (AA)

Belediyeye alınacak 90 tahsildarın bugün sözlü sınavları yapılmıştır. Sınavda, komisyon üyeleri tahsildar adaylarına, "Ajda Pakkan'ın Lahey'de yapılan Eurovision Şarkı Yarışmasın - da kaçıncı olduğu sorusu tevcih edilmiştir.

Bu soruya 90 adaydan 40'ı doğru cevap vermiştir.

Soruya doğru cevap veremeyen adaylar: "Biz belediye tahsildarlığı mı yapacağız yoksa belediye bandosunda mı çalışacağız" demişlerdir.

Her gün yaşanan demokrasi mücadelelerinden biri

Anayasayı değiştirmeye çalışanlar ve otoriter demokrasi özlemcileriyle Anayasayı ve özgürlükleri savunanlar arasındaki mücadelenin giderek kızıştığı koşullarda yaşıyoruz. Kuşkusuz demokrasi mücadelesi yalnızca Parlamentoda ya da çeşitli yayın organlarında cereyan etmiyor. Sokakta, evde, mahallede ve akla gelebilecek her yerde sürüyor bu mücadele. İşte bunlardan biri, Sirkeci-Halkalı treninde yaşanan bir demokrasi öyküsü:

Sirkeci'den kalkan tren Halkalı'ya doğru yol alıyor. Kendi çıkarttığı "Gazi Yolu" adlı Atatürkçü gazeteyi satarak kendini bütün İstanbullulara tanıtan 70-75 yaşlarındaki bir kişi Kazlıçeşme istasyonundan trene biniyor.

"AP hükümetinin çöküşe gittiğini anlatan başyazımı okuyun" diye bağırarak gazete satmaya başlıyor. Bu yaşta bir adam başyazısını yazdığı gazeteyi bağıra çağıra satmaya çalışıyor ve hükümete karşı propaganda yapıyordu. Trende bulunan herkes yaşlı adamın cesaretine hayran olmuştu. Herkes gülümseyerek onu izliyordu ki, kapı önünde duran bir kabadayı hışımla adamın üzerine yürüdü ve kolundan tutup trenden indirmeye çalıştı. Bir yandan propaganda yapmanın yasak olduğunu söylüyor, bir yandan da yavaş yavaş adamı kapıya sürüklüyordu. Adamın pek direnecek hali kalmamıştı ki, birlikte oturan iki gençten biri ayağa kalktı, zorla kapıya yaklaştırılan yaşlı adama şunları söyledi:

"Gazetelerini istediğin gibi satabilirsin amca." Bu sözler kabadayı erin gerilemesine yetti. Bunları söyleyen genç bir de gazete alınca müdahaleci köşesine çekilmeye razı oluverdi.

Trendeki demokrasi mücadelesi başarıyla sonuçlanmıştı.

GÜNÜN FOTOĞRAFI

Fotoğraf: ABDULLAH KURTAY

Yazıya gerek var mı?

DEMİREL YERİNİ MAHSUSCUKTAN BİLE VERMEDİ

23 Nisan günü adet olduğu üzere çocuklar Başbakanı da ziyaret ederler. Ve gene adet olduğu üzere bu çocuklardan biri Başbakan olur, konuşma yapar. Bu kez de çocuklar Başbakan Demirel'i ziyaret ettiler. Çağlayangil çocuklar kendisini ziyarete geldiğinde seçim yaparken, Başbakan adaylarının çokluğunu görünce,

— Ooo!Demirel'in işi zor, demişti. Ama Demirel bir konuşma yaptı çocuklara, elini öptürdü ve birer hediye verip yolladı.

Yerine hiç kimseyi oturtmadı.

Belki de "Kimin kitabı, defteri, kalemi, silgisi yoksa, kim yok derse bir kamyon gönderirim" gibi bir vaatte bulunmasından çekinmiştir, ne dersiniz?

İki dakikada seçilen cumhurbaşkanı

Çocuklardan oluşan bir heyet Cumhurbaşkanı Vekilini ziyaret için köşkte toplanmışlar. Bir sürü çocuk koca salonda yanyana dizili, etraflarına bakıyorlar, bir sevimliler sormayın. Kenarda uzanmış, üstü pasta ve meyve sularıyla dolu bir masada çoğunun gözü. Durmadan da yenileri geliyor. Rengarenk giysileri, başlarında öğretmenleri ve beyaz yakalarıyla hepsinden ayrı ve ortada duruyorlar. Her gelen kafileye "hoşgeldiniz" diyorlar, ev sahibi edasıyla. Bu arada aralarında ciddi ciddi konuşuyorlar.

Çağlayangil geldi, küçük misafirlerine "hoşgeldiniz" dedi, elini öptürdü. Ve Milli Eğitim Bakanı Fersoy ortada duran o iki çocuğu Cumhurbaşkanı Vekiline takdim etti:

— Milli Eğitim Bakanımız Saniye Hanım ve Valimiz Alper Bey.

Çağlayangil de şaşırdı bizim gibi ve,

— Ooo! dedi ve aldı iki küçük yöneticiyi kollarının altına.

— Valimiz ve Milli Eğitim Bakan adayımız var. Onları atayacağım. Başka makamlara aday yok mu?

Bir sürü parmak kalktı Cumhurbaşkanlığı salonunda. Bir heveslileri devlet yöneticisi olmaya, görülecek şey.

— Ben Başbakan olmak istiyorum.

— Ben Cumhurbaşkanı olmak istiyorum.

Üç tane Başbakan adayı var, geriye kalan Cumhurbaşkanlığı için aday. Herhalde bu makam boş olduğu için bu kadar taliplisi var.

"Cumhurbaşkanı adayı çok. Demokrasi de var. Nasıl seçeceğiz? derken Çağlayangil, cin gibi bir çocuk sözünü kesti.

— Ben orayı istiyorum!

— İstiyorsun. Herkesin istemek hakkı. Nasıl seçeceğiz onu merak ediyorum.

Çevreden çeşitli sesler ve öneriler geliyor.

— Oylama yapalım efendim.

— Oylamaya razı mısınız? diye sordu Çağlayangil, "evet" cevabını alınca da, adını sordu adayın.

— Emre

Ve Çağlayangil oylama yaptı. Parmaklar kalktı, sayıldı.

Sonuç:

— Üçte iki ekseriyet hasıl olmuştur. Sayın Emre Cumhurbaşkanıdır.

Oylamaya devam etmeye mahal yoktur.

Emre neşeli. Çok kısa bir konuşma yaptı.

— Beni seçtiğiniz için çok teşekkür ederim arkadaşlar.

Bütün bu işlemler, oylama ve sayım iki dakikada olmuştu. Bunun üzerine çevreden sesler geliyor:

— Gördünüz mü onlar bile seçti, hem de çabucak.

Ve Cumhurbaşkanı Emre, ilk ve tek icraat olarak, arkadaşlarını meyve suyu ve pasta yemeye davet etti.

Utanç duvarlı okul

Yüz yıllık Darüşşafaka Lisesinde, kimin önerisiyle bilinmez okula son iki senede giren öğrencilerle eskileri arasına bir utanç duvarı örülmüş. Ingilizce öğretim yapan ve sınavla seçme öğrenci alınan lisede hazırlık ve orta birinci sınıfa gidenler diğer öğrencilerle görüştürülmüyor. Ayrı binada okuyor, yatakhaneleri ayrı, bahçeleri, spor sahaları herşeyleri ayrı.

Küçüklerin iyi yetiştirilmeleri için çalışılır, sadece küçükler için geziler düzenlenir, spor kampları kurulurken, büyüklere -ki orta üçler de buna dahil- ne yaparlarsa yapsınlar, gözden uzak olsunlar da siyaseti güdülüyor.

Sosyal durumu iyi olmadığı halde, baba ya da anadan yoksun çoğu yetistirme yurtlarından bileğinin gücüyle sınavı kaz..ıp da kendine bir yol çizebilmek için gelmiş, yazın çalışıp kışın okuyan bu gençlere, üzerinde uğraşılmaya değmez, kaybedilmiş gözüyle bakılıyor. Hiç olmazsa küçükler kurtulsun deniyor

Ne diyelim, onlar da şu ya da bu nedenden olaylara karışırlarsa, büyüklerin yanına yollanıverir. Anlayış yüz yıl sonra da aynı: "Şu okullar olmasa maarifi pek güzel idare edecekler."

BİLİYOR MUYDUNUZ?

Brezilya'da dizel motorlu araçlardan kullanmak için yerfıstığından yakıt elde etmeye çalışıyorlarmış. Ric'da dört otobüs yüzde 30 yerfıstığı karıştırılmış motorinle sefere çıkıyormuş ve şimdiye kadar hiç bir sorunla karşılaşmamışlar. Dizel motorlarının mucidi Rudolf Diesel de Paris'te bulduğu aracı nebati yağ ile çalıştırmış

**Diyarbakır'da komşusunun kolye ve bileziğini sattıktan sonra yerine 59 bin lira para bırakan bir kadın yakalandı. Aysel Şenel bir gün eve geldiğinde yastığının altında sakladığı kolye ve bileziğinin yerinde yeller estiğini gördü. Bir başka gün ise aynı yerde bir torba içine konmuş 59 bin lira ile karşılaştı.*

**Gençlik ve Spor Bakanlığına göre Türkiye'de on yıl içinde 9,5 milyon öğrenci spor yapmış. İlkokuldan, üniversiteye kadar her kademede öğrenim gören 9,5 milyon genç her yılın spor müsabakaları taranarak hesaplanmış.*

YURT HABERLERİ □ YURT HABERLERİ □

1955 yılında açılan dava nihayet karara bağlanacak

İslahiye'nin İncirli köylüleri 25 yıl sonra topraklarını ağalardan geri alacak

Şatırhöyük ve Emirler köyü ağalarından biri halen milletvekili.

Mahkeme İncirli köyünün toprağını Hacı Kocager'e vermiş, ancak Yargıtay kararı bozmuştu.

MEHMET ÖZDEMİR (İSLAHİYE)

İslahiye'nin İncirli köylüleri 25 seneden beri Şatırhöyük ve Emirler köyü ağaları tarafından zorla el konan toprak-larını kurtarmaya çalışıyor. Köylülerin 1955 yılında Tapulama Mahkemesine yaptıkları başvuru üzerine açılan dava hâlâ bir çözüme ulaştırılmadı.

İNCİRLİ KÖYLÜLERİ YOKSULLUK İÇİNDE

İncirli köyü İslahiye'nin en yoksul ve topraksız köylerinden biri. 85 hanelik köyde ancak 7 ailenin kendilerine yetecek kadar toprağı var. İncirli'nin yaşlı bir köylüsü ağaların gaspettikleri toprağın içinde arazisinin bulunduğunu anlatarak şöyle diyor:

"Köyümüzün 13 bin dönüm arazisi var. Şimdi bu araziler başka köyün ağalarının elinde. Biz bu köye yerleştiğimizde her taraf bordu, sazlıktı. Bütün köylü çalıştık, didindik. Ama mahkeme bizi bu topraklarımızdan çıkardı, buraları ağalara verdi. Ağaların elindeki tapuların doğusu, batısı ise belli değil. 10 dönümlük tapu ile 10 bin dönüm araziyi sürüyor. Arazimizin bir kısmını zorla sürdük, diğerini ağa hakimlere para yedirerek mahkeme kararı ile aldı.

"Şatırhöyük ve Emirler köylerinin ağaları Yusuf Akgündüz, Hüseyin Doğan ve Hacı Kocager'dir. Bu ağalar damımızın duvarlarına kadar sürdüler. Bu toprağı bu hale biz getirdik, yıllarca ter döküp işledik. Şimdi bizi toprağın üstünden geçirmiyorlar. Hatta ağalardan birisi de milletvekili."

TAPULAMA HAKİMLİĞİNDE YIĞINLA DOSYA BİRİKMİŞ

1955 yılında açılan dava konusunda bilgi almak üzere İslahiye Tapulama Hakimliğine başvurduk. Davanın hangi aşamada olduğunu sorduk. Tapulama hakimi de bir kucak dolusu evrak ve dosyayı önümüze yığıp bilgi verdi:

"1956 yılında Emirler ve Şatırhöyük köylerinin ağaları Hacı Kocager, Yusuf Akgündüz ve Hüseyin Doğan mahkemeye başvurarak her biri toprağın tümünün kendisine ait olduğunu iddia etti ve köylülerin topraklardan çıkartılmasını, ihtiyat-i tedbir kararı istediler. Bu arada İncirli köylüleri de mahkemeye başvurup toprağın kendilerine ait olduğunu söylediler.

"Bunun üzerine tapulama İncirli köyüne gidiyor. 7 Kasım 1967 yılında toprakların büyük bir kısmı mahkemece Hacı Kocager'e veriliyor. Köylüler de topraktan tamamen çıkarılıyor.

"Köylülerin itirazı üzerine dava Yargıtayca bozuldu. 1969 yılında Yargıtay'ın bozma ilamına uyularak toprağın kime ait olduğunun ortaya çıkması için biz, ek bir bilirkişi raporu hazırlıyoruz"

1956 yılında açılan dava 6 Mayıs 1980 günü sonuçlanacak. İncirli köylüleri şimdi bu mahkemenin ağalardan yana olup olmayacağını merakla bekliyor.

İncirli köylülerinin 25 sene önce, topraklarını gaspeden Satırhöyük ve Emirler köyü ağaları aleyhine açtıkları dava 6 Mayıs günü bir sonuca bağlanacak. Ağalar köylünün 13 bin dönüm arazisini bunca senedir zorbalıkla işliyor.

(Fotoğraf: AYDINLIK)

KABAKLAR KÖYLÜLERİ:

«Alevi olduğumuz için yolumuz yapılmıyor»

BİLAL GÜNEŞ (GAZİANTEP)

İslahiye'ye bağlı Kabaklar köylüleri YSE Gaziantep Şube Müdürü Hasan Gülşen'in, köyün tamamı Alevi olduğu için, köy yolunu yapmadığını açıkladılar.

Kabaklar köyü halkı YSE Müdürü Hasan Gülşen'in tutumunu protesto ederek şöyle dediler: "Bizim köyümüz İslahiye'ye 8 kilometredir. Bize 3 km. mesafedeki Çerçili köyüne kadar yol tesviye edilerek kum döküldü. Ama nedense sıra bize gelince Müdür bey mazotun bittiğini, yolun da yapılmayacağını söyledi."

MÜDÜR HAKKINDA SORUŞTURMA AÇILMASINI İSTEDİLER

Köyün tamamının Alevi yurttaşlardan oluştuğunu belirten köylüler, müdürünün haber göndererek, "Gelsinler, babamın elini ayağını öpsünler, yollarını yapayım" dediğini anlatarak Müdür hakkında soruşturma açılmasını istediler. Kabaklar köylüleri Müdürün ayrıca, "Biz layığına göre iş yaparız" dediğini hatırlatarak yollarının bir an önce yapılmasını da talep ettiler.

Kabaklar köylüleri "Alevi olduğumuz için, YSE Müdürü köyümüzün yolunu yapmıyor. Müdür hakkında soruşturma açılmalıdır" dediler.

(Fotoğraf: AYDINLIK)

Kooperatif ortaklarından ve fırında işçi olarak çalışan Hasan Kip sosyal hakları ve iş güvenlikleri bulunmadıkları için sendikalaştıklarını söylüyor (Hamur yoğuranlardan yüzü objektife bakan)(yanda)

1977 yılında kurulan ve 328 ortağı bulunan Ekmek Kooperatifinin yöneticileri. (Altta)

Atılan 4 işçi, işçilerin bir günlük direnişinden sonra geriye alındı.

«Matador Ekmek Fabrikasında toplusözleşme görüşmeleri başladı

İSTANBUL (ÖZEL)

Yenibosna'da kurulu Matador Ekmek Fabrikasında 4 işçinin atılması üzerine bir günlük direniş yapan işçiler, atılan arkadaşlarının geri alınmasını sağladıktan sonra, işyerinde yetkili olan bağımsız Genel Gıda-İş Sendikası toplusözleşme görüşmelerine başladı.

Matador Ekmek Fabrikası işçileri 2 bin lira net maaş zammı istediklerini, cumartesi günleri pazar gününün de ekmeğini çıkarttıkları için bu gün kendilerine iki maaş verilmesini talep ettiklerini belirtiyorlar.

Sınırlı Sorumlu Yeni Bosna Ekmek Kooperatifi yöneticileri ise kooperatifin çeşitli zorluklar içinde bulunduğunu belirterek kooperatifin kurulduğundan bu yana kar dağıtamadığını söylüyorlar. İşçilerin bağlı bulundukları Genel Gıda-İş Sendikasının bazı aşırı isteklerde bulunduğunu belirten yöneticiler, sendikanın ekmek başına ücretten ayrı olarak 25 kuruş istediğini belirtiyorlar. İşçilere işkolu düzeyinde yetkili bulunan Tek Gıda-İş Sendikasının verdiği ücretleri verdiklerini belirten yöneticiler "Temennimiz Yönetim Kurulu olarak işçilerimizle aramızın düzelmesi. Bizler patron değiliz, bu kooperatifin üyeleriyiz. Eğer istiyorlarsa buyursunlar aralarında kooperatif ortakları vardır, yönetimde onlara da görev verilsin" diyorlar.

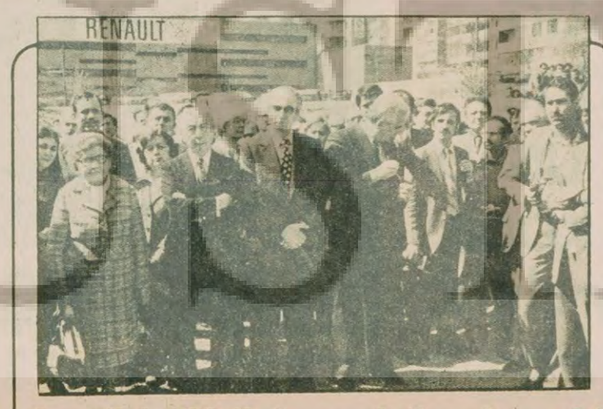

Atatürk Kütüphanesi törenle açıldı

İSTANBUL(ÖZEL)

Atatürk Kütüphanesi törenle halkın hizmetine açıldı. Törene İstanbul Valisi, Belediye Başkanı, işadamı Vehbi Koç, bina mimarı Prof. Sedat Hakkı Eldem ve kalabalık bir halk topluluğu katıldı.

Törende ilk konuşmayı yapan bina mimarı Prof. Sedat Hakkı Eldem binanın eski Osmanlı sanatına çağdaş bir nitelik kazandırılarak düzenlendiğini, ileride bir kültür sitesinin merkezini teşkil edeceğini söyledi.

Daha sonra söz alan işadamı Vehbi Koç ise binanın temelinin 19 Ekim 1973'de atıldığını 30 ay içinde 500 bin kitap kapasiteli binanın her türlü tesisinin tamamlandığını söyledi. Koç kütüphaneye Muhsin Ertuğrul koleksiyonunun alınarak hediye edildiğini, Kemal Salih Sel'in Atatürk üzerine yazılmış kitaplarını içeren koleksiyonu ile şair Nigar Hanımın koleksiyonunun da varisleri tarafından kitaplığa bağışlandığını belirtti. Koç, kitaplığın bir vakıf kurduğu takdirde 10 milyon lira ile vakfa katılacaklarını da söyledi.

Törende konuşan İstanbul Belediye Başkanı Aytekin Kotil de Türkiye'nin en modern ve büyük kütüphanesini, çağdaş kütüphanecilik ilkelerine uygun biçimde tüm halkın istifadesine sunacaklarını söyledi. Kotil Atatürk Kitaplığında Atatürk ile ilgili büyük, zengin ve etkin bir belgeleme merkezi oluşturulacağını da belirterek kitaplığın hayırlı olmasını diledi.

Atatürk Kitaplığı daha sonra İstanbul Valisi Nevzat Ayaz tarafından açıldı. Törene katılan konuklar birlikte kütüphaneyi gezdiler.

Marmara ekici tütün piyasası yarın açılıyor

Bu yılki tütün rekoltesi 13 bin 631 ton kadar olacak.

ANKARA (AA)

Marmara Bölgesi 1979 yılı ürünü ekici tütün piyasası yarın açılıyor.

Gümrük ve Tekel Bakanlığı yetkilileri Marmara Bölgesinde bu yılkı tütün rekoltesinin 13 bin 631 ton dolayında gerçekleşmesinin beklendiğini açıkladılar.

Bursa'da da geçtiğimiz yıl 5 bin 876 üretici tütün ekimi yaptı. Piyasa boyunca alımlar 39 merkezdan yapılacak.

Yetkililer Marmara ekici tütün piyasasında da diğer bölgelerde olduğu gibi başfiyatın iyi olacağını öne sürdüler.

Hatırlanacağı gibi, Bakan çeşitli bölgelerde ilan edilen ve üreticinin tepkisiyle karşılanan başfiyatla "Milletin hayır duasını alacağını" söylemişti.

MTA çalışanları 450 işçinin çıkarılmasını kınadı

ANKARA (ÖZEL)

MTA'da görev yapan işçi ve memurlar, 450 işçinin mayıs başından geçerli olmak üzere işten çıkarılmasını protesto etmek için tek tek dilekçe verdiler. Çalışanlar bu hayat pahalılığında işçilerin sokağa atılmasını kınadılar.

İşçilerin 3 Mayısta işten çıkarılacak olmasını protesto eden çalışanlar, dilekçe vermek için sabahtan itibaren uzun kuyruklar oluşturdular. Ayrıca, memurların verdikleri dilekçelerle, Çalışma Bakanlığının memur, öğretmen ve öğrencileri fişlemesini de protesto ettiler.

İşten çıkarılan işçilerin ise ayrı bir dilekçeyle başvurdukları bildirildi.

MTA çalışanlarının kuyruk oluşturarak, tek tek dilekçe vermelerinin jandarma tarafından engellendiği bildirildi. Jandarmanın çalışanları dağıtarak, ellerindeki dilekçelere el koyduğu ve "Biz sizin yerinize verelim" dediği öğrenildi.

Askeri Yargıtay, Filistinliler hakkındaki kararı 23 Mayısta verecek

1979 Temmuzunda Mısır Büyükelçiliğini basan ve Ankara Sıkıyönetim Mahkemesince idama mahkum edilen dört Filistinlinin davasına Askeri Yargıtay 4. Dairede bakıldı. Sanıklar avukatları kararın görev bakımından ve esas yönünden bozulmasını istediler.

Savunma yapan Filistinlilerin Avukatı Halit Çelenk, işlenen suçun sıkıyönetim kapsamına girmediğini belirterek, "Davanın Ağır Ceza Mahkemesinde görülmesi gerekirdi. Bu durum dünya kamuoyunda tepkilere yol açabilir" dedi.

Avukat Halit Çelenk, olay sırasında ölen bir bekçi ve bir polisin hangi sanıklar tarafından vurulduğunun belirlenemediğine de işaret ederek, "bağımsız fail"i olmayan cinayetler için, TCK'nın 463. maddesinin uygulanması gerekir. Oysa Sıkıyönetim Mahkemesi bu maddeyi hiç dikkate almamıştır" şeklinde konuştu. Sanıkların mahkemede iyi hal gösterdiklerini de söyleyen Çelenk, Filistinlilerin cezalarında indirim uygulanmamasının yanlış olduğunu savundu. Sıkıyönetim Mahkemesinin kararının görev, esas ve uygulanması gereken maddelerin de dikkate alınması yönünden bozulmasını istedi.

Olayla ilgili olarak tutuklu bulunan İbrahim Avcı adlı polisi tahliye eden Askeri Yargıtay, kararın 23 Mayıs günü verileceğini açıkladı.

Çukurova Elektrik Şirketi, Termik Santralini Mersin bakıma aldı

Bir ünitenin bakımı 21 gün sürüyor.

MERSİN (AA)

Çukurova Elektrik Şirketinin Mersin'deki Termik Santralinin bir ünitesi perşembe sabahından itibaren 21 gün sürecek bakıma alındı.

Ilgililer diğer 3 ünitenin de bakımlarının aralıklı sürdürüleceğini, üretimin yüzde 30 oranında düştüğünü, bu oranın da diğer ünitelerden karşılanacağını açıkladılar.

AP il Başkanının bile "şantajcı" dediği Ocak gazetesi Tariş reklamlarıyla besleniyor

İZMİR (FZEL)

Tarişi politik hesapların dışında tutma iddiasıyla göreve gelen yeni Tariş yöneticileri işbaşı yapar yapmaz, AP içinde MHP'ye yakın bir kanadın sözcülüğünü yapan Ocak gazetesinde Tariş reklamları çıkmaya başladı.

Başlığının altında "Siyaset Tiryakilerinin Gazetesi" ibaresi bulunan Ocak, sadece AP teşkilatı içinde dağıtılan bir politika gazetesi. Başlıca yayın konusu AP içindeki hizip mücadeleleri olan Ocak gazetesi hakkında, AP İzmir İl Başkanı Hayrettin Yorgancıoğlu daha önce şantajcılık iddiasında bulunmuş, bazı kişi ve kuruluşlardan reklam alıp, para sızdırabilmek için Ocak gazetesinin kasıtlı yayında bulunduğunu söylemişti. Elindeki bazı bilgileri reklam almak için şantaj aracı olarak kullandığı belirtilen Ocak gazetesinde, halen hiç bir ciddi gazetede yeralmayan Tariş reklamlarının aylardır çıkması partizanlığın bile ötesinde bir tavır olarak değerlendiriliyor.

KİT'lere yapılan devlet desteği kaldırılınca, 153 milyarlık yatırım suya düştü

Geçtiğimiz yıllarda KİT'lere yapılan sübvansiyonların çok büyük bölümü işletme açıklarını kapatmaya değil, yatırımlar için ayrılmıştı

HABER MERKEZİ

Demirel hükümetinin Kamu İktisadi Teşebbüslerine yapılmakta olan mali desteği (sübvansiyonları) kaldırması üzerine, bu kuruluşların hiç yatırım yapamaz duruma düştükleri bildirildi. KİT'lerde yatırımların durmasının yüksek maliyetlerle üretim yapmaya mahkum olmak anlamına geldiği belirtildi.

Türkiye İşçi Köylü Partisi Bilim Kurulu tarafından hazırlanan raporda, KİT'lere yapılan sübvansiyonun kaldırılmasına gerekçe olarak işletme açıklarının yüksek oluşunun gösterildiği hatırlatılarak şöyle denildi:

"KİT'lere yapılmakta olan sübvansiyonların asıl nedenini, bu işletmelerin işletme açıkları değil, yatırım harcamaları oluşturmaktadır.

"Unutulmamalıdır ki, KİT'lerin bugün içinde bulundukları sorun, maliyetlerin altında satış yapmak değil, yüksek maliyetlerle üretim yapıyor olmaktır. İşletme koşulları düzeltilmedikçe ve maliyet düşürücü önlemler alınmadıkça KİT'lerin verimli ve kârlı bir şekilde işletilmesi söz konusu olamayacaktır. Alınması gerekli önlemlerin başında da üretim akışını düzenleyici ve maliyeti düşürücü yatırımlar gelmektedir."

Ecevit hükümeti döneminde yapılan tahminlere göre 1980 yılı KİT sübvansiyonlarının 195 milyar lira olması gerektiği belirtilen raporda, bu miktarın yalnızca 41 milyar lirasının işletme açıklarını karşılamak için kullanıldığı geri kalan 153 milyar liranın yatırım harcamaları için olduğu bildirildi. Demirel hükümetinin aldığı ekonomik önlemler ile KİT'lere yapılan sübvansiyonları çok büyük oranda kaldırmasının bu yatırımları olanaksız hale getirdiği belirtilen raporda KİT ürünlerine yapılan zamlarla sağlanacak fonların sadece işletme açıklarını kapatmasının bile bir başarı olacağı açıklandı.

TİKP Bilim Kurulu raporunda, KİT'lerin yatırım yapamaz duruma getirilmesinin özellikle demirçelik tesislerini çok güç duruma düşürdüğü belirtilerek bu tesislerde üretilen ürünlerin maliyetinin ithal edilen ürünlerden daha fazla olduğu bildirildi. Raporda, resmi fiyatın ithal malı demir fiyatından yüksek oluşunun, yerli demir çelik ürünlerine olan talebi düşüreceği ve bu kuruluşların şimdiki varlıklarını korumalarının dahi tehlikeye gireceği görüşüne yer verildi.

KİT'lerin sağladıkları fonları tüketen canavarlardan birinin de yatırımlar için girilen büyük borçlar ve faizleri olduğu belirtilen raporda şöyle denildi:

"Tüm bu koşullar altında, bu işletmelerde yeni yatırımlara gitmek imkansız olacaktır. Bu durum, işletme maliyetlerini etkileyecek, giderek bu kısır döngü, işletmeleri başlanılan noktaya geri getirecektir; ama daha büyük bütçe açıkları ile..."

Züber Yıldırım 22 ay önce Suudi Arabistan'a gittiğinde böyleydi (solda) ve döndüğünde sanki aradan uzun yıllar geçmiş gibi ihtiyarlamıştı.

Suudi Arabistan'dan dönen işçilerimiz açıkladı:

«Arabistan'da köle gibi alınıp satıldık»

"Vicdan, merhamet ve insanlık denen şey oralara hiç uğramamış"

GAZİANTEP (ÖZEL)

Suudi Arabistan'a işçi olarak giden işçilerimiz çok zor hayat şartlarında çalıştırılıp daha sonra kapı dışarı ediliyor. Ekmek parası için yaban ellere gidenlerin yüzde yetmişinin aç perişan olduğunu söyleyen işçilerimiz, "Buradan giderken Arabistan'ı cennet sanıyorduk. Bir oraya gi- en bilir, bir de geri dönen" diye konuşuyorlar.

Bir milyona yakın işçinin çalıştığı Suudi Arabistan'da, Türk elçiliğinin işçilerin hiç bir sorunuyla ilgilenmediğini söyleyen işçiler, "İçeri girişimiz serbest fakat, sınırdan çıkışımız patronun iznine bağlı" diyorlar.

Ekmek parası için, borca harca girip yaban ellere giden işçilerimizden 47 yaşındaki Züber Yıldırım, Suudi Arabistan'da başına gelenleri şöyle açıklıyor.

"Bundan 22 ay önce Arabistanlı bir patronla anlaşıp oraya gidenlerden biriyim. Bizler, buradan giderken orayı cennet sanıyorduk. Peygamberin ülkesine gidiyoruz diye seviniyorduk. Hiç de öyle değilmiş. Oraya varınca cehenneme girdiğimizi anladık. Sınırı geçince pasaportlarımız alındı. İçeri girişimiz serbest fakat sınırdan çıkış patronun iznine bağlı.

"Patron, Türkiye'deki anlaşmayı iptal edip kendi istediği şekilde çalıştırmayı şart koştu. Tabii en ağır işlerde. Zaten Arabistan'da sanayi yok. Bu yüzden oraya gidenlerin hensi en ağır işlerde çalışmaya mecbur ediliyor. İnşaat ve yol yapım işlerinde çalışan ustaların yevmiyesi 40, amelenin yevmiyesi ise 36 riyaldan ödeniyor. Bu şartlarda çalışmayı kabul etmeyip geri dönmeye kalkarsan sınırdan elini ayağını bağlayıp geri patrona teslim edilirsin. Arabistan'daki durum peygamber zamanındaki gibi devam ediyor. Hiç bir şey değişmemiş. Sınırı geçince patronun satılmış köleleri olduk. Vicdan, merhamet ve insanlık denen şey oralara hiç uğramamış.

"Buradan giderken patronla aylığımız 2 bin beşyüz riyal üzerinde anlaşma yaptık. Ancak, bu anlaşma Türkiye'de kaldı. Aylık olarak elimize yedi yüz ile bin riyar arasında para geçti. Ayrıca, yemek ve her türlü masraf bu paradan çıktı. Patronun kümes olarak kullandığı yerlerde yatıp kalktık. İçecek su zaten bulunmuyor. Patron başka yerlerden getirttiği şişe suyu içiyordu, biz ise, çeşitli pisliğin karıştığı yosunlu sıcak suyu içmeye mecbur edildik. Çoğu arkadaşımız bu sudan hastalandı.

"Bu şartlarda çalışmayı kabul etmedik ve Saat Raşet El Hariki Epe firmasının patronunu mahkemeye verdik. Tam 38 gün aç susuz ortalarda yatıp kalkarak mahkemelerde süründük. Sonuçta mahkemeyi kazandık. Kazandığımız için de on gün hapis yattık. Bir arkadaşımız hapisanede öldü. Ölümüzü onbeş gün bekletikten sonra patron vicdana gelip bize çıkış izni verdi de kapı dışarı edildik."

İŞSİZLİK YOK ANARŞİ DE YOK

Anarşinin giremediği Edincik Bucağında halkın tek üzüntüsü ülkedeki anarşi

REŞAT ÇİFTÇİ

Anarşi Türkiye'nin her yanını kasıp kavururken, şanslı bucaklarımızdan biri Edincik'te bugüne kadar hiç bir olay görülmemiş. Ne adam öldürme, ne yaralama, ne gazete okuma yasağı. Yasak da yok, birbirini rahatsız etmek de. Herkes dilediği görüşü savunmakta özgür.

Bucakta para da kullanılmıyor pek. Kendine özgü bir usul bulmuşlar. Aydan aya makbuz alıyorlar, bu makbuzlarla kahvede çay içiyorlar. Karaborsa yok, tombalacılık yok.

İŞSİZLİK YOK ANARŞİ DE YOK

Edincik bucağında herkesin kendine ait zeytin bahçesi var. Üç aşağı beş yukarı herkesin durumu aynı. Kiracı yok, herkesin kendi evi var. Herkesin işi var. Dolayısıyla da kimsenin kimsenin malında gözü yok. İşsizlik olmadığından da bucakta olay çıkaran yok.

ÜLKENİN DURUMUNA ÜZÜLÜYORLAR

Kendi kendine yeten ve olaysız, biraz da kendi kabuğuna çekilmiş Edincik bucağında tek üzüntü ülkenin anarşik durumu. Edincikliler anarşi olaylarını televizyondan, gazetelerden izlediklerinde çok üzüldüklerini söylüyorlar. Ülkede huzurun sağlanması için nasıl yardım edebiliriz diye düşündüklerini, ama bir bucak halkı olarak ellerinden bir şey gelmediğini belirterek kendi hallerine şükrediyorlar yalnızca.

EDİNCİKLİ DAMAT— Düğün öncesi önce gelin bucakta gelin arabası içinde geziyor. Ardından damat, köyün delikanlıları, arkadaşlarıyla birlikte bir tur atıyor. Sona da düğün başlıyor. (üstte) Bucağın tümünün katıldığı düğünde muhabirimiz Edincikli damat ve gelin ile birlikte. (yanda)

TİKP Silifke'de "Milli Bağımsızlık Gecesi" düzenledi

SİLİFKE (ÖZEL)

Türkiye İşçi Köylü Partisi, (TİKP) Silifke İlçe Örgütünün 23 Nisan gecesi düzenlediği Milli Bağımsızlık Gecesine 500 civarında yurttaş katıldı.

Gecede bir konuşma yapan TİKP Başkanlık Kurulu Üyesi Oral Çalışlar, AP ve CHP'nin düzen partileri olduğunu, bunların düzeni değiştiremeyeceklerini ve halkın sorunlarını çözemeyeceklerini belirterek, "Bugün halkın güveneceği devrimci bir parti gereklidir. Partimiz bugüne kadar izlediği devrimci siyasetleriyle, ihtiyatlı ve akıllı tutumuyla bu düzeni değiştirecek yegane parti olduğunu göstermiştir. Partimizi destekleyin, üye olun ve düzen partilerini terkedin" dedi. Hükümeti eleştiren Oral Çalışlar, son zamanlarda Anayasayı değiştirme ve özgürlükleri kısma teşebbüslerinde bulunulduğunu, MHP'li kadroların devlet dairelerine doldurulduğunu ve emniyette işkence yapıldığını anlattı.

Toplantıda dana sonra konuşan TİKP Silifke İlçe Başkanı Kamil Saydam ise, Silifke halkını gerek MHP'llere, gerekse maceracılara karşı birliğe çağırdı.

Toplantı, Silifke Folklor Ekibinin oyunlarıyla canlı bir şekilde sona erdi.

Sular çekilirken...

Bilal Güneş

Tarlaları su altında kalan köylüler şaşkın

İslahiye Barajının suları yükselince 200 dekar ekili arazi su altında kaldı

Sel sularının etkilediği İslahiye'de en önemli olaylardan biri de Tahtaköprü barajının su seviyesinin yükselmesiydi. Suriye sınırı yakınında kurulu olan baraj, İslahiye ovasıyla birlikte Hassa ve Kırıkhan'ın topraklarını da sulamaktadır.

İslahiye, Gaziantep'in en çok yağış alan ilçesi. Gaziantep Güney doğu bölgesinde olmasına rağmen, İslahiye Akdeniz bölgesinde bulunmaktadır. Dolayısıyla sel felaketinden etkilenen tek ilçesidir Gaziantep'in.

Tahtaköprü barajı, sel felaketine sebep olan yağışlardan sonra kabararak çevresinde bulunan 200' dekar kadar ekili araziyi su altında bıraktı. Kazıklı, Karapolat, Karakaya, Selverköy ve Berviyanlı köylerine ait ekili topraklar hâlâ altında. Barajın taşıma tehlikesiyle karşı karşıya gelmesi sonucu kapaklar açılarak nehir yatağına su bırakıldı. İki gün devamlı olarak bırakılan su, Antakya'ya bağlı Reyhanlı ilçesinin Azgırlı ve Uzun köyler ile Kırıkhan'a bağlı Baldıran köyünden yüze yakın evin sular altında kalmasına sebep oldu. Yetkililerin yaptığı açıklamaya göre nehir yatağına boşaltılan su, saniyede 117 metre küp kadardı.

KÖYLÜLER ŞAŞKIN

Tarlaları sular altında kalan köylüler, barajın suyu bir haftaya kadar çekilmezse ekinlerin tamamen bozulacağını belirterek bu durumda hükümetin kendilerine yardım yapması gerektiğini söylüyorlar. Köylüler, "Bunca masraf yaparak tarlalarımızı ektik. Mazotu, gübreyi, tohumu hep zamlı olarak almıştık. Sağa sola borçlandık. Şimdi bir sel yüzünden bu kadar emek telef olacak. Elin faizli parası üstümüzde. Ekinlerin çürümesi halinde bu borçları nasıl ödeyeceğiz? Onu geç, çocuklarımıza ekmeği nerden bulacağız" diyorlar. "Toprak boş kalmasın diye sular çekilince pamuk ekmeyi düşünüyoruz. Ama nasıl ekeceğiz? Elde yok avuçta yok" diye dert yanan köylüler hükümetin kendilerine el uzatmasını bekliyorlar.

İSLAHİYE KAYMAKAMININ AÇIKLAMASI

Sel felaketi ile ilgili sorunlarımızı cevaplandıran İslahiye Kaymakamı Mustafa Oruçoğlu, beş köyden on üç evin hasar gördüğüna belirterek felaketzedelere gerekli yardımın yapılacağını söyledi. Ziraat Bankasından, Ziraat Odasından ve Maliyeden bir heyetin kurulduğunu ve kendisinin başkanlığında çalışmalara başladığını belirten kaymakam Mustafa Oruçoğlu, "En kısa zamanda zarar ve ziyan" tesbitini tamamlayacağız. Ondan sonra gerekli yardımın yapılacağını umuyorum" şeklinde konuştu.

İZMİRLİ SANAYİCİLER BANKERLİK KURUMUNUN KONTROL ALTINA ALINMASINI İSTEDİ

İZMİR (ÖZEL)

Ege bölgesi Sanayi Odası Başkanı Yılmaz Adıgüzel bankerlik firmalarının uygulamalarının para ve kredi piyasalarında ciddi dengesizliklere, faiz fiyatlarında aşırı tırmanışlara yol açtığını belirterek, düzen ve kontrol altına alınmasını istedi.

Bu kontrol yapılmazsa, yüksek faiz oranları karşısında hiç bir ekonomik ve mali kuruluşun tahammül edemeyeceğini belirten Adıgüzel şöyle konuştu:

"Ekonomik ve mali kuruluşlar bünyesinde toplanan ve birkaç milyarı aştığı tahmin edilen küçük ve orta tasarrufların tehlikeye düşmesi ihtimali büyüktür. Böyle bir tehlike karşısında söz konusu tasarruf sahipleri perişan olacaktır. Bu nedenle bankerlik müessseseleri bugünkü anarşi görünümünden kurtarılmalıdır.

"Öte yandan Türkiye'de son yıllarda yurt içi ve yurt dışına yönelik kaçakçılık faaliyetlerinin 2 milyar dolar civarında olduğunu söyleyen Adıgüzel, bu miktarın Türkiye'nin 1979 yılındaki ihracat ve ithalat toplamının yüzde 25'ine denk düştüğünü açıkladı. Bu derece yüksek oranda normal piyasa dışı işlemlerin yürüdüğü bir ortamda ekonomik istikrarın sağlanamayacağını bildiren Adıgüzel, kaçakçılık olaylarının ekonomik ahlakın bozulmasına ve gayri kanuni rekabet ortamının doğmasına neden olduğunu bildirdi.

Adıgüzel ayrıca devletin mal, döviz ve yerli madenlerin yurt içi ve yurt dışı kaçakçılığın da ötesinde vergi kaçakçılığını da kapsayan idari ve yasal tedbirleri de bir an önce alması gerektiğini belirtti.

Sivas'ta polis, MHP'lilerin saldırılarından şikayete gelen kadınları tartakladı

HABER MERKEZİ

AP hükümetinin iktidar olmasından bu yana Sivas'da MHP'lilerin saldırıları arttı. Polis 23 Nisan günü Ali Baba Mahallesinde iki genci yakalayarak hiç bir neden olmadan gözaltına aldı. Bu duruma tepki gösteren mahalle halkı Alibaba Karakoluna Başvurdu. Bundan bir sonuç alınamaması üzerine Alibaba Mahallesinden bir grup kadın "Paşayla görüşmek istiyoruz" deyince, polisler kadınları tartakladılar. Polisler daha sonra kadınları Emniyet Müdürlüğü Birinci Şubeye götürdüler.

Polislerin tutumuna tepki gösteren Alibaba ve Çavuşbaşı mahalleleri halkı oturma direnişine geçti. 5 saat süren direniş sonunda, Emniyet Müdürlüğü, kadınları akşam saat 8'de serbest bırakmak zorunda kaldı.

Olay üzerine basına bir açıklamada bulunan Türkiye İşçi Köylü Partisi Sivas Merkez İlçe Örgütü polisin kanunsuz tutumunu protesto etti ve AP hükümetini kınadı.

40 yıl sonra

Köy Enstitülerini nasıl değerlendiriyorlar?

Hazırlayan: Mehmet Yeşil

ALİ KASIM İLHAN:

Enstitülerin temel ilkesi iş içinde eğitimdi

— Köy Enstitüleri ne amaçla açılmıştı, yararları ne oldu, eksik ya da hataları nelerdir?

Kırsal alanlarda bulunan binlerce köye, köy öğretmeni, köy ebesi, sağlık memuru, tarım öğretmeni, köy teknik elemanları yetiştirmek amacı ile açılmıştır. Çünkü: o yıllarda nüfusumuzun yüzde 80-90'ı köyde bulunuyordu ve çocukların okuması gerekiyordu. Eğitim ve öğretim üst düzeylerde yapılıyordu. Köylünün de aydınlanması, ışığa, aşa, bilime kavuşması gerekiyordu. Köy Enstitüleri 1940 yılında kurulduktan sonra, köy çocukları 20'yi aşkın enstitüde eğitildi. Yüzlerce köy öğretmeni, sağlık memuru, ebe, tarım öğretmeni ve köy önderleri yetiştirildi.

— Köy Enstütüleri uygulandığı yerlerde nasıl karşılanıyordu, etkisi ne oldu?

Kurulan yörelerde köylülerce çok iyi karşılanıyor ve köylüler çocuklarını oraya götürmek, okutmak için okula kadar babalar, analar geliyorlar. Oranın gelişmişliğini görüyorlardı. O çevrelerde bulunan köylüler de işçi olarak yine kendi çocukları ile birlikte okulda çalışarak ekmek parası kazanıyorlardı. Elbisesini kendi dikiyor, elektriğini kendi kuruyordu. Uygulama okullarında öğrenciler hem eğitiliyor hem de eğitiyorlardı. Kısaca çevre köylerle, burada yetişen öğretmen ve diğer meslek elemanları halkın dertleri ile haşır neşirdiler. Onların acılarını, sevinçlerini hep birlikte paylaşıyorlardı. Böylece de taraftarları çoktu. Köylerde piyesler oynanıyor-Halk Tiyatrosu doğuyordu. Özetle, "Köylü milletin efendisidir" Atamızın sözünün gereği yerine geliyordu.

— Köy Enstitülerinin eğitim biçimi ne idi, bu gün yeniden böyle bir girişim olsa eğitim nasıl ele alınmalıdır?

İş içinde eğitim ve öğretim yaparak, yaşayarak özgürce bir eğitim ve öğretim biçimi idi. İş içinde eğitim yapılarak öğretim ve eğitim çalışmaları yapılmalıdır. Bilime dayanmalı, kuru, ezberci, yaşam koşullarına uymayan bir öğretim ve eğitim olmamalıdır. Teknik konulara değer verilerek üretken bir eğitim uygulanmalıdır. Yapılan iş eğitimi halkın günlük gereksinimini giderici ve milli geliri artırıcı olması gerekir inancındayım.

— Köy Enstitülerinin kuruluşunda çeşitli tepkiler olmuştu. O dönemde karşı çıkanlar ve destekleyenler kimlerdi?

Köy Enstitülerinin kuruluşunda karşı koyanlar, köy halkının uyanışından hoşlanmayan, geri ve bağnaz düşünceli kimselerdi. Öz olarak, gelenekçi eğitim düzenini savunanlar karşı çıkmışlardır. Daha doğrusu köylünün söz sahibi olmasından korkanlar karşı çıkmışlardır.

Çağdaş eğitim düzeyi taraftarları olan ilerici, halkının sevincini, acısını birlikte paylaşan kimseler de bunun destekleyicisi, koruyucusu ve kurucusu olmuşlardır. Hatta bazı yabancı eğitim uzmanları köy eğitim ve öğretimi alanlarında geri kalmış ülkelere Köy Enstitülerini örnek göstermiş bu eğitimi telkin ve tavsiye etmişlerdir. Bunun örnekleri de dünyada görülmüştür.

Tarıma dayalı olan ülkemizde Köy Enstitülerinin önemi ve bugün halen böyle bir eğitime ihtiyaç var mıdır?

Geçen sorularda amaçlarını kısaca açıklamıştık. Bu amaclar doğrultusunda bugün de böyle bir eğitime ihtiyaç hem de şiddetle, zaman geçirilmeden uygulanmaya konulmalıdır. Türkiye'nin bu konuda kaybedecek bir anlık zamanı bile kalmamıştır inancındayız.

— Köy Enstitüleri niçin kapatıldı?

Bize göre Köy Enstitülerinin kapatılma nedenleri:

— Köy çocuklarının devlet bünyesinde söz sahibi olmalarının siyasilerce sezinleşmiş olmasıdır.

— Laik bir toplum olmanın, çağdaş medenivet seviyesine ulaşmanın Atatürk devrim ve ilkelerinin uygulanmasından çıkarcı kişiler korkmaya başlamışlar. Böylece yıpratılarak kapatılmıştır.

Şükriye Ersel (Soldan ikinci) Çifteler Köy Enstitüsünde mahsul topladıktan sonra.

ŞÜKRİYE ERSEL

1916 yılında, Bayburt'da doğdu. Sivas Kız Öğretmen Okulundan mezun olan Ersel dokuz yıl Köy Enstitülerinde öğretmenlik yaptı. Ahlat'ta Kız Yatılı Bölge okulunun açılmasında büyük hizmetlerde bulundu. Aynı okulda idarecilik görevini üstlendi.

Sırasıyla, Kadıköy Yeldeğirmeni Yetiştirme Yurdunda öğretmenlik, Ankara'da Kız Yetiştirme Yurdunda idareci, Mamak Yahya Kemal İlkokulunda öğretmen olarak bir yıl çalışan Ersel Keçiören Çizmeci İlkokulundan emekliye ayrıldı.

ŞÜKRİYE ERSEL:

Köy Enstitülerinde çalışma hayatı

Köy Enstitüleri, öğrencileri sosyal hak ve görevlere sahip vatandaşlar olarak kabul etmiş, yaşlarına, kabiliyetlerine, idrak ve seviyelerine orantılı görev ve sorumluluklar vermişlerdi. Sosyal alandaki iş alanlarını kendi bünyelerinde yaşatmışlardı.

Her sahada çalışan öğrenci sorumluluklarını bilirdi ve eksik işler hakkında arkadaşlarına hesap vermek zorundaydı. Enstitünün nizam ve düzenini bozmaya cesaret edenler, öğretmen başkanlığındaki öğrenci topluluğu tarafından cezalandırılırdı.

Enstitülerde kültür dersleri, sanat ve tarım öğretilir, köy çocuklarının içindeki olağanüstü kabiliyetli gençlerin kendilerini göstermesine olanak sağlanmış olurdu.

Enstitülerin kuruluşu sırasında bazı çevreler bu yetişme tarzını yadırgadı. İşçi gibi çalışma ve yaşantı küçümsendi. Entitü mezunları ile öğretmen okulu mezunları arasında bir gerginlik yaratıldı. Köy Enstit mezunu öğretmenin geçim için verilen arazi, bazı köyler tarafından verilmek istenmedi. Ancak, Köy Enstitüsü uygulamalarının olduğu yerlerde etkisi iyi idi.

Köy Enstitülerinin çalışmalarını anlatmak kolay değil. Çok geniş ve başarılı bir teşkilattı. Kanımca, yurdumuzun çocuklarının yetişmesi için en iyi eğitim ve öğretim sistemidir.

— Bu okulların kapatılmasında kapitalist ülkelerin de yurdumuzu daha çok sömürmek, doğal kaynaklarından yararlanmak bakımından yaygın olan bu eğitim sistemini yozlaştırarak köy halkının uyanışını engellemek istedikleri de zamanla anlaşılmıştır.

Sonuç olarak şöyle demek gerekir, Köy Enstitüleri Cumhuriyet döneminde ve eğitim tarihimizde saygı ile anılacak bir doğuştur.

Öğretmen-Avukat
ALİ KASIM İLHAN

YARIN: Fay Kirby ve Leman Evren'in görüşleri

Gerçek tehdit

(Baştarafı 1. sayfada) Ortadoğu'da biri sahte, diğeri gerçek iki manzara vardır: Birincisi İran'a başarısız bir baskın yapan, kendini güçlü göstermek için adeta şişinen bir Amerika'nın görünümüdür. Diğeri ise, daha birkaç ay önce Afganistan'ı işgal ettiği halde, sureti haktan görünerek bu olayı unutturmaya çalışan, Amerikanın zaaflarından yararlanan ve olgun hale gelmiş armutları toplamaya hazırlanan Sovyetler Birliği'nin tablosudur.

Sonucu başarısız ve fos çıksa da, zihinler hep Amerika'nın girişimleriyle uğraşıyor. Fakat bütün bu başarısızlık, batakçılık ve zigzagların Sovyetler'e yaradığı unutuluyor... Sovyetler'in yarattığı gerçek tehdit sis perdesiyle örtülüyor. İşte tehlikeli nokta buradadır. ABD'nin bölge ülkelerini karşısına alan, Üçüncü Dünyayı iten her tutumu, Sovyetler'in bölgedeki tüm ülkeler ve dünya barışı üzerindeki tehdidini artırmaktadır.

İkinci...

(Baştarafı 1. sayfada) caklarını açıkladılar.

İran Dışişleri Bakanı Kutbzade bir yandan temkinli olma çağrısı yaparken, bir yandan da ABD'nin harekatını ''savaş girişimi'' olarak nitelendirdi. Kutbzade, ABD'nin ikinci bir eyleme kalkışması halinde, Basra körfezinin ağzını petrolle tutuşturacaklarını ileri sürdü. Kutbzade, ABD'ye karşı destek sağlamak amacıyla Suriye, Lübnan, Kuveyt'i kapsayan bir geziye çıktı.

Bu arada, ABD'nin askeri harekatını kınamak için Birleşmiş Milletlerde bir basın toplantısı düzenleyen İran BM Temsilcisi ülkedeki Kürt hareketlerini ABD'nin desteklediğini ileri sürdü.

ABD'DEKİ TEPKİLER

ABD'den gelen haberler Carter'ın şimdilik kamuoyunun desteğini aldığını gösteriyor. Gözlemciler ABD kamuoyunun tutumunu, rehinelerden birinin babasının ağzından şöyle özetliyorlar. ''Göze almaya değer bir risk.''

Carter'ın Başkanlık seçimlerindeki rakibi Reagan ''milli birlik'' çağrısı yaparken, eski Başkanlardan Nixon ve Ford, Dışişleri eski Bakanlarından Kissinger, askeri harekatı desteklediklerini açıkladılar.

Bu arada ABD'nin Batılı müttefiklerinin Büyükelçileri Dışişleri Bakanlığına çağrılarak kendilerine İran'a karşı ekonomik ve siyasi baskıların bundan böyle daha önemli olduğu söylendi.

ABD'nin Birleşmiş Milletlerdeki temsilcisi ise, ülkesinin kendini korumak için bu harekata giriştiğini söyleyerek, rehinelerin tutulmasını ülkesine karşı bir saldırı olarak nitelendirdi.

YUNANİSTAN'IN AÇIKLAMASI

Yunanistan hükümeti bir açıklama yaparak, harekat sırasında yanarak yaralanan Amerikalı askerlerin Batı Almanya'daki hastanelere taşınması için Amerikan uçaklarının Yunanistan hava sahasından geçmesine izin verildiğini açıkladı.

(KONUYLA İLGİLİ DİĞER HABERLERİMİZ 3. SAYFADADIR)

1 Mayıs...

(Baştarafı 1. sayfada) 4. Kolordu ve Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı'nın bildirisinde şu görüşler yer alıyor:

''Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı bölgesinde 1 Mayıs'la ilgili olarak ve bu günü belli bir grubun mücadele günü olarak yansıtmaya çalışan her türlü neşriyatın, bunların özel sayı ve eklerinin, bu nitelikteki afiş, pankart, el ilanı, bildiri gibi bütün matbuanın basımı, dağıtımı, nakledilmesi, bölgeden transit geçirilmek amacıyla da olsa Ankara Sıkıyönetim Bölgesi içine sokulması 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununun 3/C maddesi uyarınca yasaklanmış olup, bu gibi yayınlar toplanacak ve suç teşkil edenlerle bunları basmaya devam eden matbaalar hakkında ayrıca yasal işlem yapılacaktır''.

8. Kolordu ve Elazığ-Malatya-Bingöl-Tunceli İlleri Sıkıyönetim Komutanlığının bildirisinde de, 1 Mayıs günü açık veya kapalı yerlerde herhangi bir toplantı miting ve benzeri gösteri töreni yapılamayacağı belirtildi.

DİSK'İN AÇIKLAMASI

Öte yandan, DİSK Yönetim Kurulu ve Başkanlar Konseyi toplantısından sonra yapılan açıklamada, ''1 Mayıs işçilerin birlik, dayanışma ve mücadele günü olarak özüne ve ortama uygun biçimde yaşanacaktır. Tüm alt birimlerimiz 1 Mayıs 1980'i bugünkü koşullarda yaşamaya yönelik olarak, DİSK yönetiminin kendilerine ileteceği karara uymak üzere hazır olmalıdır'' denildi.

ANTALYA'DA AP'LİLERİN YÜRÜYÜŞÜNE İZİN VERİLDİ

Bu arada Antalya'da 1 Mayıs günü yürüyüş ve miting yapmak üzere 5 kuruluş izin istedi. Ancak Antalya Valiliği ''ilk önce gelen dilekçeyi işleme koyduğunu'' söyleyerek aralarında Antalya AP İl Sekreteri Selçuk Ay'ın da bulunduğu ve AP'lilerden oluşan tertip heyetinin isteğine alındı belgesi verdi. Bu duruma diğer kuruluşlar itiraz ettiler.

Kurtuluş grubu yanlılarından oluşan bir başka tertip heyeti AP'lilerin düzenlediği yürüyüş ve miting dilekçesinin 29 Martta verildiğini, bugünün de cumartesiye geldiğini belirttiler.

Antalya Valiliği ise, Valiliğin haftanın 7 gününde de görevde olduğunu söyleyerek işlemin yasal olduğunu öne sürdü.

AP'liler tarafından yapılacak olan, ''Cumhuriyetimize yöneltilen saldırıları protesto'' yürüyüşünün 1 Mayıs'ta yapılacak olan gösterileri engellemek amacıyla ortaya konulduğu şeklinde yorumlandı. Yine çeşitli çevreler diğer yürüyüş ve mitinglerin yasal izin süresi sona erince AP'lilerin kendi düzenledikleri yürüyüşü de iptal edeceklerini belirtiyorlar.

Öte yandan Kurtuluşçular Antalya'da çeşitli yerlere astıkları afişlerde ve duvarlara yazdıkları yazılarda 1 Mayıs'ta sokaklarda olacaklarını belirttiler.

TİKP...

(Baştarafı 1. sayfada) ''Kendisine bağlı faşist Şah rejimini ayakta tutamayan ABD, yenilgiyi hazmedememektedir. Yaptığı çılgınlıktan başka bir şey değildir. Dünya eski dünya değildir. ABD emperyalistlerinin bölgede sarsılan etkilerini yeniden kurmak için girişecekleri herhangi bir maceranın başarı şansı olamaz. Böyle davranışlar ABD'nin rakibi Rusya'ya yeni yayılma olanakları hazırlamaktan başka sonuç vermez. ABD katı gerçeği kabul etmek ve Üçüncü Dünya ülkeleriyle eşit ilişkilere yönelmek zorundadır.

''Rus sosyal-emperyalistleri bulanık suda balık avlamakta ve dost maskesi takarak İran'ı etkisi altına almaya çalışmaktadır. Nitekim ABD'nin İran'a ambargo uygulayacağını açıklamasından sonra Rus uzmanlar İran'a dolmuşlar ve birtakım anlaşmalar imzalamaya girişmişlerdir. Brejnev emperyalistleri İran'ın güç durumundan yararlanmak ve bölgedeki çatlakları derinleştirmek istemektedirler.

Rusya'nın Pakistan, İran ve Türkiye'yi zayıf halka ilan ettiğini kimse unutmamalıdır. Dünyanın bu en azgın emperyalistinin Ortadoğu'daki emellerine set çekmek bölge ülkelerinin bugünkü en önemli sorunudur. Dünya barışının menfaatleri de bu yöndedir. Rusya'nın kazandığı her yeni mevzinin dünya savaşını yaklaştırdığı açık bir gerçek haline gelmiştir.

''Türkiye hükümeti, Türkiye ile İran arasındaki ilişkileri bozacak davranışlardan kesinlikle kaçınmalıdır. ABD'nin İran'a karşı ambargo uygulanması yolundaki dayatmalarına kesinlikle karşı çıkılmalıdır.

''Biz kardeş İran halkının birliğini koruyarak Şaha karşı kazandığı zaferi daha ileri götüreceğine, rehineler sorununun bir an önce barışçı yoldan çözümünü sağlayarak Rus sosyal-emperyalistlerinin heveslerini boşa çıkaracağına inanıyoruz.''

Kayseri...

(Baştarafı 1. sayfada) eden, canilerin bir kanadını koruyan ve teşvik eden Ünsal'ı Kayserililer iyi tanımalıdır.

''Kayseri halkı, Vali Ünsal'dan, silah kaçakçılarıyla içki masalarında, gazinolarda ne yaptığını sormalıdır.''

HACI MİRZA KİMDİR?

Hakkında silah kaçakçılığından soruşturma açılan Hacı Mirza, Bulgaristan'dan Türkiye'ye yapılmakta olan silah kaçakçılığını yönetenlerden biridir. Etkili siyasi çevrelerle yoğun ilişkisi olan Hacı Ömer Mirza, Hüseyin ve Abuzer Uğurlu, Fahrettin Altıntaş ve Hüseyin Emiroğlu gibi tanınmış silah kaçakçısı Mafia yöneticileriyle birlikte, Bulgaristan'ın Varna ve Romanya'nın Köstence limanlarından gemilerle ve Kapıkule, Dereköy hudut kapılarından TIR'larla getirilen silahları yurt çapında dağıtmaktadır.

BABÜR ÜNSAL HALKA YAPMADIĞINI BIRAKMADI

Demirel hükümetinin kurulması ile birlikte Kayseri'ye vali olarak atanan Babür Ünsal ise, göreve geldiği günden bu yana açıkça MHP yanlısı bir tutum izledi. Komandoların saldırılarına zemin hazırlayan ve onları açıkça kollayan Ünsal, Kayseri'de tırmanan anarşinin başlıca sorumlusu olarak tanımlanıyor.

Demirel...

(Baştarafı 1. sayfada) Cumhuriyetin polisine, askerine, jandarmasına, subayına kurşun sıkıldığı bir zamanda sanki güvenlik kuvvetleri halkın üzerine ateş açmıştır imajı vermek fevkalade yanlıştır. Güvenlik kuvvetleri şefkatle muamele ederler. Çünkü halk kendi kardeşleridir. Yani 1500 kişinin yol ortasına gelip, yolu kesmeleri ve yolu açmak isteyen güvenlik kuvvetlerine ateşle cevap vermeleri bir elim hadisedir. Fevkalade üzücüdür. Hiç kusuru, günahı olmayan insanlar bu kargaşalığın içerisinde hayatını kaybetmiştir. Tahrik edenler vardır. Onları devlet bulup çıkarıp gereğini yapacaktır.''

Demirel, olayın sorumluluğunu halkın içine sızan tahrikçilere yüklerken güvenlik görevlilerinin halkın üzerine ateş açıp açmadığı, ''Hiç kusuru ve günahı olmayan insanların'' nasıl ve nereden açılan ateşle öldüğü gibi noktaları açıklığa kavuşturmadı. Daha önce de Devlet Bakanı Eren, otopsi sonuçları belli olmadan ölenlerden birisinin üzerinden Klaşinkof mermisi çıktığını ileri sürmüştü.

İstanbul...

(Baştarafı 1. sayfada) mekten suçlanıyorlar. Komandolar, ayrıca Şişli'de Hasan Kocakaya, Hüseyin Barut, Süleyman Korkmaz, Nesim Ovadya İzrail, Mehmet Baş adlı kişiler ile değişik yer ve zamanlarda 12 kişiyi yaralamaktan sanıklar.

Öte andan Şişli'de Niyazi Balcı ve Gaziosmanpaşa'da Bekir Şen adlı kişilerin öldürülmesi ve 6 kişinin de yaralanmasından dolayı 81 sol görüşlü kişinin de yakalandığı Sıkıyönetim Komutanlığının açıklamasında yer aldı. Yakalananların üst ve evlerinde yapılan aramalarda 10 adet tabanca ve 84 mermi ele geçirildi.

ETLİK KATLİAMININ KARS'TAKİ OLAYA MİSİLLEME OLDUĞU BİLDİRİLDİ

Ankara'nın Etlik semtinde önceki gün terzi, bakkal ve berber dükkanını yaylım ateşine tutarak 3 kişinin öldürülmesinin Kars'ta 5 kişinin kurşuna dizilmesine misillime olduğu bildirildi.

Perşembe günü Kars ilinde tarlada çalışan Demirci ailesinden beş kişi kurşuna dizilmişti. Demirci ailesi, THKP-C Acilciler grubunun lideri olduğu iddia edilen Kemal Demirci'nin akrabaları oluyordu. Olayda Kemal Demirci'nin babası İsmet Demirci, amcası Ahmet Demirci, 4, 6 ve 8 yaşlarındaki kardeşleri kurşuna dizilmişti.

Etlik semtindeki misillemede de Fahrettin Yücesan, Mehmet Aktaş ve Alaattin Ünlüsoy hayatlarını kaybetmişti. Aynı olayda dört yurttaş da yaralanmıştı.

Bu arada olayda ölenlerin sayısı yaralı Satılmış Yalçın adlı yurttaşın da hastanede ölmesiyle 4'e çıktı. Olayda yaralanan Tahsin Yetkiner, Veli Karakaya ve Selahattin Ban'ın sağlık durumlarının ciddiyetini koruduğu, yaralıların ameliyat edildikleri bildirildi.

KAYSERİ DEVELİ CHP İLÇE BAŞKANI KOMANDO SALDIRISI SONUCU AĞIR YARALANDI

Kayseri Develi CHP İlçe Başkanı Hayrettin İstanbullu, bir komando tarafından açılan ateş sonucu ağır yaralandı.

CHP Develi İlçe Başkanı Hayrettin İstanbullu akşam üzeri evine giderken bir komandonun silahlı saldırısına uğradı. Saldırgan olay yerinden yaya olarak kaçarken, ağır yaralanan CHP Develi İlçe Başkanı Kayseri Devlet Hastanesinde tedavi altına alındı. Olayla ilgili soruşturmanın sürdüğü, saldırganın yakalanmasına çalışıldığı belirtildi.

SOL GÖRÜŞLÜ BİR CEZAEVİ FİRARİSİ ÖLDÜRÜLDÜ

Sağmalcılar Ceza ve Tutukevinden bir süre önce düzenlediği sahte tahliye belgesiyle kaçan sol görüşlü siyasi tutuklulardan Doğan Kolçak Üsküdar'da güvenlik kuvvetleriyle giriştiği silahlı çatışma sonucu öldü. Doğan Kolçak'ın evinde bir tabanca, bir el bombası ve çok sayıda mermi ele geçirildi. Doğan Kolçak 1978 yılında 1 Mayıs Mahallesinde 5 işçinin öldürülmesi olayının sanığı olarak tutuklu bulunuyordu.

Bu arada İstanbul Gültepe Yahya Kemal Mahallesinde sağ görüşlü olduğu bildirilen Ahmet Tan adlı şahıs kimlikleri belirlenemeyen kişilerin açtığı ateş sonucu vurularak öldürüldü.

MAHKEME ÜGD BAŞKANININ TAHLİYE İSTEMİNİ REDDETTİ

Silahlı çete kurmak, adam öldürmek, Dernekler Yasasına muhalefet ve ruhsatsız silah, patlayıcı madde bulundurmak suçlarından tutuklu bulunan 9 sağ görüşlü sanıktan 8'i İstanbul Sıkıyönetim Mahkemesinde serbest bırakıldı. ÜGD Başkanı Recep Öztürk hakkında verilen tahliye istemi ise mahkemece reddedildi. Aksaray Ülkücü Gençlik Derneğinde 16 Aralık 1979 günü yapılan arama sonucu silah ve patlayıcı maddeler bulunmuştu. Faaliyetleri durdurulduğu halde bu durumun ortaya çıkması üzerine soruşturma genişletilmiş, sözkonusu sanıklar tutuklanmıştı.

BEŞİKTAŞ'TA BİR EVE PATLAYICI MADDE ATILDI 2 KİŞİ YARALANDI

Beşiktaş Serencebey'de Recai Akınel adlı şahısa ait eve atılan patlayıcı madde karşı apartmanda oturan Figen Akyolar ve Hikmet Börüer'in yaralanmasına yol açtı. Olayla ilgili soruşturma sürdürülüyor.

AKSARAY'DA TELSİZ BULUNDURAN BİR KİŞİ SİLAHLI ÇATIŞMA SONUCU YAKALANDI

İstanbul Aksaray'da polis ekiplerinin şüpheli gördükleri Ali Berat adlı kişiyi aramak istemeleri sonucu çıkan silahlı çatışmada bir polis memuru yaralanırken, sanık yakalandı. Ali Berat'ın Kapalıçarşı'da bir kuyumcuda çalıştığı, üzerinde bir tabanca ile 2 adet telsiz ele geçirildiği öğrenildi.

KOMANDOLARIN ZABITA MEMURUNU ÖLDÜRMESİ KINANDI

Belediye Zabıta Dernekleri Federasyonu 2. Başkanı Derviş Köksal, zabıta memuru Ahmet Tiryaki'nin öldürülmesini kınadı. Köksal açıklamasında şunları belirtti:

''Halkına hizmeti amaç edinen ve bu konuda ölümüne kadar azami fedakarlığı gösteren yurtsever insan Ahmet Tiryaki'nin faşist canilerce hunharca katledilmesini tüm zabıta memurları adına şiddetle kınar, ilgililerden bir an önce bu faşist canilerin yakalanıp adalete teslim edilmesini dilerim.''

KONYA'DA BİR ÖĞRETMEN ÖLDÜRÜLDÜ, İKİ ÇOCUĞU YARALANDI

Konya'nın Pirebi Mahallesinde Karacağan İlkokulu Müdür Yardımcısı Namık Duru adlı öğretmen gece evine gelen silahlı saldırganların açtığı ateş sonucu öldürüldü, çocukları Saadet Duru ve Vedat Duru yaralandı. Yetkililer soruşturmanın derinleştirildiğini ve katillerin arandığını açıkladılar.

ANTALYA'DA BİR LİSE ÖĞRENCİSİ ÖLÜ OLARAK BULUNDU

Antalya'da Adnan Öz adlı bir lise öğrencisi Çağlayan Lisesi önünde ölü olarak bulundu. Adnan Öz'ün ne zaman ve nasıl vurulduğunun otopsi sonucu ortaya çıkacağı bildirildi.

HASKÖY'DE BİR KAHVECİ ÖLDÜRÜLDÜ

İstanbul Hasköy'de duvarlara sol içerikli sloganlar yazanlara engel olmak isteyen Kemal Köse adlı kahveci grubun açtığı ateş sonucu vurularak öldürüldü.

Güneydoğu Gazeteciler Cemiyeti Başkanı

Polat: "Devlet eliyle basına yapılan saldırıları kınıyoruz"

DİYARBAKIR (ÖZEL) Güneydoğu Gazeteciler Cemiyeti Başkanı Talat Polat basına bir açıklama yaparak, HHA muhabiri Sadık Kaplan'ın bir assubay tarafından saldırıya uğramasını kınadı.

Hürriyet Haber Ajansı muhabiri Sadık Kaplan bir süre önce vilayet binası önünde teröristlerce öldürülen polis memuru Hamdi Özibek ile 8 yaşındaki kızının cenaze töreninde fotoğraf çekerken Yenişehir Merkez İnzibat Karakolunda görevli bir assubay tarafından dövülmüş, fotoğraf makinesi alınarak içindeki film çıkartılmış ve makinesi yere vurularak kırılmıştı.

Talat Polat tarafından yapılan açıklamada daha sonra şöyle deniyor: ''Amacı, sadece görevi gereği, bağlı olduğu haber ajansının abonelerine resim yetiştirmek olan arkadaşımızın bu tür çirkin bir saldırıya uğraması bizleri son derece üzmüştür. Olayı, sadece arkadaşımızın şahsına değil, yasama,yürütme ve yargı organlarından sonra 4. güç olan basına devlet eliyle yapılmış bir saldırı olarak görüyor, şiddetle kınıyoruz.''

K.MARAŞ KATLİAMI DAVASINDA KARAR YAKLAŞIYOR

Askeri Savcı 8 Mayısta esas hakkında mütaalasını okuyacak.

ADANA (ÖZEL) Kahramanmaraş katliamı davası karar safhasına yaklaşıyor. 8 Mayıs günü müdahil avukatlar esas hakkındaki iddiaları, Askeri Savcı da esas hakkındaki mütalaasını bildirecek.

Duruşmalarda bugüne kadar bütün deliller toplandı. Kamu ve savunma tanıkları dinlendi. Olay sırasında Kahramanmaraş'da görevli olan mülki ve askeri görevlilerin bilgileri alındı. Sanıklar dinlendi.

MHP'LİLERİN DURUMU

Kahramanmaraş olayları davasında katliamcıları savunan MHP'li avukatlar duruşmalar başladığından bu yana mahkeme heyetini etkilemeye çalıştılar. Etkileyemedikleri noktalarda da Mahkeme Heyetini reddetmeye kalkıştılar. En son olarak Av. Özdemir Akın, duruşma hakimi Gürsel Akbatur'un tanıklara taraflı soru sorduğunu öne sürerek reddini istemişti. Mahkeme Heyeti bu talebi işleme koymadı.

AP'LİLERİN DURUMU

AP'li avukatlar bu davada MHP'li ve MSP'li avukatlarla birlikte katliam sanıklarını savundular. Son duruşmalarda K.Maraş Barosu Avukatlarından Mehmet Onur ortak vekalet aldığı avukatlarla aralarında anlaşmazlık çıktığını belirterek davadan çekildiğini açıkladı.

KARAR YAKLAŞIYOR

24 Nisan günkü duruşmada bütün tanıklar dinlenmiş, bütün deliller toplanmış oldu. Mahkeme Heyeti müdahil vekili avukatlara ve Askeri Savcıya esas hakkındaki fikirlerini söylemeleri için söz verdi. Askeri Savcı ve müdahil avukatlar mehil isteyince duruşma 8 Mayıs gününe ertelendi.

8 Mayıs günkü duruşmada müdahil vekili avukatlar ve Askeri Savcının mütaalasından sonra Mahkeme Heyeti tanıklara söz verecek. Son söz söylendikten sonra da katliamcı sanıklar hakkında karar verilecek.

THY...

(Baştarafı 1. sayfada) tanbul'daki işyerlerinde greve geçilmiş, bu arada işverence lokavta başvurulmuştu.

Toplu iş sözleşmesi üzerindeki anlaşmazlık, personelin işe alınma ilkeleriyle ücretler konusunda yoğunlaşıyordu.

Ücretlerle ilgili konular dışında anlaşma sağlandığı öğrenildi. Türk-İş Genel Sekreteri Sadık Şide, ''Bu konular bitirilebilir hale geldi'' dedi.

Ücret ve benzeri maddi hakları belirleyen hükümlerin de kısa sürede kesinleşmesi için Ankara'da görüşmeler yapılıyor. Şide, parasal meselelerin ne zaman bitebileceği konusunda bir şey söylemenin güç olduğunu belirtti ve ''Bu görüşmeler alışılmışın dışına çıktı. Ya 2-3 gün içinde biter, ya da daha uzun sürer'' şeklinde konuştu.

Grev ve lokavtın kalkmasından sonra Türk Hava Yollarının uçak seferlerinin normal düzene kavuşması için ayrıca bakım için bir süre daha geçmesi gerekiyor..

Kahveciyi köyden süren muhtar mahkum oldu

BAYRAMİÇ (ÖZEL) Bayramiç'e bağlı Muratlar köyünden, 1977 yılında Ali Acar adlı bir köylüyü Köy İhtiyar Heyeti kararıyla sürgün eden muhtar vekili Durmuş Kenaroğlu, azalar, Osman Bayrak, Durmuş Akıncı ve Muammer Özkan, Çanakkale Ağır Ceza Mahkamesinde yapılan duruşmalar sonucu 10'ar ay hapis cezasına çarptırıldılar.

Çan ilçesinin Esiri bucağına bağlı Halilağa köyünden olan ve evli bulunduğu Muratlar köyünde yaşayan Ali Acar kendisine ait kahvehanede Ecevit'in posterini bulundurduğu gerekçesiyle Köy İhtiyar Heyeti kararıyla köyden kovulmuştu.

Olay üzerine Ali Acar'ın şikayetiyle Bayramiç Asliye Ceza Mahkemesinde dava açılmış, bu mahkeme görevsizlik kararı vererek dosyayı Çanakkale Ağır Ceza Mahkemesine göndermişti.

AP'li avukatlar, AP Çanakkale İl Başkanı İbrahim Engin ve İl Yönetim Kurulu üyeleri Tuncer Karaca ve Seyfettin Yüksel tarafından savunulan sanıklar köy ortaokulu öğretmeni MHP'li Mustafa Barlas ile birlikte, köy muhtarı İsmail Çetin'e Türkeş'in bantının çalınmasına izin vermediği için saldırmışlar ve dövmüşlerdi. Bu saldırı olayıyla ilgili davaya Bayramiç Asliye Ceza Mahkemesinde bakılıyor. Aynı kişilerin köyde birliği bozan ve halkı karşı karşıya getiren eylemleri olduğu da biliniyor.

MC döneminde kanunsuz olarak alınan 17 kişi okuldan çıkarıldı

ADANA (ÖZEL) Adana İktisadi ve Ticari İlimler Akademisine bağlı iken fakülte olan Mühendislik Fakültesine MC döneminde hiç bir yasal işlem yerine getirilmeden alınan 17 kişi, Profesörler Kurulunun 14 Mart 1980 günü ve 80/60 nolu kararıyla okuldan uzaklaştırıldı.

Komando olduğu öğrenilen kişilerin isimleri ve numaraları şöyle:

77087 Osman Çolar, 77088 Türkay Aslantür, 77089 Eyüp Kemal, 77090 Hüseyin Değirmencioğlu, 77091 Fuat Erbulut, 77092 Ali Vehbi Rauf, 77093 Mehmet Tekif, 77094 Hüseyin Usta, 77290 Mustafa Murat, 77291 Talip Güler, 77292 Ali Kılıç, 77390 Ayhan Arıklı, 77391 Zihni Mustafa, 77393 Ali Kılıboz, 77394 Namık Kemal Ahmet, 77494 Mustafa İçen, 77495 Ali Ağır.

TEK İŞYERİ TEMSİLCİSİ İŞKENCE SONUCU ÖLMÜŞTÜ

Ankara Sıkıyönetim Savcılığı, Yaşar Gündoğdu'nun öldürülmesi hakkında soruşturma açtı

Altındağ 1. Ağır Ceza Mahkemesi rapor olmasına rağmen işkenceci polisler hakkında beraat kararı verdi.

ANKARA (ÖZEL) NKARA Sıkıyönetim Savcılığının gözaltına alındıktan bir süre sonra ölen Yaşar Gündüğdu ile ilgili olay hakkında soruşturma açtığı bildirildi.

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığınca yapılan açıklamada, Yaşar Gündoğdu'nun komutanlık emrince yakalanıp gözaltına alındığı, vefatından sonra ise olaya Yenimahalle Cumhuriyet Savcılığınca el konduğu ve ''Bu olay hakkında ve gerek mağdurun ailesinin ithamı, gerekse basındaki iddialar dikkate alınarak, Sıkıyönetim Askeri Savcılığınca soruşturma açıldığı'' belirtildi.

Sıkıyönetim Komutanlığının açıklamasında ayrıca, daha önce hakkında kayıp olduğu yolunda haberler çıkan, Cemalettin Akgül'ün işlediği suçlar nedeniyle tutuklandığı belirtiliyor. Sıkıyönetim Komutanlığının açıklamasının bu bölümünde şöyle deniyor:

''Ankara'da 15 gün önce Emniyet Müdürlüğü ekiplerince alındığı ve kendisinden bir daha haber alınamadığı bildirilen Halil oğlu 1962 doğumlu Cemalletin Akgül, Devrimci Yol adlı yasa dışı örgütün Ankara Ortatepe Bölgesi sorumlusu diğer sanıklarla birlikte bu örgüt adına çeşitli eylemlere ve en son 7 Mart 1980 tarihinde Abidinpaşa Gömü Sokakta meydana gelen silahlı çatışmaya iştirak suçundan, diğer 2 sanıkla ve olayda kullanılan tabanca ile yakalanarak 9 Nisan 1980 tarihinde Komutanlıkça gözetim altına alınarak hakkında Sıkıyönetim Savcılığında soruşturma açtırılmış ve 24 Nisan 1980 günü de Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 nolu Askeri Mahkemesince tutuklanmıştır. Bu olayla ilgili soruşturmaya halen devam olunmaktadır. Bu nedenle adı geçen kişi, belli tarihte gözetim altına alınmış ve bilahare tutuklanmış olduğundan halen Mamak Özel Askeri Cezaevi Müdürlüğünde bulunmaktadır. Kaybolması veya kendisinden haber alınamaması biçiminde bir durum yoktur. Esasen gözetim altına alınan veya tutuklanan kişilerle ilgili olarak gerek Sıkıyönetim Komutanlığı Adli Muşavirliği, gerek Basın ve Hakla İlişkiler Şubesi ve gerekse Mamak Cezaevi Müdürlüğü ilgililerinden her zaman bilgi almak mümkün olduğu halde, bu yola gidilmeyerek, esası araştırılmayan ithamların yayın konusu yapılması yasalara ters düşmektedir.''

İŞKENCECİ POLİSLER BERAAT ETTİRİLDİ

2. MC döneminde Orhan Alkas adlı bir gence Ankara Emniyet Müdürlüğü 2. Şube 1. Kısımda işkence yapan polisler hakkında Altındağ 1. Ağır Ceza Mahkemesi beraat kararı verdi. Polislerin Orhan Alkas'a elektrik verdiği, falakaya yatırdıkları doktor raporuyla da tesbit edilmişti. Mahkeme, kararında, bu rapordan söz ettiği halde işkenceciler hakkında beraat kararı verdi.

Mahkemenin kararına itiraz eden Orhan Alkas vekili Avukat Hüseyin Gökçearslan Yargıtaya başvurdu. Yargıtay, mahkemenin verdiği beraat kararını bozdu. Ancak mahkeme önceki gün yapılan duruşmada kararında diretti ve ''ısrar'' kararı verdi.

Davada işkenceci olarak yargılanan polisler Sadık Biçer ve Ömer Seyhan'dı.

Altındağ 1. Ağır Ceza Mahkemesi daha önce de işkenceci İlhan Eren hakkında beraat kararı vermişti. İlhan Eren MC döneminde yaptığı işkencelerle tanınıyordu.

Hitler Almanyasında öğrenim gören Tuğal, Erdemir Genel Müdürlüğüne atandı

KDZ. EREĞLİ (ÖZEL) Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları Genel Müdürü Tuğrul Aktutay görevinden alınarak, yerine, Hitler döneminde Almanya'da öğrenim gördüğü bildirilen Muzaffer Tuğal atandı.

Muzaffer Tuğal, 1948-1961 yılları arasında Karayolları Fen İşleri Müdürlüğü görevinde bulunmuş, 1968 yılında sona eren Erdemir inşaatı müdürlüğünü yürütmüştü.

Muzaffer Tuğal'ın göreve başlamasıyla ilçede, Erdemir'e komandoların alınacağı söylentileri de yaygınlık kazandı.

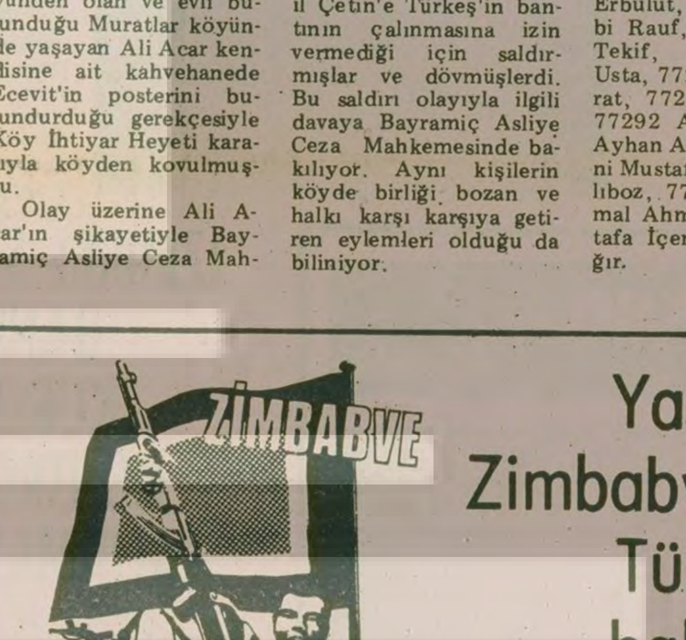

Yaşasın Zimbabve ve Türkiye halkının kardeşliği

AYDINLIK YAYINLARI

GENEL DAĞITIM: TÜR-DA
Hamam Sokak No: 4/2 Cağaloğlu/İST.

10 LİRA

MEHMET ATABERK NURİ ÇOLAKOĞLU
Kamboçya Gezi Notları
SAVAŞAN KAMBOÇYA

AYDINLIK YAYINLARI
Genel Dağıtım: TÜR–DA
Hamam Sokak, No. 4
Cağaloğlu - İstanbul

50 Lira

KAYIP— Nüfus cüzdanımı kaybettim. Hükümsüzdür.

H. Osman Arı

İLAN
İSTANBUL
4. ASLİYE TİCARET MAHKEMESİ BAŞKANLIĞINDAN
Dosya No: 977/48

Denizcilik Bankası T.A.O. vekili tarafından Mühürdar Cad. Fırat Çarşısı Kat.1 Kadıköy'de oturan Dursun Demircan aleyhine 8.641 TL.nın 19.10. 1976 tari' inden itibaren % 10 faiz vekalet ücreti ve yargılama giderlerinin ile birlikte tahsili davasının duruşmasında:

Dava, davalının gıyabında devam ettiğinden, Liman İşletmesine hitaben gönderdiği ve dosyada mevcut bulunan 19.6. 1976 tarihli dilekçesinin imzası ve muhteviyatı bakımından isticvap edilmek üzere davalıya 1. İsticvapla davetiye ilanen tebliğine ve duruşmanın 29.4. 1980 günü saat: 11.30'da icrasına karar verilmiştir.

1. İsticvap davetiyesi tebliğine yerine geçmek üzere İLANEN tebliğ olunur.

(Basın: 3053-442)

SATIŞ İLANI
ZEYTİNBURNU İCRA MEMURLUĞUNDAN
Dosya No:979/1981 T

Bir borçtan dolayı hacizli olup, paraya çevrilmesine karar verilen 232.000 lira muhammen kıymetli Bilirkişi raporuna göre 80.000.- lira kıymetindeki 76 61 32 abone nolu telefon ile 52.000.- lira kıymetindeki (4 adet çelik masa, bir adet yıldız marka pres saya presi, 2 adet singer marka dikiş makinası motorlu) eşya 29.4.1980 günü saat 11.30-12.00 arasında Görür Sokak No. 41 Davutpaşa/ Zeytinburnu'nda (ilk 15 dakikası telefon için, müteakip 15 dakika diğer menkuller) açık artırma suretiyle satılacaktır.

Birinci artırmada verilen bedel, kıymetin yüzde 75'ini bulmadığı takdirde, ikinci artırması 30.4.1980 günü aynı yer ve saatte yapılacaktır. 150 kuruşluk posta pulu gönderildiği takdirde, isteyene şartname sureti gönderilecektir.

Alıcıları, mahallinde bulunacak memura müracaatları ilan olunur.

(Basın: 3064-445)

Aydınlık
BAYAŞ Basın-Yayın A.Ş. adına (sahibi ve Genel Yönetmeni) ORAL ÇALIŞLAR

Yazıişleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S. AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O. GÜRHAN ERTÜR
Ankara Temsilcisi: DOĞAN YURDAKUL

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu - İstanbul
Tel: 26 52 44–26 61 78 İdare Tel: 26 54 37
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri
Baskı: İst. GÜNTUR
Dağıtım: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8, Kızılay Tel: 25 38 69 □ İZMİR: Özgüler İşhanı, 452. Sok. 25/3, Konak Tel: 13 10 90 – 25 25 54 □ ADANA: Atatürk Cad.113. Sok. Sefer İşhanı Kat: 3 No:16 Tel: 103 42 □ TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 39 00 □ DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı, Kat: 3, No: 30, Dörtyol Tel: 3857

YURTDIŞI BÜROLARI
ALMANYA: Burgstr. 78/ 6 Frankfurt /M 60 Tel: 0611 437 595
FRANSA: 95 Rue de la Jonguiere, 75017 Paris
BELÇİKA: 188 rue Josaphat, 1030 Brüxelles Tel: 64 72 120
İSVEÇ: Gürglin, Duvgrand 5/A, 1 tr. 17236 Sundbyberg, Tel: 08/296 628
HOLLANDA: Bildstr. 53, Utrecht Tel: 31 47 61
İSVİÇRE: Ch. des Cotes I 1020 Renens Tel: 34 21 72

ABONE ÜCRETLERİ

Yurtiçi		Yurtdışı	
3 aylık	900 TL.	3 aylık	1125 TL.
6 aylık	1800 TL.	6 aylık	2250 TL.
1 yıllık	3600 TL.	1 yıllık	4500 TL.

NOT: Yurtdışı abone ücretine gönderilen ülkeye göre uçak postası ücreti eklenir.

İLAN TARİFESİ
- Başlık yanı 4000 Tl.
- 8 hariç diğer sayfalar st/cm 900 Tl.
- 8. sayfa st/cm 1000 Tl.
- Renkli st/cm 1 700 Tl.
- Doğum, evlenme, ölüm st/5 cm 2000 Tl.
- Küçük ilanlar kelimesi 30 Tl.

22340 - 756

Burhan Günel'le

Yazar ve ödül üzerine söyleşi

Necati Güngör

● *— Son romanınız "Aksayan"ın önsözünde, "Artık ödül almalısın, yoksa bundan sonra kitaplarını yayımlayamayız" diyebilen bir yayıncıdan söz ediyorsunuz. Ve yine burada belirttiğiniz gibi, benzer sancıları daha birçok yazar çekmektedir... Kuşkusuz, savsaklanamayacak bir konu bu. İçinde yaşadığımız ortam, yazara, kitap yazmanın, kitabı yaratmanın dışında bir de onu pazarlama, hatta -belki ayıp ama- yapıtını "tezgahlama" görevi yüklemektedir. Siz bu sorun'un içinde olan, bu sancıyı çekmekte olan bir yazar olarak, bu konudaki görüşlerinizi, seriivenlerinizi, önerilerinizi anlatır mısınız? Sakıncası yoksa ad verebilir misiniz, çünkü okurlar önünde bu tür kişilerin sergilenmesinde, bilinmesinde yarar var.*

— İyi bir konuya değindiniz. Bakın ben size önce Bilgi Yayınevi patronu Ahmet Küflü'yü anlatayım. Ünlü bir tüccar bu. Yazarlarımızın çoğu tanıyor onu, okurlar da tanısınlar. Yazarlık serüvenim boyunca yaptığım en büyük yanlışlık, Küflü'nün yayınevinde kitap bastırmak oldu. Daha önce çalıştığım yayınevi, önceki iki romanımla ödül alamadığım için (!) benden umudunu kesince ve bunu da bana açıkça söyleyebildikleri için, Ahmet Küflü'ye gittim. Kitabımın yayımlanmasında güçlük çıkarmadı. (Yağmurla Giden, roman 1976.) Bir de sözleşme imzaladık. Telif ücretini kitap çıktıktan sonraki bir ay içinde ödeyecekti. İnanıp güvendim, bazı gereksinmelerim için başka yerlerden borç para buldum. Ama tüccar Küflü para ödemeye vanaşmıyordu. Mektuplar, yazışmalar... Sonuç yok Alacağıma "mahsuben" sipariş ettiğim üç bin küsur liralık kitabı da ödemeli olarak postaladı adresime. Ben de geri gönderdim tabii almadım kitapları. İki yıl kadar süren bir çekişme sonunda, noter aracılığıyla çektiğim protestonun ardından alabildiğim bu telif ücreti, ömrüm boyunca edindiğim en haklı, en "helal" paradır benim için. Bir tatlı söz, bir içten gülümseme için çoğu şeyden vazgeçebilirim. Ama iş açıkgözlüğe, paracanlılığına, sözünde durmamaya gelip dayanınca, bu tür adamların karşısında sonuna değin direnmeyi, hakkımı söke söke almayı erdemlilik sayıyorum. Bu benim genel ilkelerimden biri: İyiliklerin de kötülüklerin de altında kalmak istemiyorum.

● *— "Artık ödül almalısın" sözüne gelelim isterseniz...*

— Onu da açıklayacaktım...

● *— Bu sözlerde yazara, okura, ödül veren kurumlara yönelik bir hakaret var sanki.. Yanılıyor muyum bilmem? Yazar, ödüle aday yapıtını ortaya koyar; ödül vermek, değerlendirmeyi yapmak başkalarının işidir. Yazar, para karşılığı bir şeyi elde eder gibi, ödül alamaz ki. Yayıncılarımızın zihniyetini sergilemesi yönünden ilginç elbette; ne dersiniz?*

— Ne diyeyim Necati Güngör? Haklısın. Yanıtlamaya, ödül nedir sorusundan başlayayım. Ödül özellikle genç yazarların okurla tanışmasını, bağ kurmasını sağlayan bir araçtır. Ama bu araç, amaç olunca işler karışıyor. Yayıncısıyla, yazarıyla, bazen seçici kurul üyeleriyle ortaklaşa oluşturulan bir ayıp çıkıyor ortaya. "Artık ödül almalısın" diyebilen yayıncının "münasebetsizliğinde" üç etken var sanıyorum: a) Deneysiz, genç, unsüz bir yazar oluşum. b) Yayıncının, ödül almış kitaplardan iyi kazanç sağlamış olma deneyimi. c) "Kitabımı bas, ödül alma garantisi veriyorum!" diyen birinci sınıf tezgahtarların yayıncılar üzerinde bıraktığı izlenim... Bu konuda geniş bir araştırma hazırlığı içindeyim. Son on yıldır kimler ödül almış, nasıl almış, kimlerle hangi ilişkilere girişilmiş; doğrusu ilginç şeyler çıkıyor karşıma... Bakıyorum, dil ödülü verilmiş vatandaşın biri, daha Türkçeyi bilmiyor. Tabi ki bu hep böyle sürüp gitmeyecek... Ödül konusundaki hakaret sayılabilecek sözleri bana söyleyebilenler yanlış kapı çalmışlardı. Böyle bir şeye hem yeteneğim, hem de onurum elverişsizdi. Aksayan'ın önsözünde, onlara gerekli yanıtı verebildim sanıyorum. Kimse kınamasın, onur sorunudur bunlar...

● *— Aksayan'a gelebiliriz artık.*

— Evet, gelebiliriz.

● *— Bu romanın bildirisinden söz eder misiniz biraz? Hepsinden önce, ben size, romanın baş kişisi Turan'ın sevgisizliğini, uyumsuzluğunu sormak isterdim. Önceki romanlarınızda göze çarpmayan bir nitelik bu. Ne dersiniz?*

BURHAN GÜNEL

— Aksayan'ın bildirisi.. Romanın bildirisidir diyebileceğim şey şu: Toplum ve birey olarak sürekli değişim içindeyiz. Bunu, bir bakıma çağına tanık olma açısından, bir bakıma da insandaki değişimi araştırma amacıyla yakından izliyorum. Ve bu değişim, günümüz koşullarında iyiye doğru değil, kötüye doğru gelişiyor. (Sonunda elbet iyi doğacak, bunu biliyoruz.) Bir yozlaşmadır gidiyor. Bu yozlaşma, toplumun bireylerine bulaşmıştır, bizim dışımızda bir olgu değildir. Bir yandan buna direnirken öte yandan paçamızı kaptırmışızdır. Çoğumuz, paçadan öte, girtlağımıza kadar girmişizdir pisliğin içine. Bunu görüyoruz, yaşıyoruz. Ve bundan kurtulabildikçe seviniyor, onur kazanıyoruz. Bu yozlaşmaya kapıldıkça da bunalıma düşüyoruz. Bunalıma düşmek ise, iyiyi güzeli, doğruyu görüp de uygulayamayan kişilerin dramını oluşturuyor. İşte benim romanın baş kişisi Turan böyle biri. Romanın bildirisi ise, her yozlaşmanın bir arınmayı getirdiği, doğurduğu gerçeğinin içindedir sanıyorum. Turan kurtulamıyor. Ama çürümeyi yaşıyor, görüyor, duyuyor. Peki, Turan'ı hazırlayan koşullar diyebilirsiniz, onlar neler? Turan hazır tip bence. Yani ille de bir adamın nasıl devrimci, nasıl dönek, nasıl şu, nasıl bu olduğunu geçmişine uzanarak, hatta kalıtım sorunlarına eğilerek anlatmak zorunda mıdır yazar? Böyle bir değişmez kural var mı? Bu toplum Turan'ı hazırlamış. Ben de romanımda onu bu hazır haliyle anlattım. Romandaki öbür tiplere de bu anlayışla yaklaştım. Turan'ın sevgisizliğine gelince... Kendini sevemiyor ki başkalarını sevebilsin. Son kerte gerçek bir tip olmasına karşın, sonunda tükenmesi açısından bu toplumun ve bu yozlaşmanın kaçınılmaz sonunun simgesidir aynı zamanda. Eskinin, bozulanın ölümü, yeninin doğumu. Turan'ın intiharı böyle değerlendirilsin istemiştim, ama alışılmış kalıpların dışına çıkamayan kimilerinden bu yaklaşımı beklemiyorum. Turan son tahlilde olumsuz bir tip sayılabilir. Olumlu bir tipin toplumla ve kendisiyle çekişmesini anlatabilirdim, çok da kolay olurdu bu. Birçok yazar yaptı, yapıyor bunu; ben tersini, zor olanı yapmaya çalıştım, bazı eleştirileri de göze aldım en baştan. Olumsuzdan yola çıkıp olumluyu aradım Aksayan'da. Toparlarsam, Turan toplumdaki yozlaşmanın örneği olurken, arayışıyla, duyarlığıyla, erişemediği güzelliğiyle insandaki gizli cevherin de örneği olmaktadır.

● *— Roman ve hikayelerinizin tümünü gözününde tuttuğumuzda çocukların hemen hepsinde var olduğunu ve yazar olarak sizin çocuklara daha bir umutla baktığınızı görüyoruz. Bu saptamaya katılır mısınız? Katılıyorsanız, nedenlerini de anlatır mısınız?*

— Elbette. Çok iyi saptamışsınız. Çocuklara umutla, güvenle bakıyorum. Çocuk her şeydir. Hem bugün hem de yarındır o. Kişilik çocuklukta oluşuyor, biliyorsunuz. Çocuk, çekirdektir. En önemlisi de, insanın bozulmamış halidir. Bu nedenle, çocuğa çok önem veriyorum. Bu arada bizim toplumumuzun, çocuklarımız kadar ezilen kadınlarına da önem veriyorum, yer veriyorum yapıtlarımda.

● *— Şimdilerde yeni bir hikaye kitabınız yayımlandı. Biraz da bu yeni kitaptan konuşalım isterseniz...*

— Evet, "Başka Bir Yaz" adındaki öykü kitabım çıktı. Az önce değindiğim gibi, temelinde çocuk var bu kitabın da. Öyküler birbirini bütünlüyor. Çocukluktan başladım, ilk gençlik ve erginlik çağı olmak üzere üç ayrı bölüme ayırdım kitabı. Bu kitap, çocukluğa bir güzelemedir aslında. Büyük ölçüde kendi çocukluğumun izlenimlerinden yararlandığım öyküler var Başka Bir Yaz'da. Bu özelliğinin yanı sıra, gecekondu gerçeğini, kentleşme olgusunu ilişkilerle, küçük olaylarla vermeye çalıştım. Ama ön planda hep, düşünen, çevresini ve kendisini kavramaya, anlamaya çalışan, yarını araştıran insan var. Bu toplum ilişkileri içinde kendine bir çıkış yolu arayan, dünyaya ve kendisine sorular yönelten insanın öyküleri bunlar. On yıldır üzerinde sabırla çalıştığım öyküler. Yazdığım yüz otuzu aşkın öykünün içinden seçtiğim on üç tane çalışmadan oluşuyor Başka Bir Yaz. Bu sayılar, kitap hakkında bir fikir verebilir sanıyorum.

● *— Özellikle üzerinde durmak istediğiniz bir nokta var mı?*

— Var. Yine ödül konusu. Daha şimdiden, bir hanımın ödül alacağı söylentisi çevreye yayılmış durumda. Özellikle seçicileri zor durumda, zan altında bırakıyor bu tür söylentiler. Ayıp oluyor. Bu tür ilişkilerin onurlu olmasını diliyorum. Yoksa, inanıyorum ki, bunları açık seçik sergileyecek biri mutlaka çıkacaktır.

● *— Teşekkür ederiz açıklamalarınıza.*

Tiyatro ve sergilerde bu hafta

TİYATRO

İSTANBUL ŞEHİR TİYATROLARI

● HARBİYE, Muhsin Ertuğrul Tiyatrosu: Çarşamba, perşembe, cuma 21.00 cumartesi 15.30-21.00, pazar ise 15.30-18.30 seanslarında Musahipzade Celal'in Balaban Ağa. Yön.: Feridun Karakaya.

● FATİH Tiyatrosu: Çarşamba 21.00 ve pazar 15.30-18.30'da Fakir Baykurt'tan uyarlanan Tırpan. Yön: Taner Barlas. Perşembe, cuma, 21.00 ve cumartesi 18.30-21.00'de Karar 71. Yön: Burçin Oraloğlu.

● TEPEBAŞI Deneme Sahnesi: Çarşamba perşembe, cuma günleri 18.30 ve cumartesi 15.30'da Peter Weiss'in Salozun Mavalı. Yön: Çetin İpekkaya Pazarları 15.30'da Miograd Bulatoviç'in Godot Geldi. Yön: Macit Koper.

● ÜSKÜDAR Tiyatrosu: Çarşamba 21.00 ve pazar 15.30'da Ülker Köksal'ın Yollar Tükendi. Yön: Ergin Gürmen. Perşembe, cuma 21.00, cumartesi 15.30-21.00'de Adnan Giz'in Babanın Gorilleri. Yön: Zihni Küçümen.

● KADIKÖY Tiyatrosu: Çarşamba ve pazar 15.30'da Aziz Nesin'in Atmasyonya Berberi. Yön: Rauf Altıntak. Perşembe, cuma 19.00, cumartesi 15.30, 19.00'da Fazıl H. Çorbacıoğlu'nun Erkek Satı. Yön: Nedret Güvenç.

DEVLET TİYATROLARI

● İSTANBUL Atatürk Kültür Merkezi Büyük Salon'da bugün matinede Kafka'dan Duruşma sergileniyor. Oda Tiyatrosunda salı ve çarşamba akşamları Paul Zindel'in Kadife Çiçekleri var.

● ANKARA Büyük Tiyatro'da bugün matine ve suarede Friedrich Durrenmatt'ın Beşinci Frank'ı, salı akşamı Orhan Asena'nın Hürrem Sultan'ı var... Küçük Tiyatro'da Elif Ana'nın temsilleri sürüyor. Yeni Sahne'de bugün Arbuzov'un Söz Veriyorum, salıdan itibaren Sabahattin Kudret Aksal'ın Bay Hiç ve Sonsuzluk Kitabevi izlenebilir.. Altındağ Tiyatrosunda ise Nezihe Meriç'in Öyle Bir Nevcivan'ı sergileniyor.

● İZMİR Tiyatrosunda bugün ve hafta boyunca Slawomir Mrozek'in Sığıntılar'ı sunuluyor.

● BURSA Tiyatrosunda Eugène Ionesco'nun Kral Ölüyor adlı yapıtını bugün ve hafta içinde izleyebilirsiniz.

● ADANA Tiyatrosunda Turgut Özakman'ın Reşat Nuri'den oyunlaştırdığı Sarıpınar 1914, bugün matinede son kez sahneleniyor.

● ERZURUM Tiyatrosunda Musahipzade Celal'in Pazartesi-Perşembe adlı oyununun gösterileri bugün, salı ve çarşamba akşamları.

ANKARA HALK TİYATROSU

● Ankara Halk Tiyatrosu, Menekşe Sinemasında, çarşamba 18.30'da Erol Toy'un Meddahını (Sunan: Erkan Yücel), cumartesi 18.30'da Gogol'un Bir Delinin Hatıra Defteri'ni (Sunan: Mert Egemen) sahneliyor.

SERGİ

İSTANBUL

● BALABAN'ın Taksim Sanat Galerisindeki resim sergisi 7 Mayısa dek izlenebilir.

● CAFER BATER'in, Beyoğlu Ümit Yaşar Sanat Galerisindeki resim sergisi 3 Mayısa dek açık kalıyor.

● MEHMET GÜLER'in Tünel Bedri Rahmi Sanat Galeresindeki resim sergisi 3 Mayısa dek sürecek.

● Devrim ERBİL'in Tünel Galata Sanat Galerisinde açtığı resim sergisi 24 Mayısa dek açık kalacak.

● TAYFUR SANLIMAN'ın Nişantaşı Akbank Sanat Galerisindeki resim sergisi 7 Mayısa dek izlenebilir.

● ZÜHTÜ MÜRİDOĞLU'nun heykel sergisi Kurtuluş Galeri Baraz'da 3 Mayısa dek sürecek.

● MENGÜ ERTEL'in "Aktörlük Hakkında Aykırı Çizgiler" başlıklı sergisi, Tünel Kültür-Sanat Evinde sürüyor.

Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Sinema ve Fotoğrafçılık Kolunun Mimar Sinan Salonunda açtığı "Sinema Afişleri Sergisi" 7 Mayısa dek gezilebilir.

ANKARA

● RUZİN GERÇİN'in resim sergisi, Evrensel Sanat Galerisinde 3 Mayısa dek izlenebilir.

● NECLA ÖZBAY ÖZDEMİR'in Yenişehir İş Sanat Galerisindeki resim sergisi 2 Mayısa dek açık kalıyor.

İZMİR

● FAHİR AKSOY'un Vakko Sanat Galerisindeki sergisi 3 Mayısa dek sürüyor.

günün sanat olayları

GÖSTERİ

● ANKARA İtalyan Kültür Merkezinde, 19.30'da Mauro Bolognini Toplu Gösterisinin son filmi olarak 1976 yapımı Eski Merdivenler gösterilecek. Filmin başrollerinde M. Mastroianni, F. Fabian ve Lucia Bose var.

OPERA

● İSTANBUL Atatürk Kültür Merkezi Sinema Salonunda, 14.30'da Benjamin Britten'in çocuk operası Bir Opera Yapalım izlenebilir.

halkbilim

Hazırlayan: Hasan Demirel

HALK DANSLARIMIZ

Bir ulusun, maddi ve manevi kültür yaratımları, o ulusun ekonomik ve toplumsal temelden kaynaklanan düşünce duygu ve inanç "dünyasını" yansıtır. Bunların bir bölüğü olan türküler, hikayeler, masallar, destanlar, şiirler, oyun ve danslar ise bu çok renkli "dünyanın" en renkli öğeleridir.

Halk dansımız bu renkliliğin içinde hepimizin tanıdığı, bildiği bir alandır. Hemen hepimiz düğünlerde, bayramlarda kolkola girip halay çekmiş, hora tepmişizdir. Bu kadar yakından tanıdığımız oyunlarımızın, danslarımızın doğup gelişmesine kısaca göz atalım.

DANSIN KAYNAĞI

İnsanlığın ilk yarattığı sanat koludur dans. Bugün dansı, ilk insanların mağara duvarlarına çizmiş oldukları resimlerden yararlanarak açıklayabiliriz. Bu resimlerden anlayabildiğimiz kadarıyla insanoğlu konuşmaya başlamadan çok önceleri dans etmeye başlamıştır. Örneğin bu resimlerin bazılarında başarılı bir avdan sonra duygularını sevinerek, zıplayarak ifade eden insanların figürleri, motifleri vardır. Ayrıca bugün halâ Afrika-Amerika ve Avustralya'da yaşamlarını ilkel bir şekilde sürdürmekte olan kabilelerin danslarını inceleyerek de bir fikir sahibi olabilmekteyiz.

İlkel insanlar doğum, ölüm, hastalık, gündüz, gece, rüzgar, yağmur, doğanın güzelliği, mevsimlerin değişmesi gibi olayların nasıl meydana geldiklerini açıklayamıyorlardı. Avda başarılı olmak, çok çocuk sahibi olmak, istediği kadar yiyecekbulmak, hayvanlarının ve toprağının verimli olması gibi istekleri vardı. Anlayamadıkları olaylar meydana geldiği zaman, duydukları korkuyu ve duygularını ifade etmek için konuşamıyorlardı. Çünkü ağızlarından çıkan sesleri henüz düzenleyerek bir dil haline getirememişlerdi. Bundan dolayı çeşitli duygu ve düşüncelerini ancak vücut hareketleriyle belirtiyorlardı. Rüzgarda sallanan ağaçların, düzgün adımlarla koşan hayvanların, hızlı uçan kuşların etkisiyle ritmik hareketler yapıyorlar, dönüyorlar, zıplıyorlar, ellerini gökyüzüne kaldırıp eğilip, kalkıyorlardı. Yine doğadaki seslerin etkisiyle ellerini çırpıp bağrıyor ve ağaç gövdelerine vurarak vücut hareketlerine eşlik eden ritmli sesler çıkarıyorlardı. Bunlar sayesinde de hem toplumsal yaşamlarında doğaya karşın denge hem de aralarında iletişimi sağlamış oluyorlardı. Aslında ilkel insanların yaşantılarının büyük bölümü dans ederek geçiyordu. Çünkü dans bir çeşit büyü görevi de görüyordu.

Bu ilk çağ danslarını ikiye ayırabiliriz.

1- Dinsel danslar: Bunlar hastaları iyileştirmek, yiyecek bulmak, kötü ruhları kovmak, cinlere, perilere karşı güçlü olmak ve ilahlara tapınmak için yapılan danslardır.

2- Kutlama dansları: Bunlarda doğumları, evlenmeleri, savaşta kazanılan başarıları, ürün bolluğunu, av başarısını, kutlamak için yapılan danslardır.

DANSLARIN GELİŞMESİ

Toplumların ilkel yaşamdan, sınıflı toplumlara doğru gelişip, uygarlık içinde yol almasıyla birlikte insanların anlayışları da değişti. Artık danslar insanların topluca oynadıkları ritüeller yerine bir sanatçılar grubunun sergiledikleri oyunlar haline gelmeye başladılar. Toplumda dans edenlerle onları seyredenler oluşmuştur. Daha sonraki dönemde ise danslar sınıfların saflaşmasına göre karakterize olmuşlardır.

ÜLKEMİZDE DANS VE HALK DANSLARIMIZ

Ülkemizde geniş bir alana yayılmış bulunan halk danslarımız çeşitlilik gösterirler. Anadolu insanının duyuş, düşünüş, tepki ve isteklerini yansıtan halk danslarımız geniş insan çoğunluğumuzun da ortak yaratımlarıdır. Oyunlardaki figürler, ezgiler, söylenen türkü ve ağıtlar bize Anadolu insanının coşkusunu, cana yakınlığını, tutkusunu yansıtır. Toplumsal hayatın her alanında omuzomuza olan kadın ve erkeğin birlikteliğini simgeler, danslarımız. Ve yine danslarımız doğayı değiştirmeye çalışan nasır elli, yanık tenli Anadolu köylüsünün bu kutsal uğraşısını da betimler. Urfa'nın Kımılında, Adıyaman'ın Galuçunda, zehirli ot ve bitkilere, Sivas'ın İş Halayında, doğaya karşı mücadelesini, samahlarında, turnalara Silifke'nin Kekliğinde kekliğe öykünmeyi izleriz. Van'ın Lizanında, Elazığ'ın Çayda-çırasında lirik aşka destanını, Erzurum'un Köroğlusunda, Bitlis'in Melafanında yiğitlik ve koçaklamasını seyrederiz. bu yaratımlar bize eski Anadolu uygarlıklarını da anımsatır.

Bütün bu zenginlikler kendi içinde de belirli karakteristik ayrılıkları ve farklılıkları beraberinde getirir. Halk danslarımız şu şekilde bölgelenirler: 1-Halay bölgesi, 2- Bar bölgesi 3-Kaşık bölgesi, 4- Horon bölgesi 5-Karşılama bölgesi. 6-Zeybek bölgesi.

Önümüzdeki haftalarda bu bölgelerimizin danslarını anlatmaya, tanıtmaya çalışacağız Halkbilim köşemizde...

TV'de HABER YORUM MAGAZİN

Bir günde 3 film birden

13.37 — **Yaşadığımız Dünya**

Kaptan Cousteau yine ekranda

Belgeseı dizinin bugünkü "3. Kıyı İstasyonu" adlı bölümünde Kaptan Causteau ve arkadaşlarının bir serüveni anlatılıyor. Monoko kıyılarında 100 metrenin altında bir derinlikteki istasyonda, altı kişilik ekibin 27 gün süren yaşamı ve çalışma koşullarını izleyeceğiz.

14.55 — **Tatil gününde kira sorunu**

Tatil Günü'nün bu haftaki Pazar Postası "Kira sorunu"na ayrıldı. 14.55'de başlayan Tatil Günü programında Nevin Akol'un üç türküsünden sonra çocuklar için Muppet Show yayınlanıyor. 15.35'de Pazar Postasından sonra 15.45 Soap Factory, ardından Meral-Zuhal ikilisi üç parçayla ekrana geliyor.

16.15'de yayına giren Sağlık köşesinde bu hafta konu hamilelikte korunma yöntemleri.

16.45'de Türk Sanat Müzigi sanatçısı Tahsin Uslu üç şarkı söyledikten sonra çizgi film Temel Reis yayınlanıyor.

Tatil Gününün spor bölümünde ise Beşiktaş-Trabzonspor, Fenerbahçe-Kayserispor, Altay-Bursa spor maçlarından özetler verilecek. Programda ayrıca Almanya'dan futbol adlı eğitici bir film gösterilecek.

22.40 — **İnsanlar Yaşadıkça**

Prewitt için vur-emri çıkarılır

Uç gecedir peşpeşe gosterilen mini dizinin 4. ve sonuncu bölümünde Prewitt Maggio'ya yapılanları unutamaz ve hapiste yapılanların tek tek intikamını alır. Ama kışlaya donemez, artık asker kaçağıdır. Japonlar Hawai'ye saldırırlar ve görüldüğü yerde vur emri vardır.

Musevi asıllı, şarkıcı aktör Zero Mostel, Damdaki Kemancı oyunuyla başarısının zirvesine çıkmıştı.

Petrol kralı Ewing'lerin büyük oğulları J.R. en gerçekçi rolü oynuyor.

12.05 — **Tatil Sineması**

JAPONYA MACERASI

Yönetmen: Alex March
Oyuncular: Zero Mostel, Bradford Dillman, Keiko Kiski
Yapım yılı: 1969

Casus filmlerinin bir taşlaması niteliğindeki filmde ünlü bir oyuncu var. Damdaki Kemancı'nın hem müziğini yapan hem de başrolünde oynayan Zero Mostel" Japonya Macerası'nda bir profösörü canlandırıyor.

KONUSU

Bir Profesör hem konuşan hem yürüyen hatta Japon güreşi bile yapabilen bir kukla yaratır. Buluş hemen yankı bulur, birçok ajan peşine düşer. Profesör kaçırılır. Ama oyun içinde oyun vardır.

20.45 — **Dallas**

Ewing Ailesinde yeni skandal

Dizinin bugünkü bolümünde petrol dünyasında önemli bir yeri olan Ewing ailesinin yeni bir skandalı ortaya çıkıyor. Ewing'lerin büyük oğlu sekreterinden başka, zaman zaman evli kadınlarla birer gecelik ilişkiler kurmaktadır. Bu kadınlardan bazılarının kocaları J.R.'nin karısından ve ailesinden intikam almak için Ewinglerin evine baskına giderler

MEHMET SEYDA/Roman — ÜŞÜTÜKLER 27

Bir tank, iki tank, birkaç roket az gelir, vız gelirdi ona

Bu yüzden içi içini yiyor, surat asıyor, dahası; aşağı kattan, havanın oynaklığına uygun biçimde *"Hamsi koydum tavaya - Başladı oynamaya"* şarkısının ezgisi yükseldikçe, havaya da tavaya da kalayı basıyordu. Kim ki *"Canım!"* diyene *"Canın çıksın!"* der; nerede ki işler tümüyle laçkalaşır ve tüm görevliler ipe un serer; kim ki birisini durup dururken yumruklar, makinalıyla tarar ve yerlerde sürükler; bilinecekti ki, Cılk Kamber'in kendisi değilse bile *"ruhu"* oradadır. Mallar ve canlar tam güvenlik altındadır.

Geçmiş ve artık masal olmuş zamanlarda da imparatorluk zayıflayıp Yeniçeriler ötede beride kazan kaldırdıklarında, galiba ki 1619'larda, Yeniçeri subaylarından Bekir Subaşı ile azaplar ağası Mehmed Kamber adlı birisi bu kenti ele geçirmişti. İmdi, acaba, tarih bir *"tekerrür"* müydü? Sıkışık günde, dar zamanda bir Kamber daha gelmişti Bağdat'a. Ama bu kez gelen bir başka Kamber'di. O Mehmed Kamber'se, bu Cılk Kamber'di. Ve Cılklığını ulıorta, rastgele kullanmazdı. Tutumlu, dikkatli davranırdı. Karşısına geçip de diklenenlerin ömürleri uzun olmaz, bir yerde tükenirdi. Yaşayanlarsa, ancak onu yakından görmeden, tanımadan, bilmeden yaşarlardı. Ama şimdi görseler çok şaşarlardı. Neden derseniz, uçakta çıtı pıtı hostesin koşturduğu abur cuburu *"Agop'un kazı gibi"* yutmuş, biraz sonra alttan üstten giderek uçağın içini leşe döndürmüş, arabada kendini güç tutmuş, otelde tam üç saat döşekte ayakyolu arasında mekik dokumuş, hatta bir aralık bunun bir zehirlenme olduğunu anlamakla tüm umutlarını tüketerek sevdiklerinin ruhuna hatim indirmiş ve dualar okumuştu.

Beyin tırmalayan o soru gene: Acaba geç mi kalmıştı, erken mi gelmişti?

CIA aracılığı ile Amerika'dan özel olarak aranılmış, telefondaki tarazlı ses: *"Ben Nuri Sait Paşa'nın Başyaveriyim. Hemen Irak'a gelin.."* demişti. Telefon bağlantısı birden kesilivermişti. Uçaktan inince duyduğuna göre, Nuri Sait Paşa ve Kral Faysal öldürülmüştü.

Neyse ki ölenle ölecek değildi. Hazırlıklara girişti.

"İpimle kuşağım.." dedi.

İpiyle kuşağını buldu.

"Eskiden serttim, şimdi amma yumuşağım" dedi.

Demesiyle, cop, mitralyöz, altı patlar ve Brovnik-Beretta gibi gereçlerini teker teker ceplerine indirdi. Bunlar ceplerine indi mi, bir silah deposu durumuna girdi mi, kimsenin kendisine kafa tutamayacağını çok iyi bilirdi. Bu sırada, eski deyişle, bir *"lahza-i tevakkuf ve tereddüt"* geçirdi. Şundan ki, yazın çölde uzun olurdu akşamlar. Arap, *"Ya leyl!"* (Ey gece!) diye başlar, geceye övgüler düzer, gene de şippadak getiremezdi. Dakikalar yıl uzunluğundaydı. Ne yapsındı? Yabancı bir ülkede, bir kentte, gün ışığında ortaya çıkarak boy gösterisi mi?

Giyinip kuşanmışken, çaresiz, soyunup dökündü yeniden. Hem, nesine yetmezdi ondaki demir yumruklar? Doğru doğru, dosdoğru; salı gecesi Prag'da trafiği tıkayan bir panzer tankına çatmış, kafası kızarak o tanka bir yumruk patlatınca, acınası tank ana cadde üzerinde iki taklak atmıştı. N'olacak, sözü mü olur? İnsanı Tanrı yaratır, tankı ise kul yaratmıştı. Şuncağızdan şu çıkar ki, bir tank, iki tank, birkaç roket az gelir, vız gelirdi ona. Yanında neydi Zaloğlu Rüstem? pireydi. Neydi Deccal? ya tellal ya deveydi. Neydi sırta vurulan? semerdi. Eşek neydi? berberdi. Neydi Azrail? kılıç artığı bir cambazdı. Nitekim, Hırtoğlan olmasa da başkası olsa, fıldırfış gözlerini nehrin durgun sularına dikip, karanlığın bastırmasını böylesine inatla kollamazdı. *"Genel Hava Durumu Genel Müdürlüğü"*ne ikide birde telefon açıp, *"Daha gece olmayacak mı?"* diye sormaz, sol gösterip sağ çakmazdı.

Genel Müdürlükten:

—Kim istiyor bunu? diye ağız aradılar.

Kısa kesip:

—Büyükleriniz .. dedi.

DEVAM EDECEK

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

■ Kasabada tam hakimiyet kurmak gerekiyordu. Tıpkı Yozgat'ta olduğu gibi. Amaç Yozgat'ın da içinde bulunduğu bir «kurtarılmış bölgeler» çemberi yaratmaktı. Alaca da bu çemberin içine alınıyordu

■ MHP'liler Alevi-Sünni çatışmasını körüklemek için Sünni olan AP İlçe Başkanını kurşunladılar. Olaydan sonra da «Alevi komünistler AP İlçe Başkanını kurşunladılar» diye propaganda yaptılar

MHP'nin "kurtarılmış kasabası": Alaca

Alevi-Sünni çatışmasını körüklemek için MHP'liler kışkırtma faaliyetlerine önce okullarda başladılar. Alaca Lisesinde Alevi öğrencilere yapılan baskı tehdit ve saldırılar, öğrencilerin okuldan uzaklaşmasına ve okuyamamasına sebep oldu. Çoğu okulu terketmek zorunda kaldı.

HAMDULLAH YANIK

"SAĞ-Sol" değil, Alevi-Sünni düşmanlığının her geçen gün arttıtığı Alaca'da insanlar suskunluk içinde... Otobüsten iner inmez öğretmenlerin, memurların dövüldüğü Anadolumuzun bu kasabası, MHP'lilerce "kurtarılmış bölge" ilan edilmiş. Aradan dört yıl geçmesine rağmen, hiç kimse kasaba halkının dertleriyle, sorunlarıyla ilgilenmemiş. Zorbalardan çekinen vatandaş tanıklık yapmaya, "saldırıya uğradım" demeye bile korkar hale getirilmiş. Ama yine de bazı resmi kuruluşlar halkın yanında yer alıyor ve zorbalara karşı direniyor. Bunlar da susturulduğunda kasaba tamamen MHP'li saldırganların denetimi altına girecek.

ON YIL ÖNCE SİLAHLI SALDIRIYA KATILAN BELEDİYE BAŞKANI

ÇORUM iline bağlı olan Alaca ilçesinin Belediye Başkanının "ünü" 1970'lere dayanıyor. Ankara Gazi Eğitim Enstitüsünde okuyan Adnan Adıvar, okulda silahlı bir saldırıya katıldıktan sonra, Konya Selçuk Eğitim Enstitüsüne kayıt yaptırdı. Ve buradan mezun oldu.

1977 yılında öğretmenlikten istifa ederek, Alaca'da Belediye Başkan adayı oldu. Eski Belediye Başkanı CHP'liydi. Ancak seçimlerde CHP ilçe örgütü ikiye bölündü. Eski Belediye Başkanı seçimlere bağımsız olarak katıldı. CHP İlçe Örgütü de ayrı bir adayla seçime girdi. Sonuçta CHP'nin oyları bölündü ve MHP'nin adayı Adnan Adıvar 1050 oyla Belediye Başkanı oldu.

Kasaba halkının başına ne geldiyse, Adnan Adıvar'ın Belediye Başkanı olmasından sonra geldi.

Caddelere Belediye tarafından "Başbuğ", "Ergenekon" gibi adlar verildi. Belediye binasının altında bulunan adliye binası soyularak 12 tabanca çalındı. Bunlar bilinen son olaylardır.

İlçenin içinde Sünni vatandaşlar çoğunluktaydı. Sünnileri kazanmak için, Alevi düşmanlığının körüklenmesi gerekiyordu. Bu yolla taraftar kazanılacak ve kasaba "kontrol" altına alınacaktı.

ÖĞRENCİLER OKUMA HAKKINDAN MAHRUM EDİLİYOR

MC hükümeti döneminde ise okuyan çok sıyada öğrenci çeşitli yollarla kandırılmıştı. Belediye seçimlerinde bu gençlerin ailelerinin MHP'ye oy vermeleri de sağlanmıştı.

Kasabada tam bir hakimiyet kurmak gerekiyordu. Tıpkı Yozgat'da olduğu gibi. Amaç Yozgat'ın da içinde bulunduğu bir "kurtarılmış" bölgeler çemberi yaratmaktı. Alaca bu çembere dahildi.

İşe okullardan başlandı. Lise ve ortaokulda okuyan ne kadar Alevi ailelerinin çocukları varsa, birer birer dövüldü.

Bu yıldırma politikası etkisini yavaş yavaş göstermeye başladı. Alevi olan aileler çocuklarını okula göndermez oldu. Sonunda tasdiknamesini alan öğrenciler çeşitli il ve ilçelerdeki okullarda okuma fırsatı aradılar. Doğup büyüdükleri memleketlerinde ailerinin yanında haklarını kullanamıyorlardı.

MHP'li komandoların okullarda uyguladığı bu politika yurttaşlar arasında gerginlik yarattı. Alevi-Sünni düşmanlığı karşılıklı olarak arttı. Birkaç sene önceye kadar iç içe aynı kahvede, aynı lokantada oturan vatandaşlar birbirlerini düşman görmeye başladı.

ÇATIŞMA YARATMAK İÇİN KIŞKIRTMALAR ARTIYOR

ALEVİ yurttaşların lisedeki çocuklarının dövülmesi ve okula alınmaması geniş çaplı bir Alevi-Sünni çatışmasını yaratamamıştı. Oysa bu düşmanlık yaratılmadan Sünni kesimin kazanılmasız ordu. MHP'liler amaçlarına ulaşmak için kışkırtma ve tertipler düzenlediler. Sünni olan AP İlçe Başkanını kurşunladılar. Olaydan sonra propagandalar başladı. "Alevi komünistler AP İlçe Başkanını kurşunladı" Oysa ne solun ne de Alevilerin AP İlçe Başkanını kurşunlayacak güçleri yoktu. Nitekim bu gerçeği saldırıya uğrayan AP İlçe Başkanı da çeşitli kişilere söyledi ve saldırının "sağ"dan yapıldığını ima eden sözler kullandı.

Tertipler devam etti. İlçe merkezine yakın bir yere "sol" sloganlar yazılı bombalı pankart astılar. Pankart gece asılmıştı. Alevi ve solcu yurttaşlar bırakın bombalı pankart asmayı, gece sokağa bile çıkamıyorlardı. Üstelik bombalı pankart MHP'lilerin yoğun olduğu bir yere asılmıştı.

Son tertip 2 Nisan günü gerçekleştirildi. Mehmet Solak adlı bir taksi şoförü arabasına binen üç kişi tarafından kaçırıldı ve cesedi bir gün sonra arabasının bagajında bulundu. Lakabı "Güzel" olan Mehmet Solak Aleviler arasında sevilen bir kişiydi. Olayla ilgili olarak Yaşar Özbek adlı bir MHP eğilimli gözaltına alındı. Olayın esas faili olarak da Ülkü Ocakları üyesi Mustafa Özavcılı aranıyor. Özavcılı, sol eğilimli bir öğrenciye tabanca çekmekten Çorum Cezaevinde yattı. Cezaevindeyken adam öldürmeye tam teşebbüsten hükümlü komando Mustafa Seyrek'in kaçmasına da yardımcı oldu.

Alevi mezhepten yurttaşlara karşı girişilen saldırılar ve tertipler, MHP'ye Sünni kesim arasında belirli oranda güç kazandırdı. CHP'ye oy veren Sünni mezhepten yurttaşlar olaylar karşısında sustular. Bir kısmı da MHP'lilerin propagandasıyla Alevilere karşı bir tutum içine girdiler. MHP isteğini bir ölçüde gerçekleştirmişti. Ama tam bir hakimiyet kuramamıştı. MHP'ye karşı direnen az da olsa bir grup yurttaş ve bazı yetkililer var. Bunlar altedildiğinde Alaca ilçesi tam bir "kurtarılmış bölge" olacak ve "çember"e dahil edilecek.

■ MHP'li Adnan Adıvar'ın Belediye Başkanı olmasından sonra, caddelere Belediye tarafından «Başbuğ», «Ergenekon» isimleri verildi

MHP'nin bölücü faaliyetleri Çemişgezek'te gerginlik yaratıyor

■ Alevi yurttaşlar Elazığ otobüs garajlarına komandoların saldırısı yüzünden giremiyor

■ Komandolar yurtsever bir öğretmenin ve Alevi bir yurttaşın evini bombaladılar

ELAZIĞ (ÖZEL)

ÇEMİŞGEZEK ilçesinde, Alevi ve Sünni yurttaşlar yıllardır kardeşçe yaşamış, birbirlerinin dertlerine ortak olmuş, sorunlarına birlikte çare aramış, acı ve tatlı günlerini birlikte geçirmiş, huzurlu bir ortam içinde yaşayabilmişlerdir.

Son günlerde MHP bu ilçeye de el attı, Alevi ve Sünni yurttaşları birbirine düşüren kışkırtıcı faaliyetlerine hız verdi. Özellikle Sünni kesimdeki gençleri aldatarak, Aleviler üzerine saldırtıyor.

Çemişgezek, Elazığ'a yakın olduğu için, halk sık sık bu kente gidiyor. MHP'nin aldattığı bazı Sünni gençler, Elazığ'a giden Alevileri takip ederek orada saldırıyorlar. Bu saldırılarında ilerici ve yurtsever kişileri esas hedef alıyor, demokrat öğretmenlerin ilçeden gitmelerini sağlamak için ellerinden geleni yapıyorlar. MHP'liler takip ettikleri bir öğretmeni bıçaklayarak komalık ettiler.

Elazığ'da otobüs garajlarında yoğunlaşan MHP'liler, burasını "kurtarılmış bölgeleri" haline getirmişlerdir.

Elazığ'da Alevi yurttaşlar, garajlara giremez, istedikleri arabalara binemez durumdalar. Arabaların ve garajların ayrılması, yurttaşların ikiye bölünmesi anlamına geliyor. MHP'lilerin istediği de budur.

Sünni kesim içinde Alevi düşmanlığı körükleyen MHP'lilerin yaptıklarından Sünni yurttaşlar da huzursuz oluyorlar, onlara karşı tepki duyuyorlar.

Bu tepkilere aldırmayan komandolar, saldırılarına devam ettikçe halktan daha çok tecrit oluyorlar.

3 Nisan 1979 günü, MHP'lilerin saldırılarına cevap olarak Yaşar Uytun adlı bir MHP'li öğretmen Partizan grubu tarafından öldürüldü. Bu olay, MHP'lilerin "bakın Aleviler çarşının ortasında Sunni bir vatandaşı öldürdüler, gelin intikamımızı alalım" gibi propagandalarla, Sünniler içinde tekrar güç toplamalarına neden oldu. MHP'liler Alevilerin iş yerlerine saldırdılar. Birçok iş yerini tahrip ettiler.

Saldırılar karşısında, Partizan, Dev-Yol gibi bazı gruplar halkı yalnız bıraktıkları gibi, Alevi köylerine gidip, "Sünniler burayı Kahramanmaraş'a çevirecekler" diyerek, Sünni düşmanlığı yapıyorlar. Devrimcilik adına yapılan bu tür faaliyetleri de halk tasvip etmiyor.

Komandoların ve maceracı grupların saldırı ve kışkırtmaları sonucu bu küçük ilçemizde de kahveler, mahalleler bölünmüştür. Bu durumdan hiç memnun olmayan Alevi ve Sünni yurttaşlardan bazıları, "Bizler eskiden olduğu gibi yine birleşmeli, üzerimizde oynanmak istenen bu oyunları hep birlikte boşa çıkarmalıyız" diyorlar.

Sürgünler...Kıyımlar...Keyfi atamalar...

İzmir Milli Eğitim Müdürlüğünde kıyım ve keyfi atamalar sürüyor

■ Birinci MC'den beri İzmir'de görevli ilköğretim müfettişleri çeşitli yerlere sürülüyor

İZMİR (ÖZEL)

İzmir Milli Eğitim Müdürlüğünde birinci ve ikinci MC hükümetleri ile Ecevit hükümeti dönemlerinden bu yana görevlerini sürdüren ilköğretim müfettişlerinin bugünkü Milli Eğitim Bakanlığınca çeşitli yerlere sürülmeleri tepkiyle karşılanıyor. Milli Eğitim Müdürlüğü çevreleri ilk kez olarak müfettişlerin sürüldüklerine dikkat çekiyorlar.

Lise ve ortaokullara rehberlik uzmanı olarak atanan 4 ilköğretim müfettişinden sonra 6 müfettiş daha "Bakanlık mucibi" gerekçesiyle şu okullara sürüldüler:

"Mevlüt Kaplan Gaziemir Lisesine, Hasan Göbüt Hava Özişbakan Lisesine, İlhan Seyran Bayraklı Lisesi rehberlik uzmanlığına, Teftiş Kurulu Başkanı Gülseli İlgin de ilköğretim müfettişliğine alındılar.

İlköğretim Müfettişi İbrahim Çetin Kütahya Lisesine, Ethem Etek Balıkesir Lisesine, Yusuf Gürüt Manisa Lisesine, Rıza Akın Burdur Lisesine, Süleyman Akdağ Aydın Gazipaşa Ortaokulu'na, Ali Sarıkaya da Uşak Lisesine rehber uzmanı veya yardımcısı olarak atandılar.

Son gelen kararnamelerle de Niyazi Baykal, M.Sarıkaya, Nevzat Aksoy, Turgut Töz, Alihan Kalkanoğlu ve Necati Aslan adlı müfettişler görevlerinden alınarak Sinop, Artvin, Erzurum ve Güneydoğu illerine sürüldüler. Sürülen müfettişlerin İzmir'de Milli Eğitim ve öğretmen çevrelerinde sevildikleri, 30 yıldır görev yaptıkları belirtiliyor.

İzmir Milli Eğitim Müdürü Aysal Aytaç ve Teftiş Kurulu Başkanı Veli Sarsak'ın önderliğinde yapılan partizanca uygulamalar büyük tepki görüyor.

TUNCELİ'DE ÖĞRETMEN VE MEMUR SÜRGÜNLERİ 100'Ü GEÇTİ

■ Ankara'nın Sulakyurt Lisesinde 7 öğretmen sürüldü

HABER MERKEZİ

Tunceli'de öğretmen ve memur sürgünleri 100'ü geçerken, okullarda öğretmensizlik yüzünden ders yapılamaz hale geldi.

Bugüne kadar, 80 civarında öğretmen, 30 civarında memurun sürgün edildiği Tunceli lisesinde derslerin üçte ikisi boş geçiyor. Tunceli Lisesinde haftada ortalama olarak 150 saat olan derslerin en az 100 saati boş geçti.

Alınan bilgilere göre, birçok öğretmenin daha tayin kararnamesinin valiliğe geldiği, ancak valinin okullarda öğrenimin tamamen durmaması açısından kararnameleri beklettiği ve açıklamadığı öğrenildi.

SULAKYURT LİSESİNDE 7 ÖĞRETMEN DAHA SÜRGÜN EDİLDİ

Öte yandan, Ankara'nın Sulakyurt ilçesinin lisesinde görev yapmakta olan 7 öğretmen sürgün edildi. Okula yeni atanan ve MHP'li olduğu söylenen yöneticiler daha önce de öğretmenler ve öğrenciler üzerinde baskı uyguluyordu. Okula dışardan gelen MHP'liler de öğrencileri tedirgin ediyordu.

Sürgün edilen öğretmenler ve sürüldükleri yerler şöyle:

"Nusret Kebapçı Erzurum'a, Tuncay Sayılgan Yozgat'a Abdullah Tosun Gümüşhane'ye, Ayfer Yalvaç Kütahya'ya Necmi Günel Elazığ'a Halil Halgan Erzincan'a, Coşkun Kurnaz Çankırı'ya.

Atamaların Milli Eğitimin tayinleri durdurması kararına karşılık yapılabilmesi ise henüz çözülmüş değil.

Gaziantep'te öğretmen sürgünleri devam ediyor

■ Çeşitli okullarda yüze yakın öğretmen başka yerlere sürgün edildi

GAZİANTEP(ÖZEL)

GAZİANTEP Milli Eğitim Müdürlüğüne atanan Sait Çiftdoğan, göreve başladığı günden beri çeşitli okullarda yüze yakın öğretmeni taraflı şekilde başka yerlere sürgün etti. "Ben buraya taraflı geldim, istediğimi yaparım" diyen müdürün sürgün edilen öğretmenlerin yerlerine MHP'ye yakın öğretmenleri getirdiği belirtildi.

Gaziantep okullarında öğretmen boşluğundan çoğu derslerin boş geçtiği bir sıra, öğretmen sürgünlerinin devam etmesi öğrenci ve öğretmenler arasında huzursuzluğa yol açtı. Bu arada, daha önce Milli Eğitim Müdürlüğü görevinde bulunan Aslan Akkılıç'ın MHP'liler tarafından baskı yapılarak görevinden alındığı öğrenildi. Eski müdür görevi bıraktıktan sonra yerine gelen Sait Çiftdoğan'ın MHP'ye yakın biri olduğu belirtildi.

Milli Eğitim Müdürü Sait Çiftdoğan, göreve başladığı günlerde Halk Eğetim Merkezi Müdürlerini görevlerinden almıştı. Şimdi de Eğitim Enstitüsü başta olmak üzere, Körler Okulu, İsmet Paşa Lisesi, Devrim Lisesi, Düztepe Şehit Şahin Bey Lisesi Atatürk Lisesi, Merkez Ortaokulu, Gazi Ortaokulu, Yetiştirme Yurdu, Kilis Temel Eğitim Yatılı Bölge Okulu, Mütercim Asım İlkokulu ve Kıbrıs İlkokulunda yüze yakın öğretmeni başka yerlere sürgün gönderdi.

SÜRGÜNLER

Gaziantep Eğitim Enstitüsünde Müdür Muavinliği yapan Zeki Naren Elazığ'a İbrahim Gök Tokat'a, Aynur Özkan Bursa'ya Türkan Kaçmaz, Kırklareli'ne, Hasan Kocarslan Hatay'a, Adnan Kaya Burdur'a, Ömer Arıca Çankırı'ya, Doğan Berdan Kırşehir'e Mehmet Koç Zonguldak'a sürgün gittiler. İsmet Paşa Lisesinden İsmail Akkaya Bolu'ya, Dilek İrgili Bolu'ya, Necip Özmen Yozgat'a, Aziz Altıngöz Kütahya'ya, Kazım Serdar İstanbul'a, Kadri Gültekin Erzincan'a, Özmen Başta Malatya'ya, İmam Aydın Diyarbakır'a sürgün gönderildiler. Devrim Lisesinde görev yapan Galip Hıdıroğlu Antalya'ya, Korkut Söğüt Malatya'ya, Ali Yıldırım Kayseri'ye, İsmet Baykol Tunceli'ye, Kazım Yılmaz Sıvas'a, Abbas Balaban Ankara'ya, Zeki Altıparmak Niğde'ye ve Mehmet Altınbaş Erzincan'a sürgün edildiler. Ayrıca Endüstri Meslek Lisesi Müdürü A. Hasip Ercan Mütercim Asım İlkokulu Müdürü Bekir Gürsel, Kıbrıs İlkokulu Müdürü Hayri Tekeoğlu, Yetiştirme Yurdundan Hamza Güngör, Körler Okulundan İlhami Yamaçlı Kilis Temel Eğitim Yatılı Bölge Okulundan Mustafa Uz ile birlikte yüze yakın öğretmen sürgün edilenler arasında.

Televizyonda bugün

11.00 GÜNAYDIN

Çarşamba günü yapılan İkinci Uluslararası Çocuk Şenliği gösterileri tekrarlanacak.

12.00 HAFTANIN ŞARKISI

Programda, Televizyon Çocuk Korosu Halil Bedii Yönetken'in 23 Nisan marşını, Erdoğan Okya'nın 23 Nisan şarkısını ve Saip Egüz'ün 23 Nisan marşını seslendirecek.

12.05 TATIL SINEMASI

Yönetmenliğini Alex March'ın yaptığı ve başlıca rollerini Zero Mostel, Bradford Diliman, Keiko Kiski'nin paylaştıkları Japonya Macerası adlı film yayınlanacak.

13.37 YAŞADIĞIMIZ DÜNYA

Bu belgesel filmde Kaptan Cousteau ve gurubunun 3. kıyı istasyonu adı verilen projelerinin uygulanması anlatılıyor.

14.25 TATIL GÜNÜ

17.00 HABERLER

17.05 TATIL GÜNÜ

19.30 TAŞ DEVRI

Dizinin "Yıldız Adayı" adlı bölümünde Taş Devrinde Wilma ünlü bir televizyon prodüktörü olan Teletaş ile tanışır.

20.00 HABERLER

20.40 SAZ ESERLERI

20.45 DALLAS

Dizinin "İntikam Rüzgarları" adlı 4. bölümü yayınlayacak.

21.35 TÜRKIYEM

Özkan Yeğen ile Metehan Canpolat'ın birlikte hazırladıkları ve Elçin Temel'in sunduğu yarışma programında bu kez Doğu Anadolu Bölgesi üzerine yarışılacak.

22.40 İNSANLAR YAŞADIKÇA

Sürekli filmin bugün 4. ve son bölümü yayınlanacak.

23.50 HABERLER

(Geniş haber 7. sayfada)